

stran 16

NE GRE SAMO
ZA PLAČE

Odprite strani

str. 7, 8, 9, 10

Premalo nas je, da bi si
lahko privoščili vse

Temeljna banka Gorenjske

 Ljubljanska banka

GORENJC IN BANKA
FORMULA PRIHRANKA

Čas prenove

Ta čas je »šlager sezone« sindikalna prenova. Razlog zanjo ni le zahteva članstva, ki nima več kaj početi s formalno, neučinkovito in delavcu odtujeno organizacijo, temveč zlasti družbene okoliščine, ko se začena razvojna preobrazba v gospodarstvu in spreminjajo odnosi. Ker bo gospodarjenje s kapitalom poslej v rokah poslovnih ljudi, naj bi sindikat ne zamudil priložnosti, da v razmerah tržnega gospodarstva »upravlja« z delovno silo, kjer bi v večji meri prevzel klasično varovalno vlogo, kot jo pozna razviti zahod, s čigar izkušnjami se še preveč sramežljivo spogledujemo. Iskrico sindikalne prenove pa je ukresal tudi pojav neformalnih »sindikato« (strojevodij, posojilodajalcev), ob katerem so se uradnemu sindikatu zatresle hlače, češ če ne bomo mi poskrbeli za uveljavitev delavčevega razrednega interesa, bo kdo drug.

Zamisel o sindikalni prenovi je sicer hvalevredna. V novo delavsko-razredno organizacijo naj bi se prostovoljno vključevali tisti, ki bi presodili, da jim je članstvo v njej v korist. Sindikat pa bo nudil za delavca zanimiv in mikaven program, kjer bo v ospredju skrb za boljše delovne in življenjske razmere delavcev, zaščita socialno najšibkejših slojev in tistih, ki so iz tehnoloških in ekonomskih razlogov ali spričo delovanja trga delovne sile ostali na cesti, ki bo v mnogo strožjih

tržnih in podjetniških razmerah varoval pravice iz dela in delovnega razmerja (lonček bodo morali primakniti tudi pri kolektivni pogodbi, ki utesne v novih razmerah urejati delovno razmerje tudi v družbenih podjetjih), ki bo solidarno ščitila stavkajoče... Če bo program še naprej papirnat ali neučinkovit kot doslej, ga bodo delavci zapuščali in zaščito iskali kje drugje. Kot je bilo ondan slišati iz sindikalnih vrst, si bo moral sindikat, če mu bo pretela konkurenca, presneto prizadevati za delavca. Ena od ta čas aktualnih stvari, ki jo delavci brezkompromisno (kar s stavkami) zahtevajo, je ustoličenje najnižje plače. Izkazalo pa se je že, da absolutna, kot je, bolj malo pomeni, da bi jo kazalo umeriti po kategorijah. Ta misel napelje na drugo, namreč da bi v organiziranosti sindikata v prihodnje kazalo poudariti stanovsko plat, saj delavce iste stroke družijo več skupnih interesov, lažje pa je tudi iskati ekonomsko ceno njihovega delu.

Kot rečeno, misel o prenovi sindikata je nadvse na mestu. Toda s prenovo se ubadajo ljudje, ki že dolga desetletja vztrajajo pri formalnem sindikatu v spregi z oblastjo. V njegovem vrhu sedijo ljudje, ki so po balkanski kadrovske logiki tja zšli iz drugih organizacij in oblastnih organov. In zato v sindikalno prenovi ne morem čisto verjeti.

D. Z. Zlebir

Učna ura o prometu po ljubljanskih ulicah — Republiški svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu uresničuje prve naloge iz programa za izboljšanje prometne varnosti. Na njegovo pobudo je Zveza združenih šoferjev in avtomehanikov Slovenije ob pomoči delovne organizacije Alpetour pripravila 22. marca dopoldan preventivno akcijo »Šolarji v cestnem prometu«. Z dvanajstimi avtobusi so popeljali okrog 600 učencev četrtil razredov iz gorenjskih osnovnih šol od Kranja do Ljubljane in nazaj. Med vožnjo so jih delavci milice in mentorji prometne vzgoje seznanili s potekom prometa in nevarnostmi v njem. Po prvi taki skupni akciji za gorenjske osnovnošolce so v kranjski osnovni šoli France Prešeren organizirali še pogovor o prometni varnosti na gorenjskih cestah. Več o tem v torkovi številki! (S) Foto F. Perdan

Železarna pod hudim bremenom posojil

Eno leto
milejši bančni primež

Kranj, 22. marca - Kreditni odbor temeljne banke Gorenjske je soglašal, da se Železarni Jesenice za eno leto odloži vračanje obrovov za dinarska posojila, najeta za gradnjo prve etape Jeklarne 2, ki zapadejo v plačilo letos, enako pa naj bi se odločile tudi članice bančnega konzorcija, posojilodajalca Železarni.

Takšen sklep ne pomeni, da železarni ne bo treba eno leto vračati niti dinarja od posojil, ampak bodo Jeseničani odplačevali realne obresti na dinarska posojila normalno naprej, vračilo revalorizirane glavnice pa bo eno leto mirovalo. Če upoštevamo samo posojila, najeta za prvo etapo gradnje Jeklarne 2, pri Temeljni banki Gorenjske, prinese enoletni odlog Železarni Jesenice skoraj 5,5 milijarde dinarjev, če pa bodo tako sklenile tudi banke, članice konzorcija (dogovorjeni rok je bil 15. marec), pa bodo obveznosti Jeseničanov še za dodatnih 7,4 milijarde dinarjev nižje. Revalorizirane glavnice zadnjega dne februarja za posojila, ki bi jih morali začeti odplačevati letos, so kar visoke: 49,6 milijarde dinarjev pri gorenjski banki in 66,9 milijarde pri konzorciju.

Tudi na račun te poteze bo Železarna Jesenice, ki je lani pridelala 24,5 milijarde dinarjev izgube, kar je po ocenah vodstva banke in tovarne realno za polovico manj kot leta 1987, letos lažje dihal in premagovala likvidnostne težave. Jeklarina jo je izčrpala. V naložbo je startala s skoraj 70 odstotki svojega denarja, sedaj pa je slika obratna. Gorenjska banka ima razumevanje za jeseniško Železarno, ki je med drugim terjala za premostitev težav 28 milijard. Ta prošnja sicer ni bila uslišana, vendar je prihajala pomoč s premostitvenimi sredstvi, z denarjem družbenoposredniških skupnosti, nad katerim ima roko republiški izvršni svet, in z izdatnim odpisom obresti, ki se železarni, ki se je sicer tudi veliko zadolževala, prinesel nad 4 milijarde dinarjev.

J. Košnjek

Jesenice — Izvirno, sveže — Takšna je bila ocena predstav, ki jih je bilo slišati na enodnevnem srečanju gorenjskih pionirskih gledaliških skupin. Ne glede na kup težav, ki spremlja že vsa leta, zadnje čase pa sploh te vrste kulturno dejavnost najmlajših, pa gledališče ostaja živo, zanimivo, polno otroškega navdušenja. Na sliki: Peter Momljač, predstava mladih gledališnikov z osnovne šole A. T. Linhart Radovljica

L. M. Foto: F. Perdan

Avstrijsko-slovenski razgovor o gospodarstvu

Bo kapital ubral pot na jug

Ljubljana, 21. marca - Na mednarodnem sejmu Alpe-Jadran so se sešli avstrijski in naši gospodarstveniki, dobro ocenili lansko blagovno menjavo, naši sosede pa so izrazili prepričanje, da se bo jugoslovansko gospodarstvo izveleklo iz krize, pri čemer so nam pripravljene pomagati.

Razgovor avstrijskih in naših gospodarstvenikov sta vodila predsednik koroške trgovinske zbornice Karl Baurecht in predsednik slovenske gospodarske zbornice Marko Bulc. Dobro so ocenili lansko blagovno menjavo, ki še ni uravnotežena, vendar napreduje. Jugoslovanski izvoz v Avstrijo se je po dveh letih nazadovanja lani povzpela na 19,2 odstotka, uvoz iz Avstrije pa je bil večji za 14,8 odstotka. Pokritje se je tako povečalo s 57,9 na 60,1 odstotka, v Sloveniji na 67,7 odstotka. Jugoslovanski uvoz iz Avstrije je lani znašal 7.787 milijonov šilingov, izvoz pa 4.681 milijonov šilingov.

gov, pri tem so pristavili, da se sestava naše prodaje sosedu izboljšuje, saj je v njej vse več končnih izdelkov, ki imajo že 66 odstotni delež. Povedali so, da na obeh straneh načrtujejo nove gospodarske stike, ki se bodo seveda ugodno razvijali z uvajanjem tržnih odnosov v našem gospodarstvu. Avstrijski sobesedniki so prepričani, da se bomo izvelekli iz gospodarske krize, pripravljeni so nam pomagati, zavzemajo se, da bi pri tem denarno sodelovala EFTA. Na Koroškem zdaj uspešno posluje 20 mešanih podjetij, ki so zvalila naš kapital na sever, zdaj pa naj bi njihov kapital ubral pot na jug. Pri ureditvi nekaterih stvari pa gre predvsem za dobro voljo, kakršna so cestne dovolilnice za maloobmejni promet, predvsem za avstrijske prevoznike, ki dovažajo blago v naša pristanišča. Problem, ki hromi izboljšanje gospodarskih stikov med sosedama, pa so carine, ki bi jih na naši strani morali zmanjšati.

M. V.

Odnos do invalidov

Prvina družbene humanosti

Ljubljana, 20. marca - Pri slovenskem invalidskem varstvu nikakor ne gre za zadevo postranskega pomena, ampak za nacionalni problem, saj je v republiki skoraj 140.000 ljudi različni stopenji invalidnosti, od katerih jih je 92 odstotkov delovnih invalidov, njihovo število pa narašča. Zato invalidnost ni le socialni, ampak predvsem gospodarski problem, predvsem pa je odnos do invalidov prvina družbene humanosti in zrcalo odnosov med ljudmi, so poudarili na ponedeljkovi seji predsedstva republiške konference SZDL, ki je razpravljalo o obvladovanju in razvoju invalidskega varstva v kriznih razmerah. Invalide, ki so po rehabilitaciji tega sposobni, je treba vrniti v normalno življenje, kdor pa ni, pa je vreden dostojnega življenja ob pomoči in skupaj z ljudmi, ki so voljni živeti z invalidom. Ker dobiva invalidska problematika nacionalne razsežnosti, bi morala republiška skupščina vsaj enkrat letno obravnavati invalidsko varstvo in skrb zanj, invalidi,

združeni v 10 organizacijah, pa želijo dobiti ustrezno mesto tudi v SZDL, ki ima zanje, kot so dejali na predsedstvu, več posluha kot marsikdo, ki je za to bolj poklican. Predsedstvo SZDL je

predlagalo sprejem nacionalnega programa invalidskega varstva, v katerem ni treba krčiti pravice, ampak doseči večjo učinkovitost sredstev in varstva. J. K.

Deseto finale — deveto v Planici — svetovnega pokala v smučarskih skokih

Obe skakalnici nared
za finale

Planica, 23. marca — Planiškemu komiteju, vsem delavcem in kropskim teptačem je šlo na roko vreme, da so lahko pripravili 90-m in 120-metrsko skakalnico v Planici. Obe sta nared za sobotno in nedeljsko zadnje dejanje letošnjega že desetega finala svetovnega pokala smučarskih skakalcev. Na obeh tekmah bo nastopilo devetdeset najboljših skakalcev iz osemnajstih držav. Manjkali bodo le reprezentantje Sovjetske zveze, ki so v letošnji sezoni spet prišli v sam svetovni smučarski skakalni vrh.

Uradni trening na 90-metrski skakalnici bo danes, v petek, ob 9.45. V soboto se bo tekmovanje začelo ob 9.45. Enako tudi v nedeljo.

D. Humer

Jutri na Planici, v ponedeljek v Lipnici

Spominski svečanosti

Kranj, 24. marca - Vsako leto ob obletnici herojskega spopada Selške čete Cankarjevega bataljona z nekajkrat močnejšim sovražnikom je pri spomeniku na Planici nad Crngrobom tradicionalno zborovanje. Letos mineva 47 let, ko je v tem spopadu 27. marca padel tudi narodni heroj Stane Žagar. To je tudi praznik krajevnih skupnosti Bitnje, Jošt, Sv. Duh in Zabnica.

Tradicionalno srečanje borcev, aktivistov OF, krajanov in prebivalcev kranjske in škofješke občine ter mladine bo jutri, 25. marca, ob 10. uri pri spomeniku na Planici nad Crngrobom. Slavnostna govornica bo predsednica občinske konference ZSMS Škofja Loka Tanja Lazar. V programu bodo nastopili učenci osnovne šole Lucijana Seljaka iz Stražišča in vojaki iz Kranja in Škofje Loke. Cesta iz Stražišča do Planice bo zaprta za promet z motornimi vozili od 8. ure do 9.30.

Pri spomeniku Staneta Žagarja pri osnovni šoli v Lipnici v radovljiški občini pa bo spominska svečanost v ponedeljek, 27. marca, ob 16. uri. Na svečanosti, kjer bodo nastopili učenci, pevci iz Kroepe in godbeniki iz Gorij, pa bo slavnostni govornik predsednik občinske skupščine Radovljica inž. Marko Bezjak.

A. Ž.

GORENJSKI GLAS
GRAFIČNE STORITVE

JOŽE KOŠNJEK
NOTRANJEPOLITIČNI KOMENTAR

Nemoč ali nezrelost

Od srede dalje smo spet bogatejši za dva poziva oziroma dve opozorili, ki sta ju izrekla vrhova države in partije. Takšni pozivi so zadnje mesece kar običajni in smo se nanje navadili, tudi zategadelj, ker so jih vsaj tisti, ki bi jih morali predvsem poslušati, preslišali. Sicer pa je za seje takšne vrste sploh značilno, da podrobnejših informacij ni in lahko samo ugibamo, razsojamo pa lahko samo na osnovi uradnih komunikacij. Tako je bilo tudi na primer ob zadnji seji skupščine Jugoslavije, ki je soglašala z izrednimi ukrepi državnega predsedstva na Kosovu in na kateri je menda član tega predsedstva Lazar Mojsov še neprepričane delegate s frapantnimi podatki o strašnih koreninah in razsežnostih kontrarevolucije v pokrajini prepričal, da so bili za izredno stanje. Zanj so glasovali tudi slovenski delegati in postali tarča napadov slovenske javnosti, ki se je ob izjavi v Cankarjevem domu večinsko opredelila zoper takšne ukrepe. Zato ne bi bilo napak, če zaradi presoje odgovornosti, da bi podrobneje spoznali Mojsove besede, pa igre in igrice, ki ob položaju na Kosovu in stavki rudarjev sedaj uhajajo na plano.

Mogoče si Slovenci lahko (trenutno) oddahnemo le ob sporočilu državnega predsedstva, da so vsiljeni mitingi po drugih republikah nesprejemljivi in jih morajo uradni organi preprečiti. Za jutri je bil namreč napovedan "strašanski miting prijateljstva in nove mitingaške demokracije" v Ljubljani. Vse ostalo, rečeno na predsedstvih, pa ne daje nikakršnega zagotovila, da ne bi še naprej vztrajali na svojih stališčih in zagovarjali tiste stalnice, o katerih je v Sloveniji dosežen konsenz in preko katerih ne moremo.

Ko berem sporočilo s seje predsedstva centralnega komiteja, moram soglašati s splošnimi ugotovitvami in pozivi k uresničevanju stališč partijskega in državnega vrha, za reformo, za umiritve strasti, za demokratizacijo, za demokratično in odgovorno delo političnih in državnih organov. Ni jim oporekati, vendar se ob tem pojavlja vsaj dvojje vprašanje. Mar niso takšni, zadnje čase zelo pogosti pozivi, izraz nemoči, da bi se v državi kaj spremenilo, pa tudi nezrelosti (in oportunitizma) organizacije in njenih delov, da bi sami od sebe delovali graditeljsko, brez prisile z vrha, samostojno in odgovorno. Takšni pozivi pa so lahko tudi grožnja. In drugo vprašanje. Iz sporočila zveznega predsedstva partije ni razvidno, po kakšni poti bomo dosegli te kvalitete. Pot je dvojna: ali trda, centralistična, ali pa demokratična, s priznavanjem različnosti in opuščanjem preživelih metod. V tem oziru verjetno zmagovalca še ni.

Seje skupščinskih zborov v Trziču

Tržič, 21. marca - Delegati vseh zborov tržiške občinske skupščine se bodo sestali na skupnem zasedanju v sredo, 29. 3. 1989, ob 18. uri v veliki sejni sobi občine. V prvem delu seje bodo obravnavali več delovnih poročil za lansko leto; poročilo o delu pravosodnih organov in organov za notranje zadeve, poročilo o delu občinske skupščine, poročila o delu teles pri zbiorih občinske skupščine, poročilo o delu izvršnega sveta in občinskih upravnih organov, pozneje pa še poročilo o aktivnosti skupine delegatov za zbor občin v republiški skupščini ter poročilo o delu sklada stavbnih zemljišč občine.

Drugi del seje bodo posvetili sprejemu izhodišč za ekonomsko in javno politiko občine v letošnjem letu, predloga odloka o potrditvi zaključnega računa lanskega občinskega proračuna, predloga odloka o spremembah in dopolnitvah odloka o komunalnih takсах, programa del in nalog sklada stavbnih zemljišč za letos in odloka o povprečni gradbeni ceni stanovanj ter povprečnih stroških komunalnega urejanja zemljišč v občini. Med drugim bodo tudi imenovali komisijo za organizacijo občinskega praznika ter odgovorili na delegatsko vprašanje.

(S)

GLAS

GORENJSKI GLAS
Časopisno podjetje GLAS
KRANJ, Moše Pijadeja 1

Po sklepu upravnega odbora ČP Glas objavljamo javno prodajo osnovnih sredstev:

1. Repro kamera in razvijalna naprava s sušilcem filmov Agfa — Gevaert
Izključna cena: 12.000.000 din;
2. Osební avtomobil Zastava 101 letnik 1982 — nevozen
Izključna cena: 4.650.000 din.

Prometni davek ni vključen v ceno in ga plača kupec.

Javna prodaja bo 29. 3. 1989 ob 13. uri v prostorih ČP Glas, Moše Pijadeja 1, Kranj (IV. nadstropje).

Osnovna sredstva so na vpogled pred začetkom prodaje. Interesenti morajo pred začetkom prodaje položiti 10 % kavcijo od izključne cene. Prodaja bo potekala po načelu videno — kupljeno, kasnejših reklamacij ne bomo upoštevali.

Informacije dobite na telefon: 21-860.

GORENJSKI GLAS

Ob 35-letnici izhajanja je kolektiv Gorenjskega glasa prejel red zaslug za narod s srebrno zvezdo

Ustanoviteljice Gorenjskega glasa so občinske konference SZDL Jesenice, Kranja, Radovljice, Škofje Loke in Trziča

Izdaja Časopisno podjetje Glas Kranj, tisk ČGP Delo Ljubljana

Predsednik časopisnega sveta: Boris Bavdek

Gorenjski glas urejamo in pišemo: **Štefan Žargi** (glavni urednik in direktor), **Leopoldina Bogataj** (odgovorna urednica), **Jože Košnjek** (notranja politika, šport), **Marija Volčjak** (gospodarstvo, Kranj), **Andrej Zalar** (gorenjski kraji in ljudje, komunalne dejavnosti), **Lea Mencinger** (kultura), **Helena Jelovčan** (izobraževanje, iz šolskih klopi, Škofja Loka), **Cveto Zaplotnik** (kmetijstvo, kronika, Radovljica), **Darinka Sedej** (razvedrilo, Jesenice), **Danica Dolenc** (tradicije NOB, naši kraji, za dom in družino), **Stojan Saje** (družbene organizacije in društva, SLO in DS, ekologija), **Danica Zavrl-Zlebir** (socialna politika), **Dušan Humer** (šport), **Vilma Stanovnik** (Tržič, turizem), **Vine Bešter** (mladina, kultura), **Franc Perdan** in **Gorazd Šinik** (fotografija), **Igor Pokorn** (oblikovanje), **Nada Prevc** in **Uroš Bizjak** (tehnično urejanje) in **Marjeta Volžič** (lektoriranje).

Naročnina za I. tromesečje 32.000 din

Naslov uredništva in uprave: Kranj, Moše Pijadeja 1 — Tekoči račun pri SDK 51500-603-31999 — Telefoni: direktor in glavni urednik 28-463, novinarji in odgovorna urednica 21-860 in 21-835, ekonomska propaganda 23-987, računovodstvo, naročnine 28-463, mali oglasi 27-960.

Časopis je oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju 421-1/72.

uredništvo tel. 21860

PRED VOLITVAMI

Ob odločitvi, da na volilni dan ne bo referendum

Slovence vprašajmo,
v kakšni državi želimo živeti

Ljubljana, 20. marca - Na predsedstvu republiške konference SZDL so se odločili, da na volilni dan, 2. aprila, ne bo političnega referendum, treba pa ga bo strokovno in temeljito pripraviti ter Slovence predvsem vprašati, v kakšni republiški in federalni državi želijo živeti.

Telefonska anketa, ki jo je opravila republiška konferenca SZDL in vprašala nekaj nad 700 Slovencev za mišljenje o Sloveniji, slovenski politiki in politikih ter tudi o udeležbi na volitvah, in v kateri so vprašani izrekli večinsko podporo političnim potezam naše republike, je bila zanesljivo eden od razlogov, da 2. aprila, ko se bomo izjavljali o kandidatih za člana zveznega predsedstva, ne bo tudi političnega referendum. Drugi, bolj ali manj prepričljivi razlogi pa so bili naslednji. **Dimitrij Rupel** je dejal, da tokratno glasovanje, ki je samo volilna prireditev SZDL, ni združljiva s tako demokratično obliko, kot je referendum. Referendum je treba dobro pripraviti, izjave iz Cankarjevega doma ni treba ponovno preverjati, prav tako se je nesmotrno izrekati o politiki v razmerah, ko gre četverica v zapor. **Miloš Mikelc** je menil, da bi tokrat zadostoval jase volilni proglas, ni pa zavrgel možnosti, da bi se Slovenci referendumsko izrekli, kako želijo živeti naprej. **Mojmir Ocvirk** pa v imenu mladinske organizacije, da naj se slovenska skupščina na prvem zasedanju opredeli do izrednih razmer in izjave, kar bo zveznim delegatom olajšalo delo, podvomil pa je v nekatere slovenske politike, predvsem v Stanovnika, ki so se distancirali od izjave v Cankarjevem domu. **Tone Partljič** je menil, naj ljudje volijo in nič drugega, z referendumom pa bi nasedli igram,

ALOJZ KALAN, predsednik občinske konference SZDL Jesenice

Jeseničani bodo volili
na 58 voliščih

Jesenice, 23. marca - Predsednik občinske konference SZDL Jesenice Alojz Kalan: »V volilnem imeniku je v jeseniški občini vpisanih 23.000 volilcev«.

V jeseniški občini se na volitve temeljito pripravljajo vse od sklepa republiške kandidacijske konference. Predsednik občinske konference SZDL Jesenice inž. Alojz Kalan pravi:

»Po sklepu republiške kandidacijske konference in njenem razglasu ter listi možnih kandidatov za člana predsedstva Jugoslavije iz Slovenije, smo se še bolj zavzeto začeli pripravljati na volitve. Jeseničani bodo volili na običajnih 58 glasovalnih mestih od Rateč do Rodin. Odločali se bodo tako kot drugod v nedeljo, 2. aprila, od 7. ure do 19. ure.

Zato, da bi na volišča prišlo kar največ volilcev in da bi bile volitve dobro pripravljene, smo v torek, 21. marca, sklicali sestanek s predsedniki svetov krajevnih skupnosti in predsedniki krajevnih konferenc Socialistične zveze. Želimo, da se v priprave na volitve vključijo vsi frontni deli Socialistične zveze in vsi aktivisti, ki že zdaj dobro delajo v posameznih krajevnih skupnostih. Tako pričakujemo predvsem pomoč mladine in borcev. Že doslej so najbolj prizadevni opravili veliko dela in izdatno pomagali, saj take volitve zahtevajo kar precej organizacijskih priprav in aktivističnega dela. Upamo, da bodo volilci - v jeseniški občini je na volilnem imeniku približno 23.000 volilnih upravičencev - izrazili svojo voljo in izbrali kandidata, ki mu najbolj zaupajo: bodisi Marka Bulca, diplomiranega inženirja kemije bodisi Janeza Drnovška, doktorja ekonomskih znanosti.«

D. Sedej

ANTON TOMAN, predsednik OK SZDL Radovljica

Korak k neposrednim
volitvam

Radovljica, 24. marca - »Po sklepu predsedstva republiške konference SZDL se je kot druge tudi radovljiška občina vključila v opravila in naloge v postopkih določanja kandidatov SZDL Slovenije za člana predsedstva SFRJ iz Slovenije,« je dejal predsednik OK SZDL Radovljica Anton Toman.

»Tako smo opravili temeljne in občinsko kandidacijsko konferenco. Na slednji smo določili dva delegata za republiško kandidacijsko konferenco, ki je 14. marca sklenila razpisati neposredno izjavljanje o kandidatu naše republike v zveznem predsedstvu.«

Glasovanje o kandidatih - v dosedanjih postopkih sta dobila v občini podporo Marko Bulc in Janez Drnovšek - bo v nedeljo, 2. aprila, od 7. do 19. ure na 75 voliščih radovljiške občine, in sicer na tistih, kjer so leta 1986 opravili splošne volitve v družbenopolitični zbor občinske skupščine.

»S takšnim načinom izjavljanja postopoma prehajamo v tako imenovane neposredne volitve,« je nadaljeval Anton Toman. »Želja vseh nas je, da neposredno, brez vmesnih postopkov, izvolimo za najodgovornejše funkcije takšne kandidate, ki jim zaupamo, da bodo zavzeto in odgovorno opravljali poverjene jim naloge. Ker smo hoteli neposredno odločiti, bomo to dokazali na nedeljski manifestaciji. Naša prisotnost na voliščih bo obenem tudi podpora 'slovenski pomladi', dokaz naše pripravljenosti in odločenosti suvereno upravljati s svojo usodo v naši skupni domovini Jugoslaviji.«

D. Ž.

MARICA PRAPROTNIK, predsednica občinske konference SZDL Tržič

Poudarek obveščanju

Tržič, 21. marca - Organizacijske priprave na volitve so v tržiški občini že večinoma opravili. Da bi prišlo na 22 volišč čimveč prebivalcev, bodo prihodnji teden prek radia in glasil razložili volilni postopek. Glede na sedanjo pripravljenost ljudi za sodelovanje v pripravah je moč pričakovati solidno udeležbo tudi na volitvah, ocenjuje predsednica občinske konference SZDL Tržič Marica Praprotnik.

ki nam jih ponujajo drugi. Obnašali bi se, kot da sebi ne verjame, kaj smo podpisali, sploh pa ne mislim vnaprej, brezpogojno podpirati svojih politikov. Politiki se morajo potrjevati sproti. Polde Bibič je predlagal, da moramo nekaj storiti in vprašati ljudi, kako v Sloveniji naprej. To je temeljno vprašanje obstoja in o tem bi kazalo razpisati referendum prav kmalu.

Med mnogimi govorniki sta bila dva, ki sta izrecno terjala, da bi moral biti referendum na volilni dan. To sta bila **Mile Šetinc** in **Mojca Drčar - Murko**. Predlagala sta, da bi ljudje odgovarjali samo na vprašanje: ali ste dosledno in odgovorno za izjavo iz Cankarjevega doma ali ste proti. Od podpisovanja do sedaj se je marsikaj spremenilo in privrženost k tej izjavi je treba obnoviti. Glasovali bi polnoletni ljudje in to bi politike zavezalo k spoštovanju izjave, je menila Drčarjeva!

Očitno pa utegnemo še letos iti Slovenci na referendum, vendar na osnovi, ki sta jo na seji predsedstva SZDL zastavila predvsem **Ivan Oman** in **Ciril Zlobec**. Vprašanje je, ali ob sprejemanju dopolnil k slovenski ustavi ali ob predlogu, da bi slovenska skupščina sprejela deklaracijo o slovenskih pogledih na jugoslovanske razmere in o našem skupnem življenju. Ivan Oman je bil jase: na referendum pojdemo z vprašanjem, v kakšni državi želimo živeti in to naj bo osnova za slovensko ustavo, ki bi jo morali prav tako sprejeti na referendumu. Prav tako Ciril Zlobec: na referendumu povejmo, kaj je storiti Slovincem, če se bo nadaljeval tihi državni udar unitarizma, kakšno pot nam je ubrati in kako uveljaviti pravico do samoodločbe.

J. Košnjek

FERDO RAUTER, predsednik občinske konference SZDL Kranj

Vsakemu volilcu posebno
vabilo

Kranj, 23. marca - Včeraj in danes (četrtek) je bil na kranjski občinski skupščini že na vpogled seznam volilnih upravičencev. Če je imel nanj kdo pripombe, jih je lahko sporočil na sekretariat za notranje zadeve. O organizacijski, strokovni in politični plati priprav na neposredno izjavljanje 2. aprila pa je predsednik občinske konference SZDL Kranj Ferdo Rauter povedal:

»V torek je bila seja občinske volilne komisije, organiziran je bil razgovor s predsedniki svetov krajevnih skupnosti, za danes (četrtek) pa je sklican sestanek s predsedniki krajevnih konferenc SZDL, kjer jih bomo seznanili z dosedanjimi pripravami na glasovanje, političnimi in organizacijskimi nalogami ter se dogovorili, kako zagotoviti dobro udeležbo na glasovanju 2. aprila. Treba bo usklajeno delo vseh organov in organizacij po krajevnih skupnostih, od sveta KS, SZDL do društev. V kranjski občini smo se odločili, da bomo vsakemu volilnemu upravičencu poslali vabilo za glasovanje. Mislim, da se z neposrednim glasovanjem o kandidatih za člana predsedstva Jugoslavije uresničuje zahteva javnosti in temeljnih kandidacijskih konferenc po neposrednih volitvah čim večjega števila volilnih ljudi na vseh ravneh. Sedaj je priložnost, da z udeležbo na glasovanju pravilnost te poti potrdimo, saj je začetek širše demokratizacije volilnih postopkov in volitev. Prav tako pa sodim, da je dobra udeležba na glasovanju tudi množični izraz soglasja ne le neposrednim in splošnim volitvam, ampak tudi eden od načinov verifikacije politike, ki jo zagovarjamo v Sloveniji.

Naj že ob tej priložnosti, čeprav je do glasovanja še dober teden, povabim volilce kranjske občine na glasovalna mesta, saj bomo s tem skupno utrjevali pot k demokratizaciji našega skupnega življenja in odločanja v Sloveniji!"

J. Košnjek

JANEZ ZAVRL, predsednik občinske konference SZDL Škofja Loka

Vabila bodo prišla s pošto

Škofja Loka, 22. marca - Kljub pravnim dilemam, ki so se pojavljale okrog novega leta, kako sploh izvesti volitve za člana predsedstva SFRJ, kakšna je ustavna podlaga, kdo jih razpiše in kdo je nosilec operativnih nalog, so v občinski konferenci SZDL že takrat našli zelo dober stik z občinsko volilno komisijo. Oboji so izhajali iz stališča, da je na terenu, v krajevnih skupnostih, kjer bodo volitve, ta dilema v pravnem smislu nepomembna in da zdaj nima smisla organizacijskih priprav peljati ločeno, tudi če bi jih SZDL organizirala, ker bi to povzročilo zmedo že pri prvih naslednjih volitvah.

Pravne dileme so zdaj razčiščene; organizator volitev so državne volilne komisije, ki bodo tudi imenovali člane glasovalnih odborov. Predsednike teh odborov in predsednike krajevnih konferenc SZDL bodo v Škofji Loki sklicali v sredo in četrtek, ko jim bodo razdelili volilni material in se dogovorili o poteku nedeljskih volitev.

V škofjeloški občini so se odločili za drobno posebnost: vabila za udeležbo na glasovanju bodo ljudem pošiljali prek pošte. Ne zato, ker šolarjem ne bi zaupali, ampak predvsem iz čisto praktičnih, tehničnih razlogov, predvsem zato, da bodo ljudje tam, kjer so okoliši volišč spremenjeni, vedeli, kje naj volijo. Glasovalna mesta, razen nekaterih v krajevnih skupnostih Stara Loka-Podlubnik in Trata, bodo kot navadno. V občinski konferenci pričakujejo ugoden odziv na volitvah, čeprav najbrž pomenijo slovo od pojmovanja volitev kot dolžnosti in korak bliže pojmovanju volitev kot pravice in možnosti na vplivanje pri vodenju državnih zadev.

H. Jelovčan

»Priprave na volitve so se pri nas začele že januarja, ko smo se v pogovorih naših funkcionarjev, komunistov in mladincev zavzeli predvsem za enotno nastopanje družbenopolitičnih organizacij, obenem pa se dogovorili za operativne naloge. Eno od našega predsedstva smo namenili pripravam na volitve, dobro smo sodelovali z občinsko volilno komisijo in se povezovali tudi s krajevnimi skupnostmi. Tam so prejšnji mesec pregledali poskusne volilne imenike, tako da je seznam volilcev sedaj popoln; v njem je približno 10.500 volilcev. Tudi volilni odbori so že sestavljeni; v manjših krajih so to naloge prevzela kar predsedstva KK SZDL. Vseh volišč v občini bo 22, od tega 6 v mestu. Za kraj volitev bodo prebivalci zvedeli iz vabil, ki jih bodo po hišah raznosili mladinci. Moja in naša skupna želja je, da bi bilo na volitvah čimmanj odsotnosti, zato že ves čas priprav skrbimo za sproti obveščanje ljudi,« je za Gorenjski glas med drugim izjavila predsednica Praprotnikova.

S. Saje

Na Gorenjskem zaposlenost upada

Sto mladih z diplomomo na cesti

Kranj, 22. marca - Na Gorenjskem je gospodarska kriza zasukala zaposlitvene tokove, včasih je bil vsakdo dobrodošel in trumoma so se z avtobusi odpravljali po delavce v druge republike, predvsem v Bosno. Menda nekateri takšne prakse še niso opustili, čeprav bi bilo pametneje najprej zaposliti tiste, ki so v tovarnah zaradi posodobitve postali odveč. Tovarne napovedujejo, da bodo imele letos 1.162 delavcev odveč, poznavalci pa že zdaj pravijo, da je ocena prenizka, da se bodo v organizacijah skušali znebiti najmanj 2.500 delavcev. V kopici podatkov, ki govorijo, kako zaposlenost upada in kako tudi na Gorenjskem že poznamo brezposelnost, najbolj zbode v oči številka, da je od lanske generacije brez dela še vedno sto mladih, ki so končali štiri letno srednjo, višjo ali visoko šolo. Na cesti so torej mladi, izobraženi ljudje, kar bi nas moralo posebej skrbeti.

Na Gorenjskem je bilo lani v družbenem in zasebnem sektorju zaposlenih 84.902 delavcev, kar je bilo 1,6 odstotka manj kot leto poprej. Obseg zaposlenosti se je zmanjšal v vseh gorenjskih občinah, za mišji repak je bila izjema le radovljiska občina, kjer sta bila lani zaposlena dva več kot leta 1987.

Zaposlenost je najbolj upadla v industriji

Povprečna zaposlenost je najbolj upadla v industriji in sicer za 3 odstotke oziroma za 1.347 delavcev, obseg zaposlenosti v gospodarstvu pa je zmanjšal za 2 odstotka oziroma za 1.490 delavcev. Gospodarska kriza in posodobitve v tovarnah torej zmanjšujejo obseg zaposlenosti, na kar pa je kot vse kaže negospodarstvo, ki je že zaradi pomanjkanja denarja, še vedno imuno. V negospodarstvu se je namreč lani obseg zaposlenosti povečal za 1,3 odstotka oziroma za 132 zaposlenih. V samostojnem osebnem delu pa se je zaposlenost povečala za 0,4 odstotka oziroma za skromnih 12 zaposlenih.

Tudi na Gorenjskem je vse težje dobiti delo

Brezposelnosti nekdanj na Gorenjskem nismo poznali, zdaj pa jo že, seveda pa še zdaleč ni tolika kot drugod po Jugoslaviji, toda boleča je seveda za vsakogar, ki ne more dobiti dela in je zabeležen na seznamu iskalcev zaposlitve pri Skupnosti za zaposlovanje.

Povpraševanje po novih delavcih se je lani na Gorenjskem radikalno zmanjšalo, delovne organizacije so iskale kar 3.756 oziroma 36 odstotkov novih delavcev manj kot leto poprej. Seveda je to posledica tega, da odhodov v pokoj dostikrat niso nadomestili z novimi delavci, temveč je bil to ob naši zakonodaji in nedelovanju trga delovne sile praktično najpogostejši način zmanjševanja obsega zaposlenosti, ki pa seveda zdrave selekcije ne pozna.

Tako seveda še zdaleč ni rečeno, da so na seznamu brezposelnih slabi delavci, v delovnih organizacijah pa ostajajo dobri.

Seznam iskalcev zaposlitve je bil konec lanskega leta za polovico daljši kot pred letom dni, na njem je bilo 1.814 ljudi, kar je bilo 56,6 odstotka več kot konec leta 1987. Relativna stopnja brezposelnosti se je tako povečala od 1,34 na 2,15 odstotka. Torej je še vedno razmeroma nizka, toda potrebno je vedeti, da se lani presežki delavcev še niso sprostili.

Lani se je na Gorenjskem zaposlilo 752 delavcev od drugod, približno polovico manj kot leto poprej, približno 400 jih je zaposlitev dobilo za določen čas. Največ jih pride (jih pripeljejo) iz Bosne, največ se jih še vedno zaposli v gradbeništvu. Zaradi ostre krize v gradbeništvu je bil lani vsak četrti stavlajoči delavec v Sloveniji gradbenec, pričakovali bi, da se bo zaradi pomanjkanja dela zaposlenost zmanjšala, vendar na Gorenjskem tega ne načrtujejo. V kranjskem Gradbincu, ki je "zaslovel" s pohodom delavcev v Ljubljano, so menda ta teden spet krenili z avtobusom po nove vajence v Bosno. S kančkom zlobe je moč najti povezovalno besedilo direktorja Stanislava Božiča, ki je zadnjič na gorenjski gospodarski zbornici okrcal novinarje in skupnost za zaposlovanje, naj vendar o tem ne pišemo, saj mu delavci takšne analize in članek oporekajo na štrajku.

Med brezposelnimi vse več izobraženih

Med brezposelnimi je še vedno 48 odstotkov delavcev brez poklica, toda že druga največja skupina so delavci z dokončano štiri letno srednjo šolo, torej najrazličnejši tehniki, takšnih je skoraj 20 odstotkov, njihov delež pa se je povečal, kakor se je povečal tudi delež brezposelnih s šesto stopnjo strokovne izobrazbe.

Ker je delovno mesto pri nas še vedno monopol, ker ne poznamo zdrave selekcije trga delovne sile, ostaja brez dela tudi vse več izobraženih ljudi, vemo pa, kako pomanjkljiva je izobrazba mnogih zaposlenih, kako so še donedavna neverjetno napredovali zaradi z delom pridobljenih delovnih izkušenj.

Kakor je na zadnji seji izvršilnega odbora Medobčinske gospodarske zbornice za Gorenjsko povedal Slavko Kalan, vodja strokovnih služb pri Skupnosti za zaposlovanje Gorenjske, je od lanske generacije mladih, ki so prišli iz šol, še vedno brez dela približno sto mladih fantov in deklet, ki imajo končano štiri letno srednjo, višjo ali visoko šolo. Vse bolj se namreč zatika pri zaposlovanju pripravnikov, ki se jih, kot vse kaže, vseh povsod otepajo. Prav pripravnštvo pa bi moralo biti tisto pravo sito, na katerem naj bi ostajali najboljši, ki bi potem pri delu hitro napredovali. Tako pa se pri teh mladih ljudeh zatakne že na zaposlitvenem pragu in mnogi so razočarani že na začetku.

Štipendije predvsem za tehnični študij

Na seznamu brezposelnih seveda ni inženirjev elektrotehnike, strojništva, računalništva in nasploh tehniških ved, ki so na Gorenjskem iskani z lučjo pri belem dnevu. Zanje je tudi tokrat razpisanih toliko štipendij, da bodo lahko bodoči študentje izbirali, kje jo bodo vzeli. Lani je namreč ostalo nepodeljenih kar 39 odstotkov štipendij za študij na fakultetah tehnične stroke, kar se bo verjetno zgodilo tudi letos.

Brez dela so torej predvsem mladi, ki niso študirali elektrotehnike, strojništva, računalništva in podobno, toda človek se vpraša, kaj bi jih bilo res tako težko zaposliti na drugačnem delu, navsezadnje so to izobraženi mladi ljudje, ki bi znali delati tudi kaj drugega, ne le tisto, za kar so se odločili s študijem.

Letos napovedujejo nadaljnje zmanjšanje zaposlenosti

Po napovedih ozdov se bo letos v gorenjskem gospodarstvu zaposlenost zmanjšala za 1 odstotek oziroma za 783 delavcev. V industriji načrtujejo 2 odstotno zmanjšanje, v kmetijah prav tako 2 odstotno, v gozdarstvu celo 6 odstotno, v vodnem gospodarstvu 3 odstotno, v obrti in osebnih storitvah 2 odstotno.

Ohranjanje števila zaposlenih pa načrtujejo v gradbeništvu, v prometu in zvezah in v gostinstvu ter turizmu. Drugod pa povečanje in sicer v trgovini 1 odstotno, v stanovanjski in komunalni dejavnosti in urejanju naselij celo 3 odstotno, v finančno tehničnih in poslovnih storitvah 1 odstotno.

Povečanje števila zaposlenih načrtujejo tudi v negospodarstvu in sicer 1 odstotno oziroma za 76 delavcev. Prav zanimivo je, da 2 odstotni porast zaposlenosti načrtujejo v družbenopolitičnih skupnostih in samoupravnih interesnih skupnostih!

Napovedanih 1.162 delavcev presežka

Ozdi napovedujejo, da bodo imeli letos 1.162 delavcev presežka, strokovnjaki pa opozarjajo, da je ocena znatno prenizka, saj je moč pričakovati 2.500 delavcev presežka, kar pomeni, da se utegnemo na Gorenjskem približati 4 odstotni relativni stopnji brezposelnosti.

Napovedanih je torej 7 odstotkov presežka delavcev več kot lani, med njimi pa bodo prevladovali delavci brez poklica, takšnih bo 623 oziroma več kot polovica, s tretjo stopnjo strokovne izobrazbe jih bo 137, s četrto pa 265.

Presežki bodo največji v kranjski občini, kjer bo 797 delavcev preveč, v jeseniški občini 299, v škofjeloški 36, v trziški 16 in v radovljški 14.

Seveda so to le napovedi ozdov, stvarnost utegne biti povsem drugačna. Lani se presežki delavcev denimo še niso sprostili, letos znajo biti razmere drugačne, predvsem, če bo sprejeta nova delovna zakonodaja.

M. Volčjak

Okrušena podoba

Pri nas sanjamo o veliki turistični prihodnosti, drugod pa so zaposleni s praktičnimi stvarmi.

Turistični tokovi so zelo nepredvidljivi, težko jih je napovedovati, pri nas toliko bolj, ker je podoba našega turizma vse bolj okrušena. Saj imamo modro morje, sonce vroče sije, tudi lepe hotele imamo, toda naše ceste so slabe, železnica zastarela, poštna povezava z Evropo so slabe, telefonske zveze obupne, trgovska ponudba skromna, njihov delovni čas neprimeren. Naši obrazi pa so vse bolj zlovoljni, kakšni pa naj bodo, če nam gre vse slabše.

Čeprav že vrsto let govorimo in vemo, kako bi lahko izboljšali naš turizem in z njim zaslužili več, se stvari odvijajo drugače. Izjemno nestabilne razmere in izredni ukrepi na Kosovu že odmevajo v turističnem svetu, zlasti v Zahodni Nemčiji, odkoder pride k nam največ gostov, odpovedi že dežujejo. Največ jih je prišlo v črnogorsko primorje, tudi v Dubrovnik, veliko bolje se trenutno prodaja Istra. Naši gostje torej dobro vedo, kje je Kosovo.

Če se pravočasno ne bomo priključili sodobnim povezovalnim tokovom Evrope, bo po letu 1992 podoba našega turizma le še bolj okrušena. Po Evropi bodo ljudje potovali brez potnih listov, po hitrih cestah in s hitrimi vlaki, pri nas pa bodo tako kot te dni čakali v vrsti pred mejo, se bali strogih carinikovih oči, še bolj pa ceste do morja, saj pri nas hude prometne nesreče običajno najavijo in spremljajo turistično sezono, kakor so včeraj že najavile velikonočne praznike.

Takšne misli so mi rojile po glavi, ko sem na časnikarski konferenci delovne skupnosti alpskih mest primerjala, kaj so povedali naši in kaj drugi predstavniki. Naši so napovedovali predvsem prihodnost, kako bi na primer radi imeli v Zgornjesavski dolini družno s sosedama zimske olimpijske igre. Drugi pa so govorili o povsem praktičnih in vsakdanjih turističnih stvarih, kakršna je denimo ponudba predstavnika italijanskega Trenta, da naj bi njihova tradicionalna razstava cvetja potovala po alpskih mestih. Če se bomo še naprej otepali Evrope, bi jo kazalo pripeljati v Ljubljano vsaj leta 1992, na pogreb našega turizma.

M. Volčjak

IZ GOSPODARSKEGA SVETA

Iskra Telematika

Katje za Zagrebčane

Iskra bo Hrvatom dobavila 100 kartičnih javnih telefonskih aparatov Katja v vrednosti 2,8 milijarde dinarjev. Pogodbo sta podpisala Jozef Papo, glavni direktor DO PTT promet Zagreb in Blaž Kavčič, komercialni direktor Iskre Telematike.

Rudi Matajdl, ki skrbi za prodajo, nam je povedal, da gre za pomemben prodor na področje kartičnih govorilnic v obliki Jatene. Doslej je tovrstne aparate zagotavljalo le podjetje »Mihajlo Pupin«. Sicer pa ocenjuje, da bodo v Jugoslaviji še nekaj časa v uporabi standardni novični aparati. Uveljavljanje kartičnih namreč zavira visoka cena magnetne kartice, ki je vrh tega namenjena le enkratni uporabi (ko se sprazni, je ni mogoče spet napolniti). Dobre perspektive so za žetonске aparate. Iskra zagovarja uporabo žetonov z utori, kakršne uporabljajo v svetu, saj so dodatna zaščita pred morebitno goljufijo. Organizacije ptt se bodo glede tega vprašanja najbrž kmalu poenotile. Tedaj bo Iskra prilagodila za uporabo žetonov tudi sedanje novične aparate. Iz njene proizvodnje jih je trenutno okrog 6000.

Po podpisu pogodbe z Zagrebčani se kažejo možnosti novih poslov v drugih območjih Hrvaške. Veliko zanimanje je za govorilnico tipa Jatena, ki je bila te dni izbrana na razstavo industrijskega oblikovanja v Hannoveru, kar je veliko priznanje.

Komercialisti usmerjajo prodajo govorilnic še na zasebna omrežja, kjer bodo na voljo, denimo turistom, kot javni novični aparati. Nekateri gostinci so se za nakup in postavitev že odločili in izkušnje so dobre. Sprič uporabe žetonov ne prihaja do takšnih zapletov pri kovancih, ki jih neprestano množi inflacija.

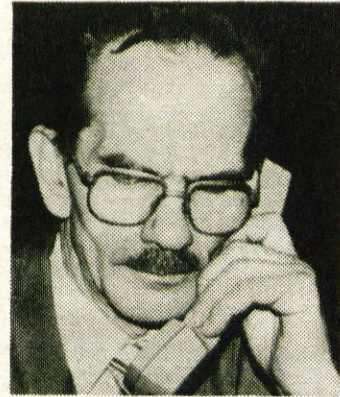
Kazimir Mohar

V DELOVNI HALJI

Anton Bogataj, vodja Alplesovega obrata inženiring proizvodnje

Napetost popusti šele junija

Železniki, 19. marca - Izdelava pohištva po meri in okusu naročnikov, kar z drugimi besedami pomeni obrat inženiring proizvodnje, je v Alplesu stara okroglo deset let. Zadnjih sedem število naročil nenehno raste. Anton Bogataj, doma iz Selc, je vodja obrata, v katerem danes dela 42 ljudi, pretežno kvalificiranih mizarjev.

»Ustanovitev obrata je narekoval trg,« pravi Anton Bogataj. »Hotelskih prostorov praktično ni mogoče opremljati s pohištvom iz rednega programa, pa tudi ljudje, ki so kupovali naše pohištvo, so želeli posebne zaključne elemente, zapore do stropa, dodatne police, drugačne materiale in barve.«

Zlasti od januarja do junija, ko se v turizmu pripravljajo na novo poletno sezono, imajo tudi v Alplesovem obratu inženiring proizvodnje, kjer opremljajo obmorske hotele in bungalove, polne roke dela.

»Najprej izdelamo ponudbo za opremo, in če je oziroma ko je sprejeta, opravimo izmere, sam naredim idejne skice, izberemo materiale, pohištvo izdelamo in ga nazadnje montiramo. Monterske ekipe so od doma tudi po dva, tri tedne, včasih grem z njimi tudi sam ali moj namestnik.«

Podobno se lotevajo naročil za opremo lokalov in stanovanjskih hiš. Zanimivo je, da cena pohištva po naročilu ni bistveno dražja - le za kakšnih deset do petnajst odstotkov - od pohištva iz rednega tovarniškega programa. O tem, kako so naročniki zadovoljni, Anton Bogataj prvi takole: »Od približno 800, kolikor jih imamo v enem letu, je večina zelo zadovoljnih, nekateri so pretirano hvaležni, dva ali trije pa imajo pripombe.«

V obratu pa razen tega "udejanjajo" tudi predloge svojih arhitektov, izdelujejo vzorce novega pohištva in imajo na skrbi servis pripomočkov za proizvodnjo.

»Delo je zanimivo, pestro, ustvarjalno, včasih, kadar so roki le preveč napeti, tudi utrudljivo,« pravi Anton Bogataj, ki nima dosti časa misliti na bližajočo se upokojeitev.

H. Jelovčan

ureja MARIJA VOLČJAK

ITEO Ljubljana se vključuje v dva projekta EGS

Prenos znanja in tehnologij

Ljubljana, 21. marca - V inovacijskem centru ITEO so gospodarstvenike seznanili z možnostmi vključevanja slovenskega gospodarstva v mednarodne informacijske in poslovne sisteme na področju prenosa tehnologij, novih idej, izdelkov in programov ter storitvenih in tehničnih invencij in inovacij.

Inštitut za trženje, ekonomiko in organizacijo Ljubljana, pri katerem deluje Regionalni center za patente in Inovacijski center, se vključuje v konkretne akcije našega povezovanja z Evropo, je predstavil svojo ponudbo prenosa znanja in tehnologij, ki jo oblikuje na osnovi svoje vključenosti v večino mednarodnih organizacij na področju prenosa tehnologij, novih idej, izdelkov in programov ter storitvenih in tehničnih invencij in inovacij.

Delkov in programov ter storitvenih in tehničnih invencij in inovacij. Direktor programov Marijan Stele je povedal, da se bo morala Gospodarska zbornica Slovenije čimprej odrediti glede plačevanja članarin za te mednarodne informacijske in poslovne sisteme, sami pa razmišljajo o svoji podjetniški organiziranosti. Seveda pa so to le razmišljanja, dokler pri nas ni

razrešeno vprašanje statusa in financiranja bank podatkov, brez tega pa se je seveda težko vključevati v evropske in svetovalne mreže za prenos znanja in tehnologije, kjer so seveda stvari razčističene, saj je jasno, katere informacije so zastojne, katere je plačati in kaj je poslovna skrivnost. S takšnimi problemi se trenutno pri nas seveda ne ubada le ITEO, temveč vse institucije in ustanove, ki nekaj podatkov še imajo, radi pa bi jih odprli v Evropo in seveda ponudili uporabnikom, kar bi seveda prineslo zaslužek.

Inovacijski center ITEO je v zadnjih treh letih zbral podatke od 6.000 zaščiteneh modelov in vzorcev, 3.500 zaščiteneh blagovnih znamk, 2.300 evidentiranih invencij in inovacij v Jugoslaviji, računalniška borza invencij in inovacij pa ima tudi podatke o 11.000 tujih novosti iz enajstih držav. Vključen pa je v Evropsko mrežo inovacijskih centrov (EBN), Evropsko združenje za prenos tehnologij (TII), Mednarodni register inovacij (IIR) in Klub daljcev za prenos tehnologij pri Združenih narodih (UNIDO-TSDC).

Ljubljana, Maribor in Jesenice vključeni v sodelovanje alpskih mest

Sorodni problemi mest od Francije do Slovenije

Ljubljana, 21. marca - Na Tednu mednarodnega sodelovanja in sejama Alpe-Jadran, ki je odprt na ljubljanskem Gospodarskem razstavišču, smo se seznanili z delovanjem Delovne skupnosti alpskih mest. Ustanovljena je bila oktobra lani v italijanskem Trentu, povezuje že 25 mest iz šestih držav alpskega loka, med njimi so tudi Ljubljana, Maribor in Jesenice s Kranjsko goro.

"Zamisel je nastala v Trentu, pred tremi leti, zdaj pa je naša, saj Delovna skupnost alpskih mest povezuje že 25 mest v šestih državah, od Francije do Slovenije, območje pa je celo večje kot v skupnosti Alpe-Jadran. Želimo si sodelovanja, ne konkurence, bolj danes kot včeraj, radi bi ustvarili mrežo trdnih vsakodnevnih odnosov, upajmo, da se bodo naši otroci že razumeli med seboj," je dejal Ettore Bonazza, generalni sekretar skupnosti alpskih mest, doma iz Trenta, od koder je pobuda o njej prišla. Ko je izluščil sorodnosti sicer različnih mest, je omenil njihovo bogato zgodovino, vsa so nastala ob rekah, ki so imele v preteklosti po-

membno vlogo, vsa so ob meji, v vseh žive ljudje, ki so ponosni na svojo avtonomijo. Navedel je nekaj konkretnih nalog, ki so že bile oziroma bodo kmalu uresničene. Turistične agencije že sodelujejo, kmalu bo odprta informacijska banka, ki bo imela splošne informacije o značilnostih mest delovne skupnosti, pripravljajo študijo o tem, kakšni motivi evropskega turista vodijo v mesta, namesto na morje in v gore. Junija bo v Trentu tradicionalna razstava cvetja, ki bi lahko potovala po mestih skupnosti.

Ljubljanska županja Nuša Kerševan je povedala, da bo naslednja seja izvršilnega komiteja delovne skupnosti alpskih mest

junija v Ljubljani, v času Ohceti, in navrgla zamisel, da bi bila Ljubljana lahko koordinator v skupnosti za področje kongresnega turizma. Statut delovne skupnosti vsebuje evidentiranje problemov alpskih mest, skupno iskanje rešitev in izmenjavo strokovnih izkušenj ter povezovanje in sodelovanje ljudi, ki žive v mestih alpskega loka. Doslej so skupne probleme evidentirali predvsem na področju turizma, gostinstva, varstva okolja in urejanja mest, predvsem starih mestnih jeder.

Jeseniški župan Jakob Medja pa je dejal, da možnosti vidijo predvsem v organizaciji velikih športnih prireditev in omenil seveda zamisel o treh prirediteljih zimskih olimpijskih iger. Pobuda je bila uradno ponovno potrjena in v poštov pride leto 1998 ali 2002.

M. V.

KRATKE Z GORENJSKE

Se najbolj delavni so gasilci... - Vaški odbor v Podkorenu, s katerim smo se med nedavnim obiskom pogovarjali o nekaterih problemih, ki že leto dni motijo krajanje, ugotavlja, da je struga potoka Krotnek pravi kanal za odplake in odpadke. Še dobro, da so ga lani očistili gasilci, za katere tudi pravijo, da so najbolj delavni v Podkorenu. Pa tudi folklorna skupina pridno vadi in priložnostno nastopa. Gasilci so lani s prostovoljnim delom ob 80-letnici društva obnovili dom, v katerem je zdaj tudi manjša dvorana za srečanja in prireditve. Sicer pa v Podkorenu ugotavljajo in opozarjajo, da bi bilo treba čimprej urediti izogibalnice za avtobuse ob magistralni cesti in enkrat dokončno urediti tudi problem trgovine oziroma stavbe, ki je pod spomeniškim varstvom - A. Ž.

Drevi osrednja proslava

Kranj - Že od konca minulega tedna so v krajevni skupnosti Vodovodni stolp v kranjski občini različne prireditve ob krajevnem prazniku. Med drugim so v torek v Domu JLA odprli tudi razstavo z naslovom Miniature iz Julijskih alp 1915-1917, ki sta jo pripravila Garnizija JLA Kranj in Mali vojaški muzej iz Bohinjske Bistrice. Sinoči pa je bila v Domu JLA v Kranju tudi okrogla miza z naslovom SZDL danes in politični pluralizem, na kateri je sodeloval tudi podpredsednik republiške konference SZDL Slovenije Viktor Žakelj. Drevi (petek) ob 18. uri pa bo prav tako v Domu JLA osrednja proslava v počastitev krajevnega praznika, na kateri bodo med drugim podelili tudi priznanja krajevnih skupnosti in bronasta odličja Osvobodilne fronte. A. Ž.

Spominska svečanost v Lipnici

Lipnica - Pri spomeniku osnovne šole v Lipnici v radovljški občini bo v ponedeljek, 27. marca, ob 16. uri tradicionalna spominska svečanost ob obletnici bitke Selške čete Cankarjevega bataljona v Rovtu in ob smrti heroja Staneta Žagarja. Na svečanosti bo govoril predsednik občinske skupščine Radovljica inž. Marko Bezjak, v programu pa bodo nastopili učenci osnovne šole, pevski zbor Stane Žagar iz Kroke in godbeniki iz Gorij. V šoli v Lipnici pa bo že dopoldne strelsko tekmovanje ekip iz vseh osnovnih šol v občini. A. Ž.

Programska konferenca

Srednja Dobrava - Ta mesec so v radovljški občini na programu programske konference krajevnih organizacij ZZB NOV. Na Srednji Dobravi so imeli konferenco minulo soboto, na njej pa so ocenili lansko delo in se pogovorili o programu za leto. V krajevni organizaciji je le še 41 aktivnih članov in članic. V razpravi so spregovorili tudi o družbenopolitičnih dogodkih, ki so brez potrebe skalili mednarodne odnose ter izrazili odobravanje, da so miting v Ljubljani vendarle odpovedali. Poudarili so, da mestne ulice in trgi niso primeren kraj za reševanje slovenskih in jugoslovanskih problemov. Izrazili so prav tako tudi upanje, da bo Markovičeva vlada spremenila jugoslovansko gospodarstvo. Nazadnje so sklenili, da bodo 2. aprila šli vsi glasovati za člana predsedstva in da se bodo tudi borci udeležili letošnje očiščevalne akcije v Lipniški dolini. (cr)

Čebelarji brez čebel

Podnart - Tudi čebelarji Čebelarje družine Podnart-Kropa je zelo prizadela varooza. Od 28 čebelarjev Čebelarje družine jih je ostalo brez čebel kar deset, nekaterim čebelarjem pa je odmrlo le po nekaj družin. V primerjavi z letom 1988 se je zmanjšalo število čebeljih družin od 452 na 301 naseljen čebelji panj. (cr)

Mladinski natečaj

Kranj - 20. marca je bil končan letošnji mladinski natečaj Železniškega gospodarstva Ljubljana. Povsod v železniško transportnih organizacijah so zabeležili letos velik odziv osnovnošolcev z literarnimi in likovnimi deli. Najboljše prispevke bo Železniško gospodarstvo Ljubljana nagradilo. Podelili bodo 40 nagrad po 15 tisoč dinarjev, 80 nagrad po 13 tisoč in 120 nagrad po 10 tisoč dinarjev. Poleg teh pa bodo podelili tudi 60 kolektivnih nagrad oziroma železniških vozovnic za razredni izlet na relacijah Ljubljane in Istre. Nagradjena likovna dela bodo razstavljena v razstavnem prostoru Železniškega gospodarstva Ljubljana ob letošnjem dnevu železničarjev 15. aprila. A. Ž.

Kulturna akcija letos

Radovljica - Komisija za kulturo pri občinskem svetu Zveze sindikatov Radovljica je že izoblikovala predlog programa kulturne akcije za delovne kolektive v radovljški občini za leto. Predlagajo izvedbo štiridesetih različnih kulturnih prireditev in sicer 12 gledaliških predstav, 12 glasbenih oziroma zborovskih koncertov, 6 likovnih in foto razstav in 4 folklorne prireditve. Od teh naj bi dve izvedla kulturna društva iz drugih republik za delavce iz teh republik in prijatelje tovrstne kulturne dejavnosti naših narodov. Druge prireditve bodo izvajali razen domačih skupin tudi ansamblji polklicnih in polpoklicnih gledališč iz Kranja in z Jesenic. Komisija za kulturo predlaga, da bi občinski svet s svojim deležem sredstev in soudeležbo delavcev zagotovil tudi letos ogled ene predstave v ljubljanski operi, dve gledališki predstavi v Mestnem gledališču ljubljanskem ali v Drami oziroma v Cankarjevem domu. Dve predstavi pa naj bi obiskali v gledališču na Jesenicah in v Kranju. Program kulturne akcije bodo financirali iz sredstev kulturne skupnosti Radovljica in z deležem občinskega sveta Zveze sindikatov Radovljica ter podpisnik družbenega dogovora posameznih organizacij združenega dela. Ta delež letos znaša za OZD do 200 zaposlenih po 1000 dinarjev na posameznika, z nad 200 zaposlenimi pa 800 dinarjev na posameznika. (jr)

Popravek

V članku o Zavarovalstvu na Gorenjskem pod naslovom Največja težava ohranjanje premoženja nam jo je zagodel tiskarski škrat. Pri premijemskem poslovanju se namreč kažejo pomembnejši premiki v deležu zasebnega sektorja. Ta delež je lani znašal 45,2 odstotka, leto prej pa 37,5 odstotka. Razlog za povečanje je dokaj uspešno obvladovanje inflacijskih gibanj. Bralcem se za napako, ko je škrat zamenjal odstotke, opravičujemo.

ureja ANDREJ ŽALAR

Praznik krajevnih skupnosti Bitnje, Jošt, Sv. Duh in Žabnica

Glavna naloga je letos telefonija

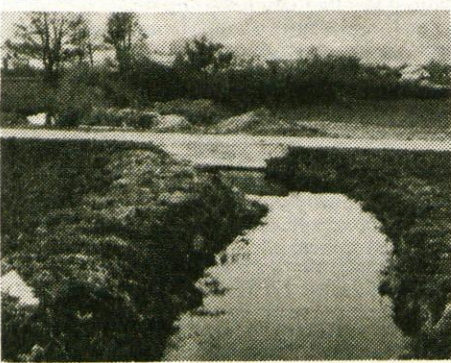
Bitnje, 23. marca - V ponedeljek, 27. marca, bo minilo 47 let, odkar se je v Rovtu nad Crngrobom Selška četa Cankarjevega bataljona spopadla z desetkrat močnejšim in veliko bolj oboroženim sovražnikom. Vsako leto v spomin na ta tragični in hkrati slavni dogodek praznujejo v krajevnih skupnostih Bitnje, Jošt, Sv. Duh in Žabnica v kranjski oziroma v škofje-lški občini. Tako je tudi letos, nosilec prireditev in praznovanja pa je poseben koordinacijski odbor v okviru krajevnih skupnosti, predsednik pa Vinko Strgar iz krajevnih skupnosti Bitnje. Osrednja prireditev pa bo jutri (v soboto), ko bo na Planici nad Crngrobom ob 10. uri tradicionalno množično zborovanje.

Letos, ko je ponovno na vrsti kot nosilec skupnega praznovanja krajevna skupnost Bitnje, so v tej krajevni skupnosti v kranjski občini prav zdaj pred začetkom velike akcije. Kaže, da bodo kmalu začeli z deli in zakopali za izgradnjo telefonije.

Vili Knez

»Res je, telefonija je letos v naši krajevni skupnosti glavna naloga,« pravi predsednik gradbenega odbora Vili Knez. »Po številnih sestankih, ki jih imamo redno vsak teden že od lani, smo zdaj tik pred tem, da zakopljemo, če bomo le dobili lokacijsko in gradbeno dovoljenje, kajti izvajalec gradbenih in montažnih del je že izbran. Naša želja je, da bi naslednji praznik proslavili z otvoritvijo telefonije. To pa pomeni, da bo letos krajevna skupnost Bitnje eno samo veliko gradbišče, za kar že zdaj

Največja želja prebivalcev krajevnih skupnosti Bitnje je, da bi bil kanal iz čistilne naprave še letos povezan z urejeno strugo potoka Žabnice...

prosimo krajanje za razumevanje. Sicer pa moram vse, ki so že doslej tako ali drugače sodelovali v akciji, pohvaliti, saj recimo pri soglasjih praktično ni bilo težav. Zdaj pripravljamo tudi plačilo druge akontacije v znesku 500 tisoč dinarjev, medtem ko bo potem po končani akciji še poračun. Trenutno je 230 interesentov za telefon, prijave pa še sprejemamo, saj imamo na voljo 434 priključkov.

Ob tako veliki akciji, kot jih čaka letos, je razumljivo, da v krajevni skupnosti ne načrtujejo še kakšnih drugih večjih del. Ugotavljajo pa, da se dokaj uspešno rešuje tudi problem, ki bi se ga čimprej radi rešili. Gre namreč za regulacijo potoka Žabnica. Bojijo pa se, da letos vseeno delavci VGP ne bodo še povezali sedanjega odtočnega kanala iz čistilne naprave pri Bitnjah.

Tone Jenko

»Čistilna naprava oziroma odtočni kanal iz nje, iz katerega se zdaj voda ne more odtekat, nas zares vedno bolj skrbi. Upamo, da bo problem vendarle rešen, saj zdaj onesnaženost sega že tja do Srednjih Bitenj. Najbrž pa je res, da bo šele po uresničitvi projekta, po katerem bodo fekalne vode iz Stražišča speljane v čistilno napravo Kranj, meteorne pa v Žabnico problem ekološko dokončno rešen. Prav gotovo pa bo tudi na tem območju slej ko prej treba misliti na kanalizacijo,« ocenjuje predsednik sveta krajevnih skupnosti Tone Jenko.

Telefonija, kot pravijo, pa vseeno ne bo edina naloga letos v krajevni skupnosti, ki si jo nameravajo zastaviti. Pravijo, da morajo zgraditi še dve avtobusni postajališči. Že spomladi pa načrtujejo na območju ce-

lotne krajevnih skupnosti tudi veliko očiščevalno akcijo, v kateri nameravajo očistiti predvsem rob gozda. Odkar pa jim je lani uspelo dokončno urediti prostore v Gasilskem domu, se zdaj v njem odvijajo različne dejavnosti. Uredili bodo le še poseben prostor za civilno zaščito.

Vinko Strgar

Vinko Strgar, predsednik krajevnih konference Socialistične zveze Bitnje, pa ugotavlja, da je bilo letošnje sodelovanje predstavnikov vseh štirih krajevnih skupnosti pri pripravi prireditev ob krajevnem prazniku zelo dobro. »S skromnimi sredstvi smo pripravili kar bogat program. Različna športna tekmovanja so se na primer začela že minulo soboto, osrednji prireditvi pa bosta v petek (danes), 24. marca, ko bo ob 19. uri v Zadrudnem domu v Žabnici slavnostna akademija, na kateri bodo Žabničani najbolj zaslužnim pri lanskii akciji za izgradnjo mrliških vežic podelili priznanja, in v soboto, 25. marca, ko bo ob 10. uri tradicionalno množično zborovanje na Planici nad Crngrobom. Sicer pa prireditve za praznik niso edina oblika sodelovanja med našimi krajevnimi skupnostmi. Letos nas še posebej povezuje telefonija s Stražiščem, redno pa sodelujemo tudi s sosednjo krajevno skupnostjo Žabnica.

V zvezi s sobotnim množičnim zborovanjem na Planici nad Crngrobom pa povejmo še, da bodo v programu nastopili učenci osnovne šole Lucijana Seljaka in pripadniki Garnizije JLA oziroma vojak iz Kranja in Škofje Loke. Cesta iz Stražišča do Planice bo zaprta za motorni promet od 8. ure do 9.30. Udeležbo na zborovanju pa načrtuje tudi sekcija za planinske pohode in izlete pri Društvu upokojencev Kranj. Za udeležence tega pohoda bo iz kranjske avtobusne postaje ob 7.45 odpeljal avtobus do Ješeta v Stražišču, od tam pa bodo upokojenci krenili peš na Planico. Razen tega pa bosta jutri tudi dva Pohoda po poteh Rovta. Ob 8.30 bo štart v Crngrobu, ob 7.30 pa v Bitnjah.

A. Žalar

Pripravljajo nove normative

Različna uporabnost zaklonišč

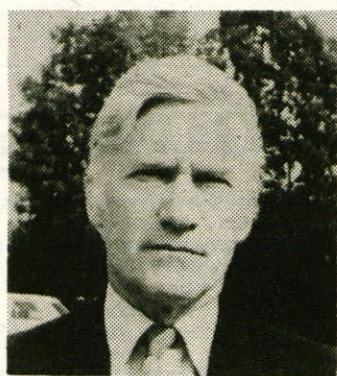
Kranj, 20. marca - Civilna zaščita v Kranju je v začetku osem-desetih let naredila program izgradnje, urejanja in vzdrževanja zaklonišč. Tako je bilo 1984. leta zgrajeno prvo zaklonišče na prostoru bivše Save Kranj, aprila letos pa bo zgrajeno drugo pri Športnem parku. Še letos pa se bodo začele priprave za gradnjo še enega zaklonišča med Gimnazijo in Bežkovo vilo.

Z zbranim denarjem, ki ga prebivalci kranjske občine na podlagi odloka prispevajo za zaklonišča, se po nekaj letih že kažejo prvi rezultati. Poveljnik občinskega štaba za civilno zaščito občine Kranj Franc Rihtaršič pravi, da so se načrtno in sistematično lotili programa izgradnje, urejanja in vzdrževanja zaklonišč v začetku osemdesetih let.

»Pri sestavi programa smo izhajali iz tega, da je pri novogradnji na Planini bilo razrešeno tudi vprašanje gradnje zaklonišč, medtem ko med gradnjo v Vodovodnem stolpu in še prej na Zlatem polju zaklonišč nismo gradili. V starem delu mesta pa nekdanji rovi dolga leta niso bili vzdrževani.

1984. leta je bilo na območju stare Save v Kranju zgrajeno prvo javno zaklonišče za 400 oseb. Po programu bi potem morala priti na vrsto gradnja zaklonišča med Gimnazijo in Bežkovo vilo, nato pa v Vodovodnem stolpu pri Športnem parku. Vendar pa smo dinamično gradnje malce obrnili, ker se gradnja med Gimnazijo in Bežkovo vilo šele pripravlja. Da zbrani denar ne bi izgubljal vrednosti, smo se odločili najprej za gradnjo pri Športnem parku. To zaklonišče za 300 oziroma 400 oseb bo zgrajeno do konca aprila. Še letos pa se bodo začele tudi priprave za gradnjo zaklonišča za okrog 300 oseb na območju med Gimnazijo in Bežkovo vilo.

Zgrajena zaklonišča za okrog 1000 oseb, poleg obnovljenih pod starim delom mesta in zaklonišč na Planini ter ob posameznih objektih, zgrajenih v tem času, bodo v začetku devetdesetih let tudi opravičila realne možnosti Kranja na tem področju. Nič ne namreč tudi ni pričakoval, da bi z zbranim denarjem lahko naredili še kaj več, posebno še, ker

se del denarja od 1983. leta porabi tudi za vzdrževanje.

»Že pri programu izgradnje zaklonišč smo opredelili različno, če tako rečem, dvojno uporabnost zaklonišč. Tako ima v zaklonišču stare Save zdaj skladišče Merkur. Novo zaklonišče pri Športnem parku bo namenjeno potrebam civilne zaštite in športnikom. Koristno se uporabljajo in urejajo tudi rovi pod starim delom mesta. Na ta način je poskrbljeno tudi za redno vzdrževanje teh objektov oziroma prostorov, za katerega pa se že od 1983. leta v občini usposablja tudi posebne enote.« Medtem ko pri organizirani stanovanjski gradnji na širših območjih gradnja zaklonišč doslej ne- kako ni bila problematična, čeprav je samo gradnjo novih naselij držala, pa se nekako ni uveljavila gradnja zaklonišč pri posameznih stanovanjskih objektih v občini. To pa se ne kaže le v kranjski občini. Zato se kar zadeva gradnjo zaklonišč, predvsem normativom in pogojem, v republiki Sloveniji pripravljajo nekatere spremembe. Predsedstvo SR Slovenije naj bi ta stališča in usmeritve sprejelo do konca tega polletja. Glavni namen pa je poceniti stroške za gradnjo zaklonišč.

A. Žalar

KS vztraja pri predlogu

Krajši rok za plačevanje elektrike

Kranj - Svet krajevnih skupnosti Vodovodni stolp v Kranju je na zadnji seji razpravljal o odgovoru Sestavljene organizacije Elektrogospodarstva Slovenije, in se z ugotovitvami ne strinja. Se na- prej vztraja, da delegacija za republiško skupščino predlaga, da izvršni svet SR Slovenije zadolži Elektrogospodarstvo Slovenije, da pospeši skrajšanje časovnega roka odplačevanja elektrike po dejanski porabi.

Delegacija iz krajevnih skupnosti je namreč na seji zbora krajevnih skupnosti občinske skupščine 22. februarja letos predlaga, da bi električno energijo plačevali po položnici na vsaka dva meseca in na podlagi dejanske porabe, ki bi jo ugotovili z odčitavanjem števec.

V odgovoru Služba prodaje elektrodistribucije ugotavlja, da predlagani način obračunavanja in plačevanja električne energije pomeni bistveno spremembo organizacije sedanjega tako imenovanega letnega obračuna z obročnim načinom plačevanja. Gre za to, da je sedanji obračun enoten za celo Slovenijo, pravijo in da je takšna organizacija prilagojena enakomerni izkoriščenosti zmogljivosti računalniške opreme v računalnem centru in obstoječi delovni sili po Tozdihi. Ugotavljajo, da na primer zdaj potrebujejo za redno mesečno odpiranje ene desetine uporabnikov 70 odčitovalcev, medtem ko recimo pri spremembah cen potrebujejo kar 460 odčitovalcev. V nadaljevanju pa v odgovoru pojasnjujejo, da v Elektrogospodarstvu preučujejo možnosti za skrajšano obračunavanje, vendar brez nove računalniške opreme in dodatnega povečanja delovne sile ni moč takoj preiti na spremenjen način obračuna. Nakup nove računalniške opreme pa v Elektrogospodarstvu načrtujejo.

Svet krajevnih skupnosti pa ugotavlja, da je zaradi letne in zimske tarife in zaradi vmesnih podražitev treba števec odčitavati že zdaj na dva meseca...

A. Ž.

Darujmo kri

Kranj, 24. marca - V sredo se v Kranju začena krvodajalska akcija, ki se bo raztegnila tja do srede aprila. Tisti, ki se ob prvem novčanju niso odzvali povabilu nanjo, pa so si medtem premislili, se še vedno lahko pridružijo. Ostali so dobili vabila, ki jih je za to priložnost brezplačno natisnila radovljjska knjigovoznica.

Prvega dne krvodajalske akcije, ki bo za kranjsko občino trajala kar 13 dni, bodo darovali kri četrtišolci kranjskih srednjih šol, ki se vsako leto v velikem številu odzovejo humanitarni akciji. Ostali dnevi pa so namenjeni krvodajalcem po krajevnih skupnostih. Skupine krvodajalcev bodo prišli na zbirna mesta iskat avtobusi in jih odpeljali na Zavod za transfuzijo krvi v Ljubljano. Danes objavljamo razpored za prva dva dni, prihodnji petek pa ure in zbirna mesta za tiste, ki bodo darovali kri aprila.

V četrtek, 30. marca:

za KS Stražišče ob 6. in 7. uri na avtobusni postaji pri cerkvi za KS Vodovodni stolp ob 8. uri pred »gasilci«
za KS Bratov Smuk ob 9. uri pred KS Bratov Smuk
in za KS Kranj Center ob 10. uri pred hotelom Creina.

V petek, 31. marca:

za KS Stražišče ob 6. uri na avtobusni postaji pri cerkvi za KS Zlato polje ob 7. uri pred KS
za KS Predoslje ob 8.30 na avtobusnih postajah Predoslje in Suha za KS Britof ob 9.30 na tamkajšnji avtobusni postaji
za KS Žabnica ob 10.30 na avtobusni postaji v Žabnici
in za KS Bratov Smuk ob 11. uri pred KS Bratov Smuk.

Občinska organizacija Rdečega križa iz Kranja, organizator akcije, še enkrat vabi Kranjčane in okoličane, naj storijo človekoljubno dejanje.

ALI PIONIRSKO GLEDALIŠČE RES USIHA?

TAKŠNO TE SREČUJEM

JESENICE SPET FESTIVALSKO MESTO

Lojze Kerštan

**M — KŽK Gorenjske
TOZD AGROMECHANIKA
Kranj - Hrastje 52 a**

KMETOVALCI NOVO V PRODAJI!

- Novo v našem programu so keramične dize z bistveno zmanjšano potrošnjo vode pri škropljenju. Po želji vam dize tudi vgradimo na rabljene ali nove škropilnice in atomizerje.
- Iz lastnega programa vam nudimo vseh vrst škropilnice in atomizerje po ugodnih pogojih-popust ali kredit.
- Za takojšnjo dobavo nudimo traktorje IMT Beograd
- Trenutno imamo po ugodni ceni še omejeno količino traktorjev TOMO VINKOVIČ, Bjelovar novi tip TV 821.

Telefoni: (064) 36-461, 34-033, 34-034, 34-035.

Trgovina v Hrastju obratuje vsak dan od 7. do 15. ure, ob sobotah pa od 8. do 12. ure

**CESTNO PODJETJE KRANJ p. o.
Kranj, Jezerska c. 20**

CESTNO PODJETJE KRANJ obvešča, da bo cesta R-314 na odseku STUDENO-ŽELEZNIKI V SELŠKI DOLINI zaprta za ves promet od 27. 3. 1989 do 11. 5. 1989, vsak dan od 6.30 do 13.00 ure in od 14.30 do 19.30 ure, razen ob nedeljah in praznikih. Popolna zapora ceste je potrebna zaradi rekonstrukcije ceste.

Avtobusni promet bo urejen s prestopanjem. Obvoz za osebnih in tovornih promet je določen na relaciji ŽELEZNIKI-DRAŽGOŠE-PODBLICA-BESNICA-KRANJ-ŠKOFJA LOKA-STUDENO in obratno. Obvoza za prikolice in avtomobile ni.

Udeležence v prometu opozarjamo, da se ravna po cestno-prometni signalizaciji in z razumevanjem upoštevajo, da navedena dela Cestno podjetje Kranj iz tehničnih in varnostnih razlogov ne more izvajati med prometom.

**GORENJSKA
KMETIJSKA
ZADRUGA n.sub.o**

KMETIJSKA TZO NAKLO

razpisuje JAVNO LICITACIJO
za prodajo naslednjih osnovnih sredstev

1. 35 krav SL pasme
2. traktor Zetor CRYSTAL 80 KS
3. plug: regent pluto III
4. sejalnica za žita MF 732
5. kembrič valjarji
6. kombi IMV 1600 (ni v voznem stanju) letnik 78
7. krožne brane OLT — TISA 3m
8. škropilnica »Agromehanika« 500 l
9. silokombajn POTTINGER — MEX II K
10. rotacijska kosilnica RK 165
11. rotacijska kosilnica BRK 2050
12. samonakladalna prikolica POTTINGER — TOP II
13. električni agregat
14. hladilni bazen za mleko 1300 l
15. puromat 1393
16. planirna deska za Zetor CRYSTAL
17. črpalke za mleko
18. dvoosna traktorska prikolica

Javna licitacija za krave SL pasme bo v ponedeljek, 27. 3. 1989, ob 10. uri na posestvu TZO Naklo v Strahinju. Licitacija za ostala osnovna sredstva po seznamu bo dne 31.3.1989 ob 10. uri na istem mestu.

Ogled vseh osnovnih sredstev je možen eno uro pred pričetkom licitacije.

Na javni licitaciji lahko sodelujejo pravne in fizične osebe. Zastopniki pravnih oseb morajo imeti pooblastilo, kavgijo zavarujejo z bariranim čekom. Kavgija v višini 10 % od izklicne cene, se mora plačati pred pričetkom licitacije, razen za osnovno čredo.

Blago se prodaja po sistemu »VIDENO — KUPLJENO«.

Izlicitirano blago se mora plačati in prevzeti v 7 dneh po licitaciji, sicer kavgija zapade.

Davčne obveznosti poravna kupec.

Izklicne cene bodo razvidne iz kataloga, ki ga bo prejel vsak interesent pred pričetkom dražbe.

OSNOVNA ŠOLA STANE ŽAGAR KRANJ

Komisija za delovna razmerja Osnovne šole Stane Žagar Kranj razpisuje dela in naloge za določen čas:

1 UČITELJ ZGODOVINE — ZEMLJEPISA
od 3. maja do 30. 6. 1989

Kandidat mora izpolnjevati pogoje, ki jih določa Zakon o osnovni šoli, imeti mora visoko ali višjo izobrazbo ustrezne pedagoške smeri.

Prijave z dokazili naj kandidati pošljejo v 8 dneh po objavi razpisa na naslov: Osnovna šola Stane Žagar Kranj, Cesta 1. maja 10 a. O izbiri bodo kandidati obveščeni v 30 dneh po končanem razpisnem roku.

DREVESNIČARJI! PRAKTIČEN PLUG

**ZA IZKOPAVANJE SADIK
NA TRAKTORSKO VITLO
VAM BO OLAJŠAL DELO
V DREVESNICI**

**POJASNILA O MOŽNOSTI
NABAVE VAM DAJE**

MERKUR KRANJ

Oddelek za kooperacije
telefon: (064) 22-773

ISKRA KIBERNETIKA KRANJ
Industrija merilno regulacijske
in stikalne tehnike Kranj, n. sol. o.

Na osnovi sklepov Komisije za delovna razmerja TOZD IN-ŽENIRING objavljamo naslednja prosta dela in naloge

VIŠJI STROKOVNI SODELAVEC

Delo je na področju zagotavljanja kakovosti sistemov.

Zahteve:

dipl. inženir elektrotehnike (smer elektronika, merilna regulacija ali avtomatika in 4 leta ustreznih delovnih izkušenj)

VIŠJI MERILEC

Delo je na področju kontrole kakovosti rotacijskih komponent in sistemov.

Zahteve:

inženir elektrotehnike (smer merilna regulacija) in 5 let ustreznih delovnih izkušenj

SAMOSTOJNI KONTROLOR

Zahteve:

Elektrotehnik in 5 let ustreznih delovnih izkušenj.

Pisne prijave z opisom dosedanjega dela in dokazila o izobrazbi sprejema v 8 dneh od objave Kadrovska služba Iskre Kibernetike Kranj, Savska loka 4.

Sergej Nikita Hruščov

UPOKOJENEC ZVEZNEGA RAZREDA

2

Najprimernejši čas za pripravljanje nove ustave je čas oddiha. Tam na rtu Picunda ga bodo manj odtegovali z »žgočimi zadevami«. Telefona resda ne bo moč izključiti, tudi papirji, ki jih pošiljajo jemljejo čas, a kaj je to v primerjavi z moskovsko naglico. A tam pod bori se tudi misli bolje.

Slišal sem o očetovih načrtih. Na plenumu so se za začetek pripravljali na to, da bi razširili sestavo Prezidija CK. V zadnjih letih so zrasli mladi ljudje: Seljepin, Andropov, Iljčev, Poljakov, Satjukov, Harlamov, Adžubej. Zelo podjetni tovariši. Živo se odzivajo na vse nove predloge, v letu lovijo misel, razvijajo jo, obenem prihajajo na dan s kupi predlogov. Z njimi se delo odvija zanimivejši in živahnejši. Pravzaprav v reševanju mnogih partijskih in državnih poslov ne igrajo manjše vloge kot člani Prezidija. Upoštevati je treba novonastali položaj in v skladu s tem obnoviti Prezidijski CK. Razen tega bodo ti mladi ljudje prišli kot zamenjava. Toda o vsem tem je bilo treba še in še premisliti.

Na žalost pa na oddih ne bo mogoče oditi pred oktobrom. Že od pomladi se odlaga pregled nove raketne tehnike, Malinovski pa pritiska, da se je treba odločiti o tem, da bi v oborožitve vključili nove medcelinske rakete. Prikaz novih vrst raketnih orožij je bil po večkratni odločitvi končno določen za september.

Skupaj z očetom bi tja oditi člani vlade, zadolženi za obrambno industrijo: Brežnjev, Kirilenko, Ustinov. Na poligonu so jih pričakali ministri, komandanti vojnih okrožij, konstruktorji.

Vse priprave za september so bile končane, urejale so se za zadnje podrobnosti o tem, kdo bo spremljal visoko vodstvo. Ker pa je bilo številno tistih, ki so to želeli kar nekajkrat večje od števil prostih mest, so seznale drobnjakarsko preverjali v CK-ju in vodja oddelka za obrambno industrijo Ivan Dimitrijevič Sjerbin je brez milosti prečrtaval odvečne priimke.

Jaz sem si zelo želel priti v ta krog izbrancev, ker sem bil na vseh prejšnjih prikazih med demonstratorji nove vojne tehnike. Nedavno je bila dokončana izdelava nove medcelinske rakete. Zdaj se je odločalo o njeni usodi. Poslušalo se bo mišljenje zagovornikov in nasprotnikov in potem bo prišlo dokončne odločitve o njeni vključitvi v serijsko proizvodnjo.

Na svojo radost sem ostal na seznamih. Začela se je naglica pred odhodom. A usoda je ho-

tela, da uredi drugače. Nekaj dni pred odhodom me je začela boleti noga. V začetku tej malenkosti nisem pripisoval pomena. Po nekaj dneh pa sem se že začel mučiti pri hoji. Zateči sem se moral k medicini.

»O kakšni službeni poti ne more biti niti govora,« je zdravnik odmahnil z roko, »morali vas bomo poslati v bolnico.«

Po krajšem prepiru je vprašanje bolnice odpadlo, odločili so se, da me bodo zdravili doma. A jaz sem že sam dojel, da v takšnem stanju na poligonu nimam kaj početi.

Moji kolegi so odleteli, želeč mi hitro ozdravljenje, in po nekaj dneh je za njimi odšel tudi oče.

Ležal sem v postelji, bral knjige in žalostno gledal skozi okno — bila je vedra, sončna jesen. Včasih je zazvonil telefon in nekako sem odšel do njega.

Tako je minilo nekaj dni. Novic s poligona ni bilo in jih tudi ni moglo biti — vsi so se nahajali tam.

Počutil sem se vse bolje in po nekaj dneh sem že nameraval v službo.

V hiši na Leninskih gorah sem v prvem nadstropju zasedel z družino dve sobi s kopalnico, ki sta nekako predstavljali posebno stanovanje, katerega vrata so se odpirala na hodnik. Nasproti je bila velika obednica. Vsa družina se je redko skupaj zbirala za mizo. Vsakdo je bil zavzet s svojim poslom in je jedel, kadar je pač nanese. Samo zvečer, ko se je oče vračal z dela, so se za kratek čas vsi zbrali skupaj, pili čaj in si pripovedovali novice.

Zatem je oče pregledal papirje, se presedel na prostor, kjer ni bilo več posode in začel s čitanjem. Pitja čaja v krogu družine je bilo konec, začeljo se je večerno delo. Vsi so utihneli, da tega dela ne bi motili, razšli so se po svojih sobah, ali molče sedeli na divanu in v fote-ljih s časopisi ali knjigami.

Jaz pa sem imel posebni mestni telefon in lokalni telefon zveze z dežurnim načelnikom enostanovanjske vile. Telefoni, ki jih je uporabljal oče, so se nahajali na posebnih mizici v kotu sobe poleg jedilnice. Tam so bili aparati mestne in medmestne vladne linije, prav tako pa tudi mestni telefon in direktni telefon v dežurno sobo varnostnikov. Oče je te telefone redko uporabljal, in to samo v nujnih primerih, ker je smatral, da je delovni čas zaključen in da mora pustiti ljudi počivati in jih ne obremenjevati s posli, ki jih je mogoče opraviiti med delovnim časom. Delo v poznih večernih urah ga je spominjalo na nočna bedenja v Stalinovih časih.

JELOVICA

lesna industrija ŠKOFJA LOKA
tel.: 064/631-241

**V MARCU
KREDIT 1 + 6**

**z 20-odstotnimi
obrestmi ali**

20 %

POPUST

**pri plačilu z gotovino
BREZPLAČEN
PREVOZ**

za večje nakupe

NOVO

NOVO

PRODAJNI PROGRAM

- okna TERMOTON in JELOBOR SU
- polkna, rolete, žaluzije
- notranja naravna in lužena vrata
- vhodna in garažna vrata različnih variant
- lesene obloge
- vrtno garniture
- montažne pregradne stene...

PRODAJNA MESTA:

Škofja Loka, Celje, Murska Sobota,
Nova Gorica, Izola

STROKOVNI NASVETI:

vsak dan od 7. - 15. ure
v soboto od 7. - 12. ure

Miran Skalar

Aforizmi

Jugoslavija je federativna skupnost različno usmerjenih demonstrantov.

Pri nas vlada popoln nered, ne vlada!

Zdaj je že povsem jasno, da gremo v Evropo. V vzhodno.

Delamo za kruh, zaslužimo pa komaj za položnice.

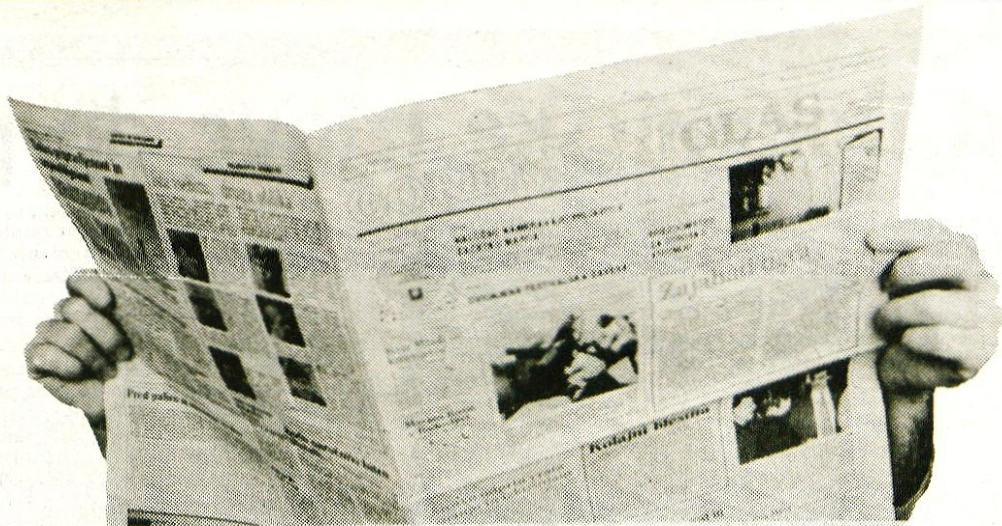
Vse bolj sem prepričan, da smo že v komunizmu. Štrajkamo zaradi potreb.

Bolj kot na ulici, so nevarni upori v glavah!

Partiji je treba dati posebno mesto v kulturni zakladnici našega naroda. Za neizčrpen vir govornih in pisane besede.

Kako naj bo nekdo za nekaj kriv, če pa vsak misli s tujo glavo?

Zmagujemo v porazih!

Odprte strani

Urednikova beseda

Današnje 7. Odprte strani so nekoliko drugačne. Zaradi napake v tiskarni prispevkov Mihe Nagliča in Zorana Poliča ni bilo moč v celoti prebrati, zato zapis Od Dolomitske izjave do poskusov strankarstva objavljamo še enkrat v celoti, od zapisa Pluralizma ne damo pa po dogovoru s avtorjem le začetni del. Dodali pa smo še aforizme Mirana Skalarja, intervju Marije Volčjak s podpredsednikom slovenske gospodarske zbornice Tomažem Koširjem, razpravo izvršnega sekretarja CK ZKS Petra Bekeša o političnem pluralizmu in pismo profesorice srednje družboslovne šole v Škofji Loki Alenke Potočnik Lauko o štrajku srednješolskih učiteljev. Naslednje Odprte strani bodo izšle 7. aprila. Sredico bomo namenili zapisu z Glasove preje, ki bo 31. marca v kranjskem hotelu Creina. Pogovarjala se bosta Viktor Žakelj in Marko Bulc. Druge strani pa odpiramo aktualnim razmeram. Vabimo k sodelovanju.

Leopoldina Bogataj

ZORAN POLIČ

Od Dolomitske izjave do poizkusov strankarstva

Osvobodilna borba slovenskega naroda je ves čas svojega poteka dokazovala, da skušajo njeni nosilci vzporedno z njo dograjevati tudi politični sistem, ki bi povsem spremenil podobo temeljnih družbenih in političnih odnosov, kakršni so veljali pred vojno. To je tudi razumljivo, saj so se predstavniki ustanovnih skupin OF našli v iskanju drugačnih poti političnega življenja že pred ustanovitvijo Osvobodilne fronte in to predvsem v odporu takratni centralistični, birokratski in strankarski ureditvi predvojne Jugoslavije. Zato je v duhu teh hotenj in gledanj treba prebirati in razumeti tudi vse dokumente, ki opredeljujejo posamezne etape našega boja in povojnega razvoja, kot so temeljne točke OF, dolomitska izjava, sklepi kočevskega in črnomalskega zbora odposlancev slovenskega naroda, sklepi AVNOJA-a in ustavni akti vse do ustave iz leta 1974.

Vse te dokumente je potrebno sprejemati, tolmačiti in tudi opredeljevati v soglasju s časom in pogoji, v katerih so nastajali, ne pa poizkušati opredeljevati njihov pomen in vrednost z današnjimi očmi in željami in še najmanj s pravico, da bi poizkusili njihovega razvrednotenja služili kot argument za podcenjevanje vloge OF in NOB v politični zgodovini slovenskega naroda. Prav tako pa tako razvrednotenje ne more biti osnova za razmah strankarstva kot edine odredujoče poti za srečnejšo bodočnost jugoslovanske skupnosti.

Nesprejemljiv je tudi prigovor, da ne čas in ne ljudje niso bili in niso pripravljeni za pot, ki jo je ponujala OF in jo ponuja Socialistična zveza, da so to idealizirane, neuresničljive sanje prenapetežev, ki ne razumejo stvarnih potreb in hotenj ljudi. In vendar je prav tako pot nujna, če nam misel o svobodi človeka in njegovi pravici, da se o vsem odloča sam, brez samozavestnih skrbnikov, ni le fraza, ki jo uporablja nekdo samo kot nekaj dokaz svoje navidezne demokracije, temveč nam postaja vse bolj stvarna potreba ob prehodu v novo tisočletje, ki naj ne bo le razdobje visoke tehnike, informativne in inovativne družbe, temveč tudi razdobje polne svobode človeka in sprostitve vseh njegovih ustvarjalnih sil.

Nekateri pisci, ki dobronamereno iščejo rešitve za naš politični jutri, predvsem pa nedobronameri, ki bi želeli do kraja razvrednotiti, kar je OF prinesla v naše politične odnose, postavljajo vprašanje, kaj je pravzaprav

»pluralizem interesov«, »politični pluralizem« ali kako drugače imenovano politično življenje, ki ga uveljavlja Socialistična zveza in v katerem naj se spopadajo argumenti in razrešujejo odnosi na temelju posameznih in skupinskih interesov. V isti sapi tudi ugotavljajo, da je to nemogoče ali celo nesmisel, kar ponuja SZDL, in da je edini pluralizem mogoč le z oživiljanjem strank, pa četudi bo njihova vsebina stara, tudi v svetu že preživela, le da bodo imena spominjala na demokracijo, pa morda še na socializem, volilci pa se bodo odločali koga posaditi v fotelje, za katere se bodo borili liderji z visoko zvonečimi pa neuresničljivimi programi. Ali ni to zavajanje volilcev in ponoven še globlji odmak od politike, kakršna naj bi bila po zamislih OF in kasneje SZDL? Namesto, da bi prispevali k uresničitvi te politike, k osvobajanju človeka posameznika, k uveljavljanju svobodnejšega življenja gospodarskih organizacij in k skupnim naporom za hitrejši razvoj vseh oblik družbenih dejavnosti (kultura, zdravstvo, okolje, standard) bomo ponovno vso težo naporov usmerjali v strankarske spopade, v iskanje pristašev, v dajanje obljub in v izpolnjevanje tistih programov in samo v toliko, da ohranimo zvestobo pripadnikov, ki bodo v volilni borbi odločali o oblasti te ali one stranke! Ali ni to strahoten in za vse Slovence predrag povratek v odnos in razmere, ki smo jih tako težko premagali in izhod iz njih tudi drago plačali?

Poizkusi, da bi pozabili preteklost in razvrednotili vse, kar smo do AVNOJA-a in z njim dose-

gli v urejevanju našega političnega življenja, botrujejo današnjem pojavom razpihovanja mednarodnih trenj, ko si z izkoriščanjem vse težjih pogojev za stabilizacijo gospodarskega razvoja in vse bolj zaskrbljujočega socialnega stanja (padeč standarda), prizadevajo nekateri politikantsko nastrojeni posamezniki poglobiti sicer neupravičeno in v preteklosti že premagano razdvojenost med našimi narodi in z obnavljanjem strankarskega in drugih že preživelih oblik političnega delovanja (poizkusi utrjevanja centralizma ali oživiljanja separatizma) ponovno uveljaviti oblast posameznikov ali klik, ki bi zopet želeli vrniti čase, ko je bilo možno ugodno življenje na račun delovnih množic.

Kot ni mogoče zanikati dejstva, da se je ogromna večina Slovencev v času NOB odločila za politiko in s tem za takrat sprejete dokumente OF, tudi ni mogoče prezreti dejstva, da je vsa vsebina politike OF predstavljala tako odločen odpor okupatorju in domačim izdajalcem, kakor tudi obračun in odpoved politikantskemu strankarstvu stare Jugoslavije.

Dejstvo pa je, da se sama SZDL ni dovolj odločno borila za uveljavljanje te, od OF jasno začrtane poti in da so zaradi splošnih pogojev razvoja pa tudi zaradi nepričakovanih zunanjih pritiskov bili občasno nujni drugačni ukrepi, ki tej poti niso odgovarjali (centralistične mere, politični posegi v gospodarstvo in na druga družbena področja, kadrovska politika s poudarkom na moralni primernosti in podobno). Vse to je resda predolgo

trajalo in posegalo v čas po letu 1950, ko je bilo, še posebno zaradi odločne napovedi doslednega samoupravljanja v vseh oblikah družbenega življenja, predvsem pa v gospodarstvu, nujno takoj obračunati z vsem, kar je pomenilo odstop od temeljne usmeritve, predvsem pa odpravi neupravičeno mrtvilo in kabinetsko reševanje v sami SZDL.

Nosilci strankarstva v političnem življenju, ko izkoriščajo te slabosti SZDL, se sklicujejo (in tudi priznavajo) na OF pred dolomitsko izjavo in po njej, češ da je tu — na tej točki — treba iskati vzroke za konec političnega pluralizma, ki da je v OF veljal do te izjave.

Dolomitska izjava pa je imela za vse sodelujoče in predvsem za politiko tistega časa en sam namen, da namreč kot dokument, ki nadaljuje s temeljnimi točkami OF začrtano pot, odpre tako za tisti čas, kot tudi za bodoča iskanja take okvire političnega delovanja, ki bodo uveljavljali enotno gibanje brez strankarskih spopadov in s tem uveljavljali človeka kot neposrednega nosilca vseh za njega pomembnih odločitev.

Nad tem naj bi se vsi tisti, ki bi želeli kot osnovo za drugačno pojmovanje naporov OF in Socialistične zveze in za prevrednotenje dogajanj znotraj njih uporabljati n. pr. poglede E. Kocbeka in ga tudi proglasiti za idejnega predhodnika strankarskega pluralizma pri nas. E. Kocbek je v času nastajanja dolomitske izjave zapisal v svoj dnevnik:

»Med osnovnimi skupinami OF

prihaja do novega ravnotežja. Notranji razvoj vnaša v narodno osvobodjevanje vedno več revolucionarnih nagibov... Med vsemi skupinami, formacijami in strankami, ki sestavljajo OF, lahko le komunistični stranki rečemo, da je prava zgodovinska sila. ...Novo ravnotežje, ki prihaja do njega, potemtakem ustreza revolucionarnemu razpletu te vojne. Že od vsega začetka osvobodilnega boja je postajalo jasno, da se s svojim uporom postavljamo pred alternativo: ali hočemo z osvoboditvijo priti le do površnih reform ali pa do korenitega preobrata v vsem našem narodnem življenju. Slovenski narod more rešiti le radikalna družbena koncepcija... Trezno gledanje pravi, da je slovensko uteleševanje mogoče le v socialističnem družbenem redu.

Ni nobenega dvoma, da si OF s svojim novim ravnotežjem nalaga še nove obveznosti v očističnem procesu in da bo zaradi tega morda tudi stopila pred notranje konflikte. Novo ravnotežje med osnovnimi skupinami že namreč polaga temelje povojni slovenski politiki in javnemu življenju sploh. Pričakovati torej smemo, da bo naše povojno politično življenje manj pisano in da mu bo treba priskrbeti pravičnih oblik, v katerih naj se izživlja notranja mnogovrstnost osebnega in kulturnega življenja. Vendar si v zgodovini ni mogoče poljubno izbirati niti političnega sistema niti najprikladnejšega duhovnega okolja. Pač pa smo si popolnoma enaki v tem, da sta socializem in duhovna svoboda nujno povezana.

...Prepričan sem, da nova, višja monolitnost družbeno in politično naprednih slovenskih sil ne bo imela za posledico nikakršne, niti taktične omejitve človekove svobode. Nasprotno, komunisti so bili doslej v svojih izjavah brez obotavljanja pripravljeni braniti samostojnost in izvirnost osebnega, nazorskega, verskega in kulturnega izživeljanja. (Vse iz E. K. »Tovarišija«, str. 356)

Zato sem v duhu zadnjih in današnjih razgovorov (24. feb. 1943

, opomba pisca) izjavil dvoje. Prvič, da ne bomo organizirali lastne politične organizacije, ker smo do tega spoznanja prišli sami in smo iz lastnih nagibov to že večkrat ustno in pisno izjavili v svoji reviji in v okrožnicah. Drugič, da ostanemo zdaj in po vojni nazorska skupina, ki ima svoje izvirne duhovne in kulturne konture in svojo sociološko obliko kakor vsaka kulturna organizacija, kajti naša odpoved politični stranki v nobenem primeru ne more pomeniti razpusta osebno in ustvarjalno zelo povezane skupnosti naprednih kristjanov. (Tovarišija, str. 366)

Tako torej govore Kocbekovi zapisi iz leta 1943. Je bilo iskreno to, kar je bilo napisano pod vtisom neposrednega dogajanja in baje v želji sooblikovati tako tekočo politična razmerja, kakor tudi drugačno politično prihodnost, kot pa je bila za Slovence prav gotovo nesrečna politikantska preteklost izpred vojne, ali pa je bolj verjetni trideset let kasnejši izpovedi, ki pajo je brezizglednost osebnega položaja, ki je nastal zaradi spreminjenih odnosov med pogledi E. Kocbeka in ostalimi (kar pa je posebno poglavje naših političnih dogajanj in zahteva poglobljene analize) in v kateri pravi E. Kocbek: »...Na avtoritativen in alternativen način je partija naša in sokolski skupini predložila izjavo, s katero naj bi obe priznali partiji dejansko in formalno prioriteto v OF. S tem aktom se je OF spremenila iz spontanega ljudskega gibanja v enostransko politično delovanje. V njem je poslej načrtno mogla delovati le partija...

...Najhujše je bilo dejstvo, da se je partija pri tem opraviilu poslužila nasilja. Naša skupina je doživela najusodnejši udarec. V ozračje OF se je vrnilo nekaj tujega in nevarnega, začutili smo neslovenske in nedemokratske namene. Partija je ukinila osvobodilno enakopravnost in si začela graditi svojo izključno oblast, začel je delovati tihi teror. (nadaljevanje na 8. strani)

ZORAN POLIČ

Od Dolomitske izjave do poizkusov strankarstva

(nadaljevanje s 7. strani)

...OF prvih dveh let obstoja ni mogoče primerjati z nobenim njenim poznejšim razdobjem vsa so izraz zadrege.

...Bil sem prepričan, da partija s svojo človeško nezrelim in stalinistično vzgojenim kadrom ni sposobna dobiti neposreden moralni stik z množicami in da nas mora vse spraviti v položaj, kamor ji ne bi smeli slediti...

Podpisal sem jo. Najprej zato, da bi preprečil sovražnosti med skupinami ter razdor v lastni skupini, predvsem pa zato, da bi onemogočil psihično in fizično nasilje nad nami. (Vsi citati iz odgovorov E. Kocbeka Borisu Pahorju, objavljeni v knjižici E. K. pričevalec našega časa, Trst 1975)

Zakaj je sedaj bolj verjeti izjavam iz leta 1975, ki jih je narekovala prizadetost, pa tudi razočaranje nad počasnim uresničevanjem ali celo odstopanjem od nujnih rešitev, ki jih je čas posebno po letu 1950 sicer zahteval, ni pa bilo ne dovolj moči in ne pripravljenosti za njihovo izpolnitev. In vendar to ne bi smelo do kraja razvrednotiti ocen, ki so spremljale rojstvo dokumenta.

Postavlja se zato eno samo vprašanje, o katerem pa naj razmišljajo predvsem tisti, ki se tako odločno sklicujejo v kritiki OF, komunistične partije in SZDL na Kocbeka, namreč katera njegova stališča je narekoval »strah«, katera pa »pogum«.

Ne postavljamo pa se le vprašanje, kako smo uresničevali z OF začrtano slovensko politiko v povojnih letih, temveč tudi, kaj in kako smo prenašali iz idejne zakladnice NOB, ki je še posebno značilna po povsem novih moralnih kvalitetah slovenskega človeka, na nove rodove.

Kaj so se učile v šoli generacije, iz katerih izhajajo nosilci zahtev po ustanavljanju strank in zaničevanju preteklosti, ki se je dogajala med leti 1941 in 1945?

Ali to res ni bilo eno najpomembnejših razdobj, pa tudi največkratnejše v zgodovini slovenskega naroda? Ustvarilo je temelje za svobodnejše uveljavljanje človeka v vseh oblikah družbenih dejavnosti, za uresničevanje vizije, kakršno so le slutili v preteklosti največji kulturni duhovi naroda. In vendar, kot da je bila to le epizoda, za nekatere celo zelo mračna, ki jo želi vsakdo čim prej pozabiti, ne pa trajna vrednota, ki jo je treba dograjevali, dalje odpirati vsemu, kar je v ljudeh najboljšega, najmočnejšega in zato človeka osvobajajočega.

Kdo, kako in s čim je to povzročil? Kje je bila, kot pravim, vzgoja k tem in za te vrednote? Ali je res šola priskutila odnos do ti-

stega časa, ker ni poudarjala predvsem moralnih vrednot in idejnih vzgibov, pač pa je zahtevala opise bitk, številke in datume ofenziv ter imena herojev, ki so vodili posamezne akcije. To je lahko razvrednotilo tisti čas, mu dalo manj pomembno ali celo nepomembno mesto v zgodovini, ker ni poudarjalo človeških razsežnosti, ki so povzročale strahotne prelome v duševnih in idejnih opredelitvah posameznikov, saj je borba pomenila tudi prve korake v revoluciji, ki naj do kraja menja družbene in s tem tudi medčloveške odnose. Saj to potrjujejo najtežje žrtve, ki jih je slovenski narod doprinesel prav v tem času in to zvesto, premišljeno, s pogumom, ki ga ni ne prej, pa tudi ne kasneje izkazoval s tolikšno prepričanostjo kot prav v NOB.

Prav zaradi takih pomanjkljivosti nas ne sme čuditi, ko nekatere — tudi dobronamerni, postavljajo vprašanje, zakaj se toliko upiramo spravi, ki da jo predlagajo tisti, ki žele dobro slovenskemu narodu.

Pri tem opozarjajo na nekatere pojave v svetu in še posebej na že skoraj doseženo spravo na Poljskem. Ali je taka primerjava res dobronamerna, ne vem, vem pa, da je ogromna razlika med dogajanjem pri nas in na Poljskem. Tudi na Poljskem je bila večina borcev vernih, toda z njimi so sodelovali tudi cerkveni krogi, ki niso organizirali odpora zoper borce za svobodo in so lahko prevzeli komunisti oblast še le s pomočjo rdeče armade in Stalinove taktike. Pri nas pa so bili odgovorni cerkveni krogi družno z vodilnimi predvojnimi politiki nosilci in organizatorji belogardizma, zapiranja, pokolov nedolžnih in požiganja vasi. Zato je v prvem primeru sprava (med katoličani, komunisti in drugimi) nujna, pri nas pa (med politiko OF in belogardizmom) povsem nemogoča. Kar pa se tiče mladih generacij, za komerkoli one prihajajo, njih se bremena preteklosti ne tičejo in jih za to tudi ne morejo nositi. Zato pa tudi sprava zanje ni potrebna, pač pa velja za vse enako pravno, svobodno in delovno vključevanje v vsa dogajanja pri nas doma! Kaj pomeni večkrat prisotna misel v javnosti (tisku, govorih), da je treba pristopiti k izgradnji novega tipa socializma, ker je stari izčrpan (kot pravijo nekateri pisci, celo zgodovinsko preživeli)?

Kako naj bo izčrpan, ko ga sploh ni bilo, ko je bilo tako pri nas in še kje le iskanje, kako ga ustvarjati in je pri tem (namesto politike in ekonomike) predvsem birokracija krojila predpise, ki pa so vse bolj zapirali možnosti za nastop socializma, namesto da bi mu odpirali pot. Za-

to smo se tudi vse bolj oddaljevali od prvotno le idealno zamišljenih odnosov, ki naj bi predstavljali graditev socializma in se izgubljali v birokratskih ukrepih, ki so vodili povsem drugam.

Nikjer, tudi pri nas ne, ni prišel na oblast socializem, temveč povsod le sile, ki jim je bil socializem (ali pa tudi ne) le program, ki pa ga niso znale te sile (nekateri pa tudi ne želele) resnično ustvarjati.

Toda vključ temu naša prihodnost ni v iskanju po evropskih vzorih ali po vzorih njene socialne demokracije, temveč iskanje po lastnih izkušnjah, ko moramo ugotoviti, kje bi morali institute zahoda odnosno kapitalizma uporabiti tudi na naši poti (Kidrič), ne da bi menjali idejne in zato politične usmeritve.

Če sprejememo strankarsko organizacijo, potem se povsem odpovemo sicer mukotrpni toda edini, svobodni in socializmu odgovarjajoči obliki politične vladavine, ko naj bi posameznik v vsakodnevnem soočanju pogledov in interesov z argumenti neposredno sodeloval pri reševanju vseh za njega pomembnih problemov. Tako pa bi v rešitvah odločalo strankino vodstvo, ki bi se moral tem odločitvam posameznik samo podrediti, ker bi sicer kršil strankarsko disciplino, svoje nesoglasje pa bi lahko izrazil le ob volitvah, ko se bo v takem primeru preselil s svojim glasom k drugi stranki. To pa je oblika demokracije, ki jo poznamo danes v zahodnem svetu in smo jo poznali tudi v stari Jugoslaviji (razen v času kraljeve diktature, vendar dovolj, da vemo, kaj pomeni) in ki je daleč od tiste svobode vesti in idejne samostojnosti človeka, ki naj mu omogoči, da z lastno zavestjo in svobodno oceno opredeljuje svoj odnos do predlogov, zahtev in ocen, ki jih sproža politični vsakdanjik.

Osnovni vzrok nastalih težav pri nas je sicer težko materialno stanje, ko tudi najbolj stoječa podjetja ne vidijo dovolj jasne perspektive v okviru pravil, ki urejajo temeljne odnose v naši skupnosti (sistemski zakoni) in ki jih prepočasno spreminjamo odn. jih nekateri sploh ne žele spremeniti. To pa dalje povzroča neenotnost v političnih strukturah (tudi v ZK) in spodbuja iskanje rešitev v nacionalnih okvirih, kar zopet oživlja že skoraj premagane nacionalizme in s tem omogoča, da se administrativno-birokratske sile, ki so se z vse večjo svojo prisotnostjo v zadnjih 40. let utrdile v državni upravi na vseh ravneh od federacije do občinskih uprav, pojavijo kot edina združujoča sila (če ne upoštevamo JLA), ki lahko premaga tudi nezdrava nas-

protja v ZK in v odnosih med republikami na sploh. In prav to je največja tragika v našem razvoju, ki nas lahko zaustavi v razvoju kar za stoletje. Zato je toliko pomembnejša bitka z birokracijo, zoper nacionalizme, pa vendar za spoštovanje nacionalne identitete in zato republiške in regionalne posebnosti, zoper lokalne ozkosti in za široko odpiranje vseh notranjih meja, zoper lokalne ozkosti in za široko odpiranje vseh notranjih meja, zoper inflacijo in odločnejšo pot v tržno gospodarstvo spodbujano z dolgoročno plansko usmeritvijo celotnega gospodarstva, zoper enostransko obravnavanje blokovskih razmerij in za široko odpiranje gospodarstva in družbe na sploh v Evropo in v svet.

Mladi morajo odločnejše vstopiti v javno areno in prevzemati tudi odgovorne naloge v družbi. Toda njihov nastop ne sme biti pretirano izključujoč, ko želijo pomešiti z vsem kar obstaja, s sistemom, z ljudmi in še s čim, ko so vendar potrebne tudi izkušnje, da bi lahko obvladali ne le oblastveni prostor (lahko je biti izbran na neko funkcijo), temveč predvsem gospodarske, družbenopolitične in druge naloge, ki še le dajejo osnovo za uspešno izvajanje tudi oblastvenih funkcij. Med novimi gibanji, ki nastajajo predvsem v večjih centrih, pa tudi v okviru že delujočih povojnih organizacij (sindikati, mladina, ZK) ni posebnih razlik. Tipično za vse je odpor zoper ZK, zoper SZDL (sploh zoper obstoječe organizacije), boj za oblast in zahteva za neposredne volitve, ki naj jih pripelejo v parlament in s pomočjo podobnih gibanj v drugih deželah tudi v Evropo in svet. Idejno je njihov sestav konglomerat nekaj lastnih dognanj posameznikov, pa tudi v svetu napaberkovanih idej raznih iskalcev v okviru obstoječih gibanj ali pa kot samostojnih pobudnikov novega sveta.

Nekateri (tuji tiski) ocenjujejo zahtevo, da se nove grupacije in gibanja vključujejo v SZDL kot pritisk konzervativnih sil, ki skušajo ohranjati stare privilegije in oblast (predvsem ZK). Pozabljajo pa, da je stvarni konzervativizem v poizkusih nekaterih od teh gibanj, da iz ropotarnice zgodovine privlečejo na dan že povsem skrhano udarnost preživelih idej nekaj starih strank, ki se jim celo še danes živče strank na zahodu že dolgo odpovedujejo.

Zahteva, da se politično življenje in s tem tudi argumentirano izpeljani spopadi interesov opravljajo v okviru SZDL, zato ni postavljena zaradi želje, da bi nekdo kontroliral vsa gibanja, ki se bodo pojavljala (npr. ZK),

temveč da bi bil že ob njihovem ustanavljanju zagotovljen okvir, v katerem se bo tudi z njihovo prisotnostjo odvijalo politično življenje in ki pomeni priznanje neodvisne, samoupravne, demokratske poti v socializem, spoštujajoč principe tržnega gospodarstva, federativno ureditev in neuvrščeno zunanjo politiko Jugoslavije ob zagotavljanju polne osebne svobode in svobode vesti vsakega posameznika, ki je ne omejujejo nikakršne strankarske obveze.

Zato tudi ni sprejemljiva stalno se ponavljajoča zahteva organizatorjev strank, naj bi se politično življenje v Sloveniji vrnilo v čase pred dolomitsko izjavo, ko da je bila OF koalicijska skupin in strank. Vsi, ki to stalno ponavljajo, pozabljajo, kako vsa pričevanja iz tistih časov potrjujejo, da je to lahko veljalo v prvem letu boja za sam vrh, da pa je bila OF že od samega pričetka boja na terenu resnično le vseljudsko gibanje brez posebnega poudarka na skupinah in strankah.

Še z eno, po mojem prepričanju lažno dilemo bi se morali odločno spoprijeti.

Organizatorji strank namreč poudarjajo, da je potreben za politično delo le parlament, v katerega stranke volijo svoje predstavnike, povsem nepotrebna pa je SZDL (ZK pa po tem razmišljanju deli usodo drugih strank). Mislim, da to ne gre, ker bi se parlament počasi spremenil v

kramarijo, ki bi govoril o vsem, reševal pa nič.

Parlament je nosilec oblasti in je zato njegova naloga predvsem zakonodajna dejavnost, nadzor nad izvrševanjem predpisov, nad izvršilnimi organi in upravo in analiza pojavov, ki naj vodijo do ukrepanja.

Splošni družbeni interesi, argumentiran spopad idejnih in interesnih razlik, razprava konkretnih političnih problemov pa je stvar SZDL kot združujočega gibanja vseh občanov. Izključna vloga parlamenta v celotnem političnem dogajanju, z boj strank v njem, tudi povsem zožuje svobodo človeka, ker odloča le vladajoča stranka in še z njo vodilna klika.

Če smo odločno zoper enostrankarsko vladavino ZK, in to moramo pospešeno, z novo ustavo, izpeljati, ne moremo pa pristati, da namesto tega takoj uvedemo nov enostrankarski sistem (oblast večinske stranke), ki bo le manj načelen od sedanjega.

To še odločnejše govori za dosledno ohranjanje SZDL, ki pa se mora po svoji vsebini hitreje prilagajati sodobnim potrebam in različnim težnjam razvojno različnih področij tako v Sloveniji kot tudi v Jugoslaviji.

Predvsem pa je potrebno, da v njej zaživi boj mnenj in s tem opozicijski argumentov, namesto vedno nedosledne in zato politično nekoristne opozicije strank.

MIHA NAGLIČ

Pluralizma ne damo

Jugoslavija kot sinkretizem med enotnostjo in pluralizmom

*Concordia fratrum rara est.
Ovid, okoli leta 1*

Zdrav realizem nam govori, da si komunisti in kristjani nikakor ne smemo prikrivati dramatičnega duhovnega nasprotja med našimi tezami. Komunistične in krščanske teze so tako izvirne in samobitne, da iz njih ni mogoče narediti neke sinkretistične koncepcije, najmanj pa v praktičnem pomenu. To bi se reklo, umikati se pred resnično dramo, ki oba svetova le takrat približa, kadar ju postavi drugače proti drugemu v pošteni in jasni konfrontaciji. Kakor ni mogoče komunistične duhovne koncepcije s silo ali z zvijačo zatreti, tako, narobe, tudi ni mogoče omejiti krščanske koncepcije z ukrepi zvijače in nasilja. Zato je edini izhod iz bližajoče se tragedije v Evropi in na svetu pluralistično sodelovanje obeh nazorov na revolucionarnih pozicijah.

Edvard Kocbek, 5. 3. 1943

Čujem kako okolo viču smrt pluralizmu. A bolji je najgori pluralizam od najboljšega staljinizma.

Sloga, »ljubezen med brati je redka«, je pel že Ovid (1). Kaj šele enotnost! Tudi v jugoslaviji ljubezni in sloge med brati ni več. Še več: bolj ko se razhajamo, bolj nam tisti, ki so nas sprili, grozijo z »enotnostjo«. Mi pa si nismo več enotni niti v tem, kaj nam enotnost pomeni. In kaj sploh pomeni?

V neprizadetem jeziku označuje »lastnost, značilnost enotnega«, enoten pa je tisti, ki je »skupen za več stvari, za kako celoto« (2). Kaj je potemtakem skupno jugoslovanskim narodom in Jugoslaviji? Kri, jezik, kultura, delavski razred...? Karkoli že vzame-

mo za (pri)mero, zmeraj se po kaže več različnosti kot enotnosti. Tako je v jugoslovanstvu možna kvečjemu neka enotnost v razlikah, neka (spo)razumna, soglasna, skoraj enotna odločitev za skupnost, za sožitje razlikam navkljub. Za pluralizem torej. (So)ustvarjanje takšne skupnosti pa je zahtevno in odgovorno početje, ki temelji na strpnosti in spoštovanju, če že ne na slogi in ljubezni. Sedem desetletij jugoslovanske zgodovine priča, kako je vsega tega vseskozi primanjlovalo. Dostikrat pa je prihajalo do nasilnega ukinjanja razlik in do vzpostavljanja »enotnosti« po meri močnejšega.

Tanja Torbarina, 7. 3. 1989

Bratstvo in enotnost — jugoslovanski »Ex pluribus unum«

»Iz množstva eno«. V slogi je moč. Tako nekako bi lahko prevedli geslo, ki so si ga v svoj grb zapisale ZDA. Tvorci jugoslovanske države so gotovo imeli pred očmi nekaj podobnega, ko so izrekli geslo o »bratstvu in enotnosti«. Slednje ni šele titovski, kakor se pogosto meni, res pa je, da ga je Tito doslej najbolj dosledno udeležal. »Oživlja staro idejo o bližnji zvezi južnoslovanskih narodov, bratsko združenih v skupnem boju za samostojnost.« (3)

J. J. Strössmayer, eden uteme-

ljiteljev jugoslovanstva, je govoril še o bratski slogi, Novice pa so leta 1870 že pisale o »ideji bratskega edinstva«. Glas Jugoslavije je leta 1914 razglasil »bratstvo in edinstvo« za edino pravo prihodnost Srbov, Hrvatov in Slovencev. Aprila 1941 je naše geslo prevzel CK KPJ in napovedal »svobodno bratsko skupnost narodov Jugoslavije«. Tako je postalo »bratstvo in enotnost« glavna politična deviza druge, avnojske Jugoslavije. Deviza in v veliki meri tudi resničnost. Kriza zadnjih let je to plemenito opredelitev razvrednotila v politikantsko parolo, mitinska »demokracija« pa do kraja razvrednotila in kompromitirala. »Enotnost« po srbski meri smo v Jugoslaviji enkrat že občutili in še enkrat je nočemo! Kako zdaj njenim protagonistom to dopovedati? Bomo po vsem, kar smo v zadnjem času doživeli, bratstvo in enotnost naših narodov sploh še lahko obnovili?

Od sinkretizma do homogenizacije

Zgodovinar Plutarh poroča, kako so se sicer vedno sprti Krečani združili v boju proti skupnemu sovražniku in ta pojav pomenjuje z besedo sinkretizem.

Gre torej za (začasno) združitev sicer težko ali kar nezdržljivega, za najmanj enotno od številnih možnih oblik združevanja, ki segajo vse do zedinjenja, zlitja, »homogenizacije«...

Po mojem gre tudi v primeru obeh jugoslovanskih zedinjenj za nekakšen sinkretizem. Naši narodi so se združili, da bi bili močnejši in skupnem boju za neodvisnost. Ko pa so ta cilj dosegli, so ugotovili, da imajo skupnega manj, kot so mislili. »Stoletni sen« se je sprevrgel v moro. Nekateri politiki so hoteli to skupnost v nesreči, kakršna je že bila, za vsako ceno ohraniti in jo osrečiti še s popolnim zedinjenjem. Delovali so kot kemiki. V kemiji je namreč možno zlitj vsem različne elemente v nove, trajne spojine dobrih lastnosti. Pri tem je sicer potrebna uporaba kislin in drugih hudih snovi, prihaja do izgorevanj in eksplozij, a rezultat je dober. Preizkušati kemijske postopke na živih ljudeh in njihovih asociacijah pa je nekaj nasilnega in grozljivega.

Do česa lahko pripelje takšno nasilno in neodgovorno eksperimentiranje, se je pokazalo v zadnji vojni, zle slutnje in tesnoba pa nas obhajajo tudi zdaj, ob pogledih na tulečo drhal, ki baje predstavlja nekakšno »dogajanje ljudstva«.

V srbskem narodu se dogaja popolno poenotenje, »homogenizacija«. Prav. Narobe pa bo, če bodo skušali to svojo populistično kemijo razširjati na že načeto Jugoslavijo, potem ko so razkrojili njeno vezivo: avnojskega duha bratstva in enotnosti. Homogenizirati je vendar mogoče samo tisto, kar je iz enakih, istovrstnih sestavin. Homogenizirati jugoslovansko različnost pa pomeni pripravljati nevarno in eksplozivno zmes.

Iz množstva posameznikov, ki so zapustili svojo domovino in se naselili v ameriških prostranstvih je bilo mogoče ustvariti novo, homogeno ameriško nacijo. Točneje rečeno: iz potomcev tistih, ki so se ločili od svojega narodnega telesa. Zlivati cele narode v enega pa je nevarno početje brez pravega smisla. Čemu tedaj ta nasilna jugoslavizacija?

Pametni ljudje so že uvideli, da se za fasado »enotnosti« dogaja predvsem boj za oblast. Nekateri jo pač hočejo za vsako ceno obdržati in še utrditi, četudi je očitno, da je njihov čas minil. Sredstev ne izbirajo. »Diferencirajo« in zapirajo. »Hapšenje je najbolji put za jačanje bratstva i jedinstva... Daklem ima da ga čekamo doma da nam pokuca na vrata. I da kažemo: Slobodno.« (4)

TOMAŽ KOŠIR

MARIJA VOLČJAK

Premalo nas je, da bi si lahko privoščili vse

Ljubljana, 16. marec - Evropa 92 je postala gospodarska tema številka ena, v podtonu pa ima seveda tudi močan politični pomen. V pogovoru s Tomažem Koširjem, podpredsednikom Gospodarske zbornice Slovenije, zadolženim za mednarodne gospodarske odnose, smo poskušali odgovoriti na vprašanje, zakaj bo Evropa brez nas lahko živel, mi pa brez nje težko. Vsaj v Sloveniji se namreč takšna misel le uveljavlja, drugod po Jugoslaviji žal še ne.

"Pravkar ste se vrnili s poti po Daljnem vzhodu, kakšna je bila njena narava?"

"S kolegom, ki je v zbornici koordinator za dežele Daljnega vzhoda, sva bila na Japonskem, v Tokiu je zvezna gospodarska zbornica priredila prvo razstavo jugoslovanskega gospodarstva na Japonskem, sodelovalo je 185 jugoslovanskih firm, od tega 52 slovenskih. Obisk Seula v Južni Koreji je pomenil nadaljevanje gospodarskih stikov, ki smo jih navezali lani, ker sva bila že tam, sva se ustavila še v Hong Kongu in v Singapuru, ki sta trgovsko zelo močni državi, mi pa z njima trgujemo zelo malo. Hong Kong je za nas zanimiv, ker je trgovski posrednik za Kitajsko, nekaj naših firm sicer ima direktne stike s Kitajsko, toda stvari se počasi odvijajo."

"Navezali ste torej povsem praktične stike?"

"Pomagamo pri navezavi poslovnih stikov, rekel bi, odpiramo vrata. V Hong Kongu smo se, denimo, dogovorili, upam, da bomo to lahko uresničili, da bi jeni za naše gospodarstvenike pripravili v Ljubljani informativni seminar, saj ima hongkongska organizacija za pospeševanje zunanje trgovine predstavništvo na Dunaju, pripravljeno so priti, pripraviti informativni material in prezentacijo, naši gospodarstveniki bodo lahko dobili podatke o poslovnih partnerjih. Za začetek je takšna oblika dobra, predvsem pa poceni."

"Države, ki ste jih obiskali, so v zadnjih desetletjih doživle silovit razvoj, kaj se od njih lahko naučimo?"

"Ogromno, ne samo od Japonske, katere pozicija v svetu je znana, temveč tudi od teh novointindustrializiranih dežel, zlasti od Južne Koreje, ki je naredila nekaj neverjetnega. Leto 1960 so imeli narodni dohodek pod 100 dolarjev na prebivalca, zdaj se bližajo 4.000 dolarjem, kar pomeni, da so bili leta 1960 daleč za nami, zdaj pa so daleč pred jugoslovanskim povprečjem oziroma na ravni Slovenije. Pa ne le to, leta 1985 je imela Južna Koreja 46 milijard dolarjev zunanjskega dolga in je bila za Brazilijo, Argentino in Mehiko četrta najbolj zadolžena država na svetu. Do danes so ga zmanjšali skoraj za polovico, saj imajo še 26 milijard dolarjev dolga, toda, stopnja servisiranja je padla že pod 10 odstotkov. Letos pa bo Južna Koreja postala neto izvoznik kapitala, saj bodo njihove investicije v tujini že prerasle zadolžitve."

"Kako so to dosegli?"

"Eden temeljnih kamnov njihove razvojne strategije je bila usmerjenost na svetovni trg in odpiranje svetovnemu trgu, lani so dosegli 60 milijard dolarjev izvoza, na drugi strani pa 46 milijard dolarjev uvoza, ne povečujo torej le izvoza, temveč tudi uvoza. Ob predpostavki, da morajo biti izdelki sposobni za prodajo na svetovnem trgu, so se osredotočili za razvoj določenih gospodarskih vej, najprej tradicionalnih kot obutev, tekstil, nato pa so zaslužni denar investirali v elektroniko, ladjedelništvo itd."

"Če to primerjamo z našo ekonomsko politiko?"

"Prav nasprotna, v zadnjem obdobju smo bili avtarkično usmerjeni, izvoz smo pospeševali zaradi uravnovešanja zunanjetrgovinske bilance, ob tem pa

omejevali uvoz, kar je v bistvu politika zapiranja."

"Južna Koreja nam torej lahko vliva upanje, da je tudi naša gospodarska kriza ob pravi razvojni usmeritvi in veliki pragmatičnosti dokaj hitro razrešljiva, toda tam jo je uresničeval politični koncept trde roke, je razvojni preskok možen le na takšen način?"

"Zadnji dve leti se tam odvijajo procesi demokratizacije, stvari se sproščajo, dajejo veliko pobud in skušajo normalizirati stike s svetom, tudi z vzhodnoevropskimi državami, zlasti v zadnjem letu se procesi demokratizacije pospešeno odvijajo, puščajo torej politiko trde roke. Nisem politično kvalificiran, da bi si upal vse to komentirati, prepuščam pa sem, da se lahko učimo od južnih Korejcev to, da naša gospodarska kriza ni razrešljiva brez večjega vključevanja našega gospodarstva v svetovni trg."

"Koliko smo zdaj vključeni v svetovno trgovino?"

"Lani Jugoslavija 0,60 odstotno, Slovenija 0,17 odstotno, torej smo le majhen kamenček svetovne trgovine. Naše možnosti so omejene, premalo kadrov, znanja in kapitala imamo, dolgoročno torej ne moremo uspeti in slediti svetovnemu razvoju, če bomo frontalno razvijali vso ekonomijo, kar počnemo danes."

"Nimamo izdelka, ki bi bil svetovno znan, po katerem bi nas poznali?"

"Če gledamo uspešne majhne države, kakršna je Južna Koreja ali pa recimo Belgija, Nizozemska v Evropi, potem ugotovimo, da so svoje moči usmerili v nekatere segmente in jih razvili do svetovne konkurenčnosti. Preprosto povedano, nekatere stvari delajo svetovno uspešno, druge uvažajo. Mislim, da tudi za Jugoslavijo drugačne rešitve ni, če se želi bolj vključiti v svetovno trgovino, vanjo se moramo vključiti izvozno in uvozno."

1992
Evropa
1992

"Na katerih segmentih bi lahko najbolje uspeli?"

"Na pamet si kaj takega ne upam reči, teorija primerjalnih prednosti je preživela, danes govorimo o globalizaciji svetovne proizvodnje in o globalizaciji trgov. Vendar, če že obstajajo kakršnikoli ostanki primerjalnih prednosti, potem so za Jugoslavijo morda v kmetijstvu, turizmu, prometu. Večjo možnost imajo seveda proizvodi, storitve in skupine proizvodov, pri katerih že danes manj zaostajamo za svetom in imamo kolikor toliko pomembne tržne deleže in cenovne pozicije. Vsekakor pa bi morala selekcijo napraviti tržna logika, v konkurenci naj se izkristalizira, kar pa seveda pomeni, da se moramo odpreti v svet in ukinitvi uvoznih taks bi moralo slediti postopno znižanje carin. Drugi pogoj pa so realne cene produkcijskih faktorjev, ki so jih v preteklosti izkrivljale negativne obrestne mere, še vedno jih subvencionira energija, v ekonomski politiki bi morali odpraviti izjeme itd. Grobo bom dejal, da je težko presojati izvozni uspeh programa yugo, če v tej državi nihče ne pozna

vseh njegovih ugodnosti. Včeraj sem prav o tem govoril z jutrišnjim dnem bivšim zveznim gospodarskim ministrom Bohincem, rekel je, da v teh osmih mesecih ni mogel napraviti bilance, kolikšnih ugodnosti je deležen ta skupni program. Selekcijo naj torej napravi odprtost v svet in za vse enaka pravila igre, izkazalo se bo, kdo je bolj sposoben, vitalen in potem naj bi se ti razvijali naprej."

"Bo to napravila nova, Markovičeva vlada?"

"Kolikor je Markovič povedal doslej, njegova filozofija takšna, saj poudarja vlogo trga, odpiranja trga, vključevanja v svetovno ekonomijo. Tudi gospodarska reforma je tako koncipirana, konceptualno torej dvoma ni, gre za vprašanje izvedbe, bo nova vlada v izjemno nestabilnih razmerah imela dovolj moči in podpore."

"Primerjave z Južno Korejo so v bistvu že posredni odgovor na

Sedanji viri informacij za gospodarstvenike

1) Uradni list Evropske skupnosti (Official Journal): Gospodarska zbornica Slovenije ga prejema od leta 1982 dalje in sistematično je zbran v knjižnici GZS na Trubarjevi 5 v Ljubljani. Vsebuje vse po tem letu sprejete skupne predpise, tudi direktive o poenotenju standardov. V knjižnici dokumente lahko fotokopirate. V prihodnje pa bo potrebno od ES dobiti njihovo zakonodajo na računalniških diskih, v okviru zborničnega informacijskega sistema pa zagotoviti, da bo iskanje možno prek terminalnega omrežja. Tako bo informatika kompletirana s predpisi iz pred leta 1982, ki jih sedaj nimajo, podatki pa bodo za uporabnike lažje in hitreje dosegljivi.

2) Standardi: Centralna tehniška knjižnica v Ljubljani razpolaga s celotno dokumentacijo o standardih DIN in z večino dokumentacije o standardih EN, dokumente je tam prav tako moč fotokopirati. V prihodnje pa bo knjižnica pridobila sisteme standardov na računalniških diskih, zagotoviti pa bo potrebno njihovo vključitev v računalniški sistem Gospodarske zbornice Slovenije.

Direktive ES, ki so v pripravi: Teh podatkov ne dobivamo, ker nam kot nečlanici uradno niso dostopni. Dotok bodo skušali vzpostaviti prek jugoslovanske misije v ES ali prek komisije ES v Jugoslaviji.

vprašanje, zakaj potrebujemo vključenost v Evropo, ki bo brez nas lahko živel, mi pa brez nje težko?"

"Najprej bi rad rekel, da možnosti gospodarskega sodelovanja z Daljnim vzhodom obstajajo, v ožjih segmentih, nikakršnega smisla pa nimajo ambicije po frontalnem sodelovanju, čeprav Japonska in sosednje države postajajo ena od treh največjih gospodarskih sil sveta, govorimo že o triadi Evropa - Severna Amerika - Daljni vzhod. Vendar obstaja kontradikcija, Daljni vzhod za Jugoslavijo ne more predstavljati tretjino tržnih možnosti, lahko pa se seveda učimo od njih. Evropa nam je namreč blizu, ta tržišča dokaj dobro poznamo, ker z njimi veliko delamo, generalno gledano so karakteristike tržišča v Severni Ameriki sorodne. Daljni vzhod pa je nekaj povsem drugega, zelo daleč je, obdelava tržišča je draga, saj vsako potovanje tja stane nekaj tisoč dolarjev. Poleg tega pa so ovire tudi kulturne, socialne narave, začenši pri jezikovnih težavah, kajti ni res, da bi tam kar vsi po vrsti govorili angleško."

"V Evropi pa smo seveda doma in z njo usodno povezani?"

"Že sedaj, zlasti Slovenija. Jugoslovanski izvoz v zahodno Evropo je imel lani približno 38 odstotni delež, na območje SEV-a pa 32 odstotnega, torej je tudi za celotno Jugoslavijo Evropa že prvi svetovni poslovni partner. Za Slovenijo seveda še veliko bolj, saj je imel lani izvoz v države EGS 53 odstotni delež, v EF-

TA 8 odstotnega, skupaj torej kar 61 odstotnega, v SEV pa samo 18 odstotnega. Že številke povedo, kako je Evropa za nas pomembna, poleg tega pa nam je geografsko in sicer blizu, naj-

Razgovori s predstavniki drugih republik in zvezne administracije so pokazali, da Evropa 92 v nekaterih delih Jugoslavije še ni tema za resno obravnavo. Tam, kjer pa to temo obravnavajo, za sedaj prevladujejo stališča, da naj bi Jugoslavija v prihodnosti svoje odnose z ES urejala na principu neregiprocitnosti oziroma sporazume posebne vrste, kakršnega imamo sedaj. Dopašča se edinole tesnejše povezovanje z EFTA, medtem ko naj bi bilo tesnejše povezovanje z ES, glede na našo neuvrščeno politiko, nesprejemljivo. Taka stališča so na žalost še prisotna tudi v številnih krogih v Sloveniji, pri čemer nekateri vidijo rešitev v maloobmejni menjava, osimskih sporazumih, povezovanju v okviru Alpe-Jadran in podobno.

Glede na najnovejši razvoj dogodkov menim, da take opredelilve niti politično ne držijo več, saj bodočega skupnega evropskega trga ne gre enačiti z vojaško zvezo NATO. Tudi nekatere druge nevtralne države, na primer Avstrija, zelo resno razmišljajo o vključitvi v skupni trg. Predvsem pa taka stališča ne držijo resne gospodarske presoje, saj bo nečlanstvo v skupnem trgu za naše gospodarstvo dolgoročno pomenilo nepremostljive ovire, čeprav bi se posamezna podjetja prilagodila standardom in čeprav bi država svojo regulativo prilagodila regulativi ES.

"Slovenska država se je že prebudila, zlasti v zadnjih mesecih so prizadevanja opazna in vse več govorimo, kako se bomo pripravili na Evropo 92, drugod po Jugoslaviji pa so manj zagreti, ponekod sploh niso?"

"V Sloveniji je zadnje mesece to gospodarska tema številka ena, objektivno je razmišljanje o približevanju Evropi v Sloveniji najbolj prisotno, pa tudi sicer so zelo prisotna. Sproženi so pobude in procesi prilagajanja na ravni posameznih firm in republik, vsebina tega pa je seveda predvsem obveščenost, da bodo firme svoje izdelke prilagodile tehničnim standardom, da bodo obveščene o pomenu tega. Pri tem pa seveda zelo hitro zadene ob vprašanja, ki bi jih morala rešiti zvezna vlada, zvezne institucije, pa jih ne, ker cilj ni opredeljen. Zato poskušamo vplivati, da bi v vsej Jugoslaviji doumeli, kaj Evropa 92 pomeni in kakšno uslugo bomo naredili

Normalno bi bilo, da bi zaradi prilagajanja regulativi skupnega evropskega trga dialog z zvezno vlado vodila Gospodarska zbornica Jugoslavije, vendar pa se ta z vprašanjem Evropa 92 na žalost še ni začela načrtno ukvarjati.

sami sebi, če bomo ostali izven nje."

"Kaj bomo izgubili?"

"Odgovoril bom posredno, v čem vidim motive za našo vključitev v Evropsko gospodarsko skupnost. Prva stvar so možnosti za naš izvoz, zdaj sicer zatrujejo, da Evropa 92 ne bo trdnjava, da ne bo predstavljala povečanje protekcionizma, vendar je jasno, da zunanje države pri izvozu ne bodo enako obravnavane. Vprašanje je samo, kakšen bo ta protekcionizem, koliko bo očitnega v obliki carinskih in drugih zaščit in koliko prikritega. Za nas pa je prav tako pomembno, da se uvozno v ključimo, če želimo naš trg odpreti svetovni konkurenci, vemo pa, kako zelo je naše gospodarstvo zaščiteno. V strategiji vključevanja v skupni evropski trg vidim tudi pritisk na sistematično odpiranje svetovni konkurenci. Tretji, zelo pomemben motiv pa je skrit v dejstvu, da nimamo akumulacije, se pravi, da smo zelo odvisni od tujeje kapitala. Sprejeli smo zakon o tujih vlaganjih, ki je dokaj dober in pomeni ogromen korak naprej, toda dober zakon je šele potreben, ne pa zadostni pogoj, da bi do tujih vlaganj tudi prišlo. Tuji vlagatelj mora namreč poleg dobrega zakona imeti tudi

motiv, v sodobnem svetu pa je to najpogostejše dostop na trg. Če si danes ogledamo strategijo investiranja ZDA, Japonske, tudi Južne Koreje, potem nam postane jasno, da biti s proizvodnjo prisotni v Evropi 92, saj se bodo s tem izognili riziku protekcionizma. Če bi bila Jugoslavija vsaj v čakalnici EGS, tako kot je Turčija, bi bila za tuje investitorje veliko večji magnet, saj vi dolgoročno Jugoslavijo videli znotraj EGS in s tem svojo prisotnost na tem trgu. Tako pa tega motiva ni, kot trg pa Jugoslavija ni tako velika, da bi bila zanimiva za tuje investitorje. Posredno sem torej odgovoril, kaj bomo izgubili."

"Evropa pa bo to zlahka prenesla?"

"Seveda, ob njihovem ekonomskem potencialu se jim za jugoslovanskega res ni potrebno razburjati. Za ocvirek bom dodal turistično podrobnost. Vemo, da so naši glavni turistični konkurenti Francija in Italija, ki sta na višji kakovostni ravni, ter Španija, Portugalska in Grčija, vse so v EGS in vse bodo imele po letu 1992 skupni trg, ki bo povezoval 320 milijonov ljudi. Turisti bodo v te dežele lahko potovali brez potnega lista, meje ne bodo občutili, saj jih ne bo nihče pregledoval, ne bodo imeli problema s prenosom denarja, kakor doma bodo lahko v banki dvignili svoj denar. Za Jugoslavijo pa bodo potrebovali potni list, kdove, morda celo vizo, čakali bodo na meji, pregledovali jih bodo, potem pa se bodo znašli v razmerah, kjer se stvari odvijajo drugače kot doma, srečevali se bodo s problemi, ki jih niso navajeni. To bo hud udarec za naš turizem."

"Koliko je točna informacija, da je bilo v zadnjem času za mejo, predvsem na Koroškem ustanovljenih 150 privatnih

mešanih podjetij in da je med njimi dosti naših nekdanjih in sedanjih politikov. So to le govorice ali pa je na tem kaj resnice?"

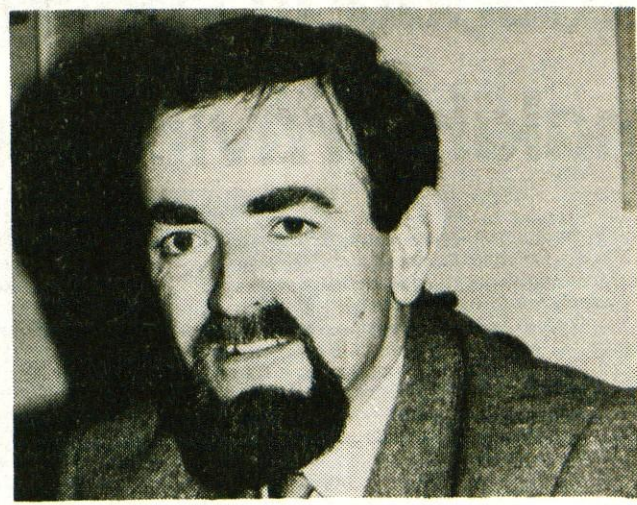
"Na Koroškem je dvajset mešanih firm družbenega sektorja, koliko je privatnih, nimam podatkov, to bi težko komentiral."

"Navsezadnje je to pozitivno, saj dokazuje, da podjetniški duh našim ljudem ni tuj, narobe je le to, ker pretok kapitala ni obojestranski, temveč le oteka na tuje, priteka pa ne?"

"To velja tudi za kapital naših zdomcev, sodelavci z zbornice so bili pred kratkim v Stuttgartu, kjer je bila razstava slovenskega drobnega gospodarstva in turizma, med drugim so povedali, da so se z našimi zdomci pogovarjali tudi o tem, povedali so jim, da se zakonodajno stvari odpirajo, nesigurnost pa je velika ovira, da ne investirajo več doma. Čakajo, čeprav bi radi izkoristili boljše zakonske možnosti."

"Kapital pač ljubi varnost?"

"Seveda, zato nestabilnost ni samo politični, temveč tudi gospodarski problem."

PETER BEKES

Svoboda je spoštovanje enakih pravic drugih

Na lanske konferenci Zveze komunistov Jugoslavije je bila z odločitvijo za tri reforme — gospodarsko, reformo političnega sistema in Zveze komunistov — implicirana odločitev o aktivnejšem odnosu Zveze komunistov do političnega pluralizma, vprašanja, ki je kot programska točka zelo jasno zapisano že v programu Zveze komunistov Jugoslavije, sprejetem na 7. kongresu pred 31 leti v Ljubljani. Zakaj je bila Zveza komunistov v svojih programskih in za tisti čas zelo naprednih izhodiščih v praksi tako zelo nespretna, zakaj je zamujala, bi bilo lahko stvar cele vrste pogovorov in razprav. V te historične analize, ki bi bile lahko sicer zanimive, se ne bom spuščal. Bi pa rad spomnil, da danes sodobna politološka znanost, ne samo leva, ampak tudi meščanska in druge družbene znanosti ugotavljajo, da je stara etatistična paradigma socializma izčrpana. To ugotavlja tudi znanost v številnih socialističnih deželah, ne samo v naši in na teh spoznanjih številne komunistične organizacije v zadnjih letih radikalno spreminjajo svojo politiko. Jasno pa je, da je kriza, ne samo ekonomska, ampak tudi socialna in moralna, bistveno prispevala k sposobnosti, da so se ta spoznanja hitreje uveljavljala.

Zato danes govorimo o novi paradigmi socializma, zasnovani na nujnosti globokih reform, ne samo znotraj socializma, ampak spreminjanja same narave in zamisli socializma. Danes je v svetu praktično že doseženo soglasje, da je od pojmovanja socializma kot etatistično posredovane ureditve z monopolom ene politične sile, treba preiti na njegovo pojmovanje v smislu pluralistične demokracije, demokracije brez prilastkov, ki so se v zgodovini in tudi v sodobnem socializmu vedno izkazali samo kot omejevanje zamisli svobode in enakosti, ki je v bistvu temelj same socialistične ideje.

Po našem mnenju je zato za ta prehod bistveno, da se formirajo enakopravni, avtonomni politični subjekti, da pluralizem ni niti ukazan niti prepovedan, skratka, da je stvar proste volje državljanov, da se politično združujejo. Svoboda političnega združevanja lahko prenese samo ene omejitve, ki je v ustavi zapisana, to je spoštovanje enakih pravic drugih. Konkurenca političnih programov, kontrola institucij na demokratičen način, pozitivna selekcija, to so tiste pozitivne stvari, ki jih nedvomno vsi delujoči demokratični pluralistični sistemi prinašajo.

Vprašanje, ki se zdaj v praksi pogosto postavlja, je, kako se lotiti uresničevanja teh stvari. Meni osebno se zdi najbolj sprejemljiv pogled znanega slovenskega politologa prof. Bibiča, ki razmišlja o nestranskem pluralizmu kot o viziji, ki je na višji kulturni in civilizacijski ravni, ko vidi v sodobnih teoretičnih interpretacijah tendenc v najrazvitejšem delu sveta težnjo k preseganju strankarskega načina političnega boja, kakršnega poznajo večstrankarski klasični sistemi, ki se pogosto res zreducirajo zgolj na boj za oblast. Strinjam se z njegovo ugotovitvijo, da je za takšno preseganje potrebno doseči določeno raven razvoja in da je tudi strankarski element pluralizma lahko tisti instrument, ki nam bo pomagal priplezati (Slovenecem s 6.000, Jugoslovanom z 2.500 dolarjev) na 20.000 dolarjev narodnega dohodka na prebivalca. Tam kaže, da ta razmišljanja o nekih novih kvalitetah začnjenj postajata realna. Namreč, da je neka družba sposobna ustvariti 20.000 dolarjev, ne sme imeti nepismenih, mora imeti veliko večino delavcev vsaj s srednjo strokovno izobrazbo in tretjino ljudi z visoko izobrazbo. Skratka kritična masa znanja, ki je potrebna za takšen ne samo ekonomski, ampak tudi civilizatorični dosežek, mora biti v neki družbi bistveno višja. In to maso je treba pač doseči s sredstvi, ki so na voljo. Zato ekonomske reforme, ker se brez njih ne da učinkovito gospodariti, če ni sredstev, se ne da ljudi izobraževati, niso ljudje izobraženi in tako naprej.

Kakšen je naš pogled na to, kaj bi bilo sedajle koristno napraviti? Mislimo, da je treba odpreti Socialistično zvezo kot demokratični politični prostor za vse organizacije, ki so se že ustanovile in tudi za tiste, ki se ustanavljajo. To se v bistvu že dogaja. Po mojem je s tega stališča več vreden en pogovor vseh teh novih in starih političnih sil v Socialistični zvezi, kot ne vem koliko deklaracij, ker se v praksi vidi, kako to izgleda. Zlasti se vidi, da komunisti v SZDL ne prihajamo s kijem in mesarico in upam, da bomo takšno držo lahko ohranili, ker ne vidim potrebe za drugačno držo, kot je demokratična, podprta z argumenti. To je treba pravno oziroma statutarno urediti v Socialistični zvezi in treba je ustrezno spremeniti tudi ustavo. Skratka, naše lastno spoznanje je, da je potrebno ukiniti monopol in ločiti ZK od monopolnega upravitelja države in družbe od tako pojmovane države zato, da bomo pluralistični in enakopraven odnos sploh lahko vzpostavili. Te spremembe bodo morale biti letos končane, tako v aktih Socialistične zveze kot v ustavi. Pri tem bi rad poudaril še to, da morajo biti te spremembe dejanje vseh političnih sil, demokratično povezanih v Socialistični zvezi. Ta nova fiziognomija SZDL mora biti izraz skupnega pogleda vseh, ne samo enostransko dejanje (volje) prosvetljenega monarha — v našem primeru Zveze komunistov. Mislím, da tako dejanje ne bi bilo prepričljivo.

S tem v zvezi bi rad primerjal dogajanje na Madžarskem in pri nas. Ocenjujem, da gre pri teh dogajanjih za bistveno razliko. Mislím, da je madžarska partija prišla v tako stisko, da je to prisiljena delati. Nam fizične sile še ni. Mi to delamo zaradi lastnih spoznanj, ki so oprta na dolgoletne analize, na programska izhodišča izpred mnogih let, ki sem jih omenil, je pa res, da je kriza spodbudila te procese. Spremljal sem razprave vidnih

madžarskih partijskih teoretikov na vsakoletnih okroglih mizah v Cavtatu. Še pred dvema letoma so govorili tako, kot so naročili v Moskvi. Lansko leto pa so naenkrat začeli razlagati popolnoma nove stvari. Skratka šlo je za obrat, ki ga je tam izsilila opozicija. Rezultat je to, da gre na Madžarskem še vedno za zaprt sistem, ki samo relativizira monopol partije, saj je 60 odstotkov sedežev v parlamentu partiji že vnaprej zagotovljeno z volilnim zakonom. Vrednost našega modela pluralizma v Socialistični zvezi vidim ravno v tem, da gre za odprt model, v katerem se bodo vsi različni subjekti, vključno z nami, uveljavljali v skladu s svojimi intelektualnimi, programskimi, organizacijskimi sposobnostmi. Nikomur ni vnaprej nič podarjenega, nič zagotovljenega. Z zahtevami takšnih garancij bi bil silno neprepričljiv, kdorkoli bi jih postavljaj, še najbolj pa sama Zveza komunistov. Mislím, da je priložnost, ki jo ZK še ima, ravno priložnost, da se uveljavi v družbi kot tista demokratična sila, in mislim, da nam je to vsaj v Sloveniji na neki način uspelo, ki svojo novo vsebino in metodo gradi kot politični garant boja za demokracijo in garant enakih pravic drugih. Ne zato, da bi mi komunisti »ušli na desno«, kot nam nekateri očitajo, ampak zato, da legitimno in s potrebnim dostojanstvom branimos svoj socialistični program, ki zanj mislimo, da je v interesu delavskega razreda in v vseh drugih delovnih slojev, v interesu materialnega in duhovnega razvoja družbe v smeri bogatejšega, demokratičnega, humanejšega in seveda ekološko uravnovežena življenja. Če je to socializem, potem smo za socializem, tako smo tudi napisali. Zame osebno, moram reči, da gre za vsebino te težnje. Ravno ta odprtost procesa, ki ga tudi v svojih stališčih v drugem delu, ki smo jih dali v razpravo, poudarjamo, je tista, ki omogoča, da se uveljavijo tudi drugi nosilci družbeno razvojnega projekta in mislim, da bi ravno delovanje komunistov moralo biti garancija zoper uveljavljanja kakršnegakoli monopola, bodisi našega, bodisi drugih političnih monopolov, ki so se v svojih rdečih in črnih variantah izkazali kot blokada razvoja družb, v katerih so se uveljavili. Skratka, mislim, da bo razvoj moral teči tako, da bo na podlagi socialistične zveze po subjektih prišlo tudi do spremembe sestave njenih organov v skladu z demokratično ugotovljenim razmerjem sil. To bo po mojem lahko rezultat notranjih volitev, lahko pa tudi rezultat sporazuma, ki pa bi moral manjšine favorizirati, nuditi možnosti za artikulacijo nekih parcialnih manjšinskih interesov, ki v formalnih sistemih sploh ne pridejo do izraza.

Odprto ostaja vprašanje dvojne narave Socialistične zveze, ki ga bomo morali skupno razrešiti. Mislím, da to ni stvar nobenega subjekta posebej, ampak vseh skupaj, SZDL kot množične organizacije. Kolikor poznam podatke, v slabi četrtini slovenskih krajevnih skupnosti SZDL funkcionira, ima člane, vpisuje in pobira članarino kot individualna članska organizacija. Drugod deluje samo kot fronta vodstev oziroma vodstev organizacij. Kakšen bo ta značaj? Mislím, da bodo v prihodnje morale biti odločitve rezultat dogovora vseh subjektov v Socialistični zvezi. Temu ustrezno bo potrebno prenoviti tudi družbeno politični zbor in v Sloveniji se bomo za takšne spremembe zavzeli. Namesto dosedanjih petih družbeno-političnih organizacij, bo treba v ustreznem razmerju (to razmerje pa bodo vzpostavile volitve) v ta zbor priplejati novo sestavo Socialistične zveze, razumljene kot zveze enakopravnih političnih subjektov.

In še na eno vprašanje bi rad odgovoril, ki se bo gotovo postavilo. Kaj s tistimi organizacijami, ki ne bi želele v Socialistično zvezo? Mislím, da je možno ustanovljati tudi organizacije, ki se ne vključijo v Socialistično zvezo. Bodo pa seveda prikrašane za vpliv, za aktivno sodelovanje v nadaljnjih političnih procesih, v Socialistični zvezi, za možnost sodelovati na volitvah in biti zastopane v primeru uspeha v družbeno političnem zboru skupščine, ki bo na neki način prerasel v splošni politični zbor. Ostal jim bo kljub temu legalni prostor za sodelovanje na volitvah za ostala dva zbora skupščine. Tam se bodo lahko pojavljale s svojimi kandidati z nosilci. Skratka, morale bodo pač same presojati. Ne vidim tudi nobene potrebe in mislim, da bi bila škodljiva kakršnakoli represija.

V zvezi z zahtevami po prepovedi novih političnih organizacij bi omenil pojav, ki je bistveno širši in ga je po mojem zelo pomembno upoštevati v tej razpravi. Že nekaj časa opažam in v zadnjem letu tudi v organih Zveze komunistov, opozarjam na silno nevarno tendenco, ki bi lahko pripeljala do drugačnega scenarija družbenega razvoja. Državni aparati, zlasti represivni in nadzorni aparati, marsikje kažejo tendenco po osamosvajanju. Ne po osamosvajanju v smislu ločevanja Zveze komunistov od države in države od Zveze komunistov, da bi prišli pod demokratičen nadzor institucij, ki jih v družbi imamo za to, ampak po osamosvajanju monopolnega tipa - po spreminjanju Zveze komunistov v ideološki aparat tako osamosvojenih organov državne prisile in nadzornih aparatov. Ta tendenca seveda ni prisotna samo v federaciji, zagotovo tudi v posameznih republikah. Elemente take tendence vidim tudi v predloženem osnutku amandmajeve slovenske ustave. To je silno nevarna tendenca, ki vodi v takšno organizacijo družbe, kakršno imajo v Romuniji. Tam ne gre več za družbeni monopol partijske oblasti, ampak monopol tajne policije, ki vlada partiji in vojski in preko teh aparatov navzdol vsej družbi. Mislím, da je pluralizem in na njem zasnovane demokratične institucije, lahko edino učinkovito sredstvo demokratičnega nadzora in odpora uveljavljanju takih teženj.

Prejeli smo

ALENKA P. LAUKO

Štrajk, ki ga ni

Potem ko je že vse kazalo, da bodo interventni posegi države v družbene dejavnosti zaobšli šolstvo, se je javnost seznanila z napovedanimi protesti učiteljev srednjih šol. Navidezni mir v šolstvu so sicer že v lanskem letu »kalili« protesti na posameznih šolah, v zadnjem mesecu pa je razreševanje problematike učiteljev vzel v roke republiški sindikat sam. Učiteljske probleme je artikuliral v nekaj zahtev, med drugim v opozorilni protest enourne prekinitev pedagoškega procesa 22. marca. Pričujoči tekst nastaja dan pred napovedanim protestom.

Ker pa problemi učiteljev niso od včeraj, niti niso le posledica majskih ukrepov Mikuličeve vlade ali samo interventne zakonodaje, sprejete konec leta 1988, se bo z enournim protestom rešilo zelo malo, upam si trditi, da se bo njihov položaj še slabšal. Človek se vpraša, zakaj je zgodovinski spomin učiteljev tako kratek. Z usmerjenim izobraževanjem so nastale prenekatere spremembe, ki so iz leta v leto slabšale učiteljev materialni in strokovni položaj. Posebne izobraževalne skupnosti v okviru Izobraževalne skupnosti Slovenije so se nekontrolirano širile, širile svoje dejavnosti in povečevale sredstva zanje. Nastala je takšna mreža šol, ki je ni sposobno financirati niti visoko produktivno slovensko gospodarstvo. Tudi finančna sredstva za nove reforme srednjega izobraževanja so bile leta 1987 očitno neustrezno ocenjene, saj je začelo šolstvu primanjkovati sredstev že sredi leta 1988. V iskanje izhoda iz krize so se podali vsi šolski organi v republiki, poročilo o tem pa smo lahko brali v Poročevalcu ISS 13. junija 1988 na straneh od 7-11. Učitelji k razpravam seveda nismo bili pritegnjeni, bili smo samo seznanjeni:

— da se ukinejo in nefinancirajo vse interesne dejavnosti
— da se spremenijo normativi oz. obseg učiteljevega dela
— zaradi zaključnih izpitov naj se delo skrajša na 37 tednov

Seveda je bilo tako imenovanih dobrodelnih predlogov racionalizacij še veliko več, nanizala sem jih samo nekaj. Da sta bila pri vsem tem zopet najbolj prikrašana učitelj in učenec, ni potrebno posebej poudarjati. Panično iskanje racionalnih rešitev v šolstvu je verjetno pripeljalo tudi do ugotovitve, da bi se dalo kar nekaj denarja prihraniti s tem, ko bi se vse zaposlene plačalo po dejanski in ne več po zahtevani izobrazbi. V novem predlogu zakona o usmerjenem izobraževanju se predpisana izobrazba za učitelje praktičnega pouka znižuje z višje na srednjo (takšna v približno 90 % tudi obstaja), financiranje slednje pa bo verjetno pomenilo znatne prihranke oz. prerazporeditve v Izobraževalni skupnosti Slovenije.

Novembra 1987 je bil eden izmed prvih odmevnejših štrajkov. Bil je v Kopru. Začel se je medijsko glasno, zahteve delavcev oz. učiteljev je zastopal stavkovni odbor, svoje zahteve je javno objavil v Delu. Nastali spor se je rešil potihoma z ugotovitvijo, da so učiteljske zahteve sicer upravičene, osebni dohodki pa nizki. Leta 1988 se je stavka v Kopru ponovila, sledile pa so jim v presledkih v medijih znane Murska Sobota, Brežice, Ljutomer in Litostroj. Vsi so se začeli medijsko glasno in odločno »da imajo že vsega dovolj«, vzemirli so javnost, učiteljem na drugih šolah pa vili upanje, da so učiteljske zahteve tudi zanje. Na trenutke so bili videti ti štrajki panični, ker so učitelji videli razrešitev problema v enem dnevu. Štrajki so se zato tudi v kratkem času končali, učitelje pa se je vnovič prepričalo, da so za nastali položaj krivi sami, sveti šol, neustrezni interni pravilniki o nagrajevanju, itd. Absurdna situacija pa nastaja danes, ko isti ljudje, ki so pred letom dni mirili učitelje, danes govorijo, da je za vse kriva interventna zakonodaja (zapisnik 2. seje republiškega sindikata srednjih šol z dne 1. 3. 1989, stran 2) ter ostali imaginarni subjekti, po možnosti čim bolj oddaljeni od šolskega praga. Kratek zgodovinski spomin naj ne zabriše tudi dejstva, da so se prenekatere šolnice še pred letom zgrajali nad štrajkajočimi

kolegi v Kopru, kot da njihov problem ni bil širši. Štrajkajoči učitelji v Murski Soboti so že prejeli nekaj sporočil v podporo iz drugih krajev, želja pa je vendar bila, da se njihovega problema ne generalizira. V prenekatih šolskih zbornicah pa se je stvar vendarle interpretirala s pomočjo znanih floskul, nastalih v usmerjenem izobraževanju, z dodatkom začinjnih slovenskih hudomušnosti: »Zakaj pa te šole nič ne ustvarjajo? Delijo samo tisto, kar jim da ISS. Učijo 20 ur na teden, mi pa 24. Mi imamo šolo za odrasle, imamo delavnice, kjer proizvajamo.«

S tem pa so šolniki v usmerjenem izobraževanju zakopali lastno znanje. Nevedni so jih uspeli prepričati, da je šolstvo poraba, da je DELO še vedno samo delo rok, ne pa tudi intelekta. Argumente znanja so zamenjali argumenti moči. Da je temu res tako, se lahko prepričamo v poročilu primerjalne analize OD v srednjih šolah za leto 1987, kjer je na str. 65 Poročevalca št. 4. zapisano: »Na splošno lahko rečemo, da se je razmerje med vrednotenjem dela učitelja do drugih, manj zahtevnih del, že s sporazumom dejavnosti skričilo v škodo učitelja z visoko izobrazbo, sama razmerja pa so na osnovi lastnih aktov v šolah še bolj skrčena, kar je še posebej opazno v primerih, ko se v okviru šole opravlja še druga (npr. proizvodna) dejavnost.«

Istočasno pa je ISS ugotovila, da se odraža direktna povezava med obremenitvami pedagoških delavcev ter višino povprečnega OD zaposlenih, pri čemer večja obremenitev pedagoškega delavca tudi še ne pomeni večjega OD. Iz navedenega sledi, da so bili učitelji z visoko izobrazbo neprosototvorno izpostavljeni procesom, ki jih je danes pripeljal v absurdno situacijo, ko morajo pred delavci najnižjih zahtevnostnih del opravičevati 40 % večji OD. V usmerjenem izobraževanju smo dobili množico ljudi, ki sta jim bili priznani tudi dve stopnji izobrazbe, učitelju z visoko pa je bila neformalno odvzeta še ta. Zato ni nenavadno, da je v protestih učiteljev slišati le učitelje splošno-teoretičnih ali strokovno-teroretičnih predmetov, ki morajo po zakonu imeti visoko izobrazbo in jo tudi v večini primerih imajo. Tisti, ki je seveda nimajo, molčijo. Ali to ne pomeni nekega novega dualizma v šolstvu - med učitelji teoretičnimi in učitelji praktičnimi namreč? Bo odgovoril nekdo, ki je po svoji osnovni funkciji zadolžen, da nastali situaciji da ime? Izobraževalna skupnost Slovenije je v svojih poročilih opozorila le na materialno škodo, ki je bila v teh letih prizadejana učitelju z visoko izobrazbo. Strokovna škoda, ki je nastajala, pa je nepopravljiva. Prenekatere so iz šolstva odšli, mnogi razmišljajo, da bodo ali bi; eni so se umaknili. Treba je vedeti, da ljudje izkazujejo svoje nezadovoljstvo na različne načine. Gradbeni delavci so pred mesecem dni odložili krampe in lopate ter odkorakali pred republiško skupščino. Z razgrajanjem in vpitjem so v nekaj urah dosegli zvišanje OD za 50 %. Delavci se niso bili pripravljeni pogovarjati o tem, da imajo znotraj panoge tehnološke presežke, neracionalno organizirano delo, itd. Kulturni delavci so proti omejujoči interventni zakonodaji nastopili na slovenski kulturni praznik pred Prešernovim spomenikom v Ljubljani. Tudi šolnike so pozvali, naj se jim pridružijo in to v času, ko so vse šole tako ali drugače zaznamovale naš slovenski kulturni praznik.

Kako pa izražajo nezadovoljstvo učitelji danes? Pogovarjajo se s sindikatom, vodstvenimi delavci, Izobraževalno skupnostjo

Slovenije, zavodom za šolstvo, Republiškim komitejem za vzgojo in izobraževanje ter telesno kulturo, SZDL-jem... Naj mi bo odpuščeno, če sem koga izpuščala. Seveda, pozabila sem učence. Tudi njim naj bi se potegnil nad slabim materialnim položajem. Eno pa je vendar jasno vsem: dokler učitelji ne bodo odšli pred skupščino, se ni ničesar bati. Dokler bodo učitelji opozorili le z enournim protestom, tudi še ni hudo. Po televiziji smo slišali, da se moramo zadovoljiti tudi s poračunom, ki je vendar že prispel na šole. S skrajno žaljivim in ponižujočim odnosom do učitelja je bila 16. 3. v Delu objavljena informacija o višini učiteljskih plač, ki bi »se naj na nekaterih šolah približale 700 DEM.« Pisci tako zavajajočih informacij bi se morali resno zavdati in odgovarjati za posledice, ki jih takšno pisanje prinaša učitelju v razredu. Zaradi tega so mnogi starši in učitelji prepričani, da so učitelji najboljše plačani delavci, ki delajo 4 ure dnevno in imajo dva meseca počitnic. Zato je skrajno nesprejemljivo in žaljivo od učitelja zahtevati, da bo svoj materialni položaj razgrajnal pred učenca v razredu. V razredu je učitelj zadolžen za nemoten proces vzgoje in izobraževanja, ne pa za razreševanje svojega položaja samoupravitelja.

To pa je tudi točka, na kateri se napovedan protest republiškega sindikata učiteljev zdi sporen. V zakonu o združenem delu (ZZD v nadaljevanju) v 636. členu piše, da imajo delavci pravico in dolžnost svoje zahteve izraziti po sindikatu. Brez sindikata ne gre. Sindikat pa so kolektivizirani oz. razosebljeni delavci, saj zakon v tem členu možnost sporu med delavci in sindikatom ne predvidi. Že vnaprej je delavcu odvzeta možnost sodelovanja v mediju političnega. Z odvzedom političnega pa je delavec degradiran na ekonomizirajoči strojek, ki se mu očita natančno tisto, za kar je opeharjen. Edino delavec za razreševanje ni pristojen. Zakaj je potem pozvan, da 3. šolsko uro 22. marca izrazi svoje nezadovoljstvo? Učitelji so svoje zahteve namreč že artikulirali. Zato je mogoče videti napovedan protest kot načrt, vedenje, vodenje, kot načrtno dejanje, s katerim upravlja vrhovna subjektiviteta v ozadju (organizatorja). V 639. členu ZZD pa se namreč izkaže, da je sindikat predstavnik in zaščitnik dela, ne pa delavcev. Delo je tisto, ki ga ne smemo motiti. Učitelj je v trenutku nekaj zunanjega, ko se postavi nasproti delu. Toliko bolj je izpostavljen v šolstvu, ko ima opravka z množico subjektov, ki ga neprestano nadzoruje, torej ga lahko tudi kaznuje. Torej štrajki, ne le da niso legalizirani, temveč jih sploh ne more biti, saj ni delavec kot akterjev štrajka. Štrajk pa ni enak sindikalni veselici. Trditve o razosebljenem delavcu velja seveda za ves zakon o združenem delu, kajti prav v točki, kjer se delo domnevno lahko zlomi, prekine, se pokaže samonastavljenost zakona o delu na prepovedi prekinitev. Ta poteza zakona pa seveda ni bila naključna, je mesto njegovega rojstva (in smrti), kot je zapisal Tonči Kuzmanič.

Sindikalna organizacija je normativno določena kot zaščitnica dela, ne pa delavec. Delo pa je že določeno, človek mu je podrejen. Samoupravljanje pa ne le da subjektivitete ne pozna, temveč jo prepoveduje. Pravico, da delavec izrazi nezadovoljstvo, pa je naša dežela uresničila tako, da je nezadovoljstvo prepovedala. Tudi inkriminirano besedo opozorilni protest zamenjajmo s »sporom, ki ga ni bilo mogoče rešiti po mirni poti.«

V upanju na boljše čase, pedagoška delavka.

Poročevalec ISS, št. 4, 13. junij 1988
Tonči Kuzmanič, ČKZ, 101/102, Delokracija, zakon o združenem delu in boj proti štrajkom

Za učinkovitejšo reševanje v gorah

Radijske postaje v kočah

Kranj, 21. marca - Postaja Gorske reševalne službe v Kranju že dolgo sodeluje z občinskimi štabom za civilno zaščito. Eden zadnjih rezultatov te povezave je pomoč štaba pri dopolnitvi sistema zvez v reševalni službi. Tako so vse štiri planinske postojanke v kranjski občini poslej povezane prek prenosnih radijskih postaj z dolino, kar bo omogočilo hitrejšo in popolnejšo sporočanje podatkov o nesrečah.

Kadar se zgodi nesreča v oddaljenem kraju, kot so planinske steze in stene gora, je nujno čim hitrejša in točna sporočila reševalcem. Dosedanja praksa je pokazala, da so prav slabe zveze koč z dolino največji problem. Zato je postaja GRS v Kranju lani zaprosila tamkajšnji občinski štab za civilno zaščito, da bi ji pomagal dopolniti sistem zvez, ki bo namenjen izključno za obveščanje o nesrečah v gorah.

»Naši prošnji so ugodili,« pojasnjuje Emil Herlec, načelnik kranjske postaje GRS, »zato so dobili domovi na Kališču, Kravcu in Ledinah ter Češka koč na posodo prenosne radijske postaje. Z njimi bodo lahko oskrbniki kadarkoli sporočili podatke o nesreči v center za

obveščanje Gorenjske v Kranju, od koder bodo poklicali naše reševalce. Razen tega, da bo sporočilo o nesreči hitro v dolino, bo lahko kdorkoli odšel na kraj nesreče in nam sporočil morebitne dodatne podatke, ki so nujni za izbor reševalske ekipe in opreme.«

Pomembna pridobitev

Doslej kaj takega sploh ni bilo možno, saj ima večina koč le neprenosne postaje, pa še s temi ni moč povsod in vedno priklicati doline. Zato so sporočila o nesrečah prihajala do reševalcev, kot naglašajo inštruktor GRS v kranjski postaji Zvone Korenčan, z zamudo in brez pravih podatkov o kraju in obsegu nesreče, kar jim je mnogokrat oteževalo odločitve o sestavi ekipe in uporabi tehničnega sredstva. Malo-

številne prenosne radijske postaje sedaj uporabljajo le za povezavo med reševalci ob reševalnih akcijah. Tako bodo nove postaje velika pridobitev za pokrivanje gorskega sveta z zvezami, ocenjuje izkušeni reševalec.

»Glede na načrte razvoja civilne zaščite in centra za obveščanje posodabljam tudi sistem zvez,« razlaga Jelko Kacin, pomočnik sekretarja za LO v občini Kranj, pa dodaja: »Brez za-

nesljivih zvez namreč ni možno uspešno reševanje ob nesrečah, kar je naša poglavitna naloga. Ker pri tem sodelujejo kadri iz raznih društev, podpiramo njihovo delo. Zaenkrat smo opremlili z Iskrinimi postajami PTR-100 postojanke v kranjski občini in usposobili za delo z njimi oskrbnike ter inštruktorje GRS. Če se bo letošnji preizkus teh zvez obnesel v praksi, bomo priporočili še drugim gorenjskim občinam nakup enake opreme.«

Primer iz Kranja bi bil lahko za zgled tudi drugim postajam GRS v Sloveniji, v kateri smeri je možno sistemsko organiziranje reševanja. Do podobnih izkušenj so razen gorskih reševalcev že prišli kranjski jamarji, ki so ob lanskim nesreči v Kačni jami pri Divači spoznali, kot ocenjuje jamarjski reševalec Igor Potočnik, da je najbolj učinkovito sodelovanje s civilno zaščito. Zato je tudi jamarjska organizacija zainteresirana za vključevanje v enoten sistem zvez in obveščanja ob nesrečah.

S. Saje

Kranjski "gradbinci" najboljši v matematiki

Štirje tekmovalci, štirje zmagovalci

Kranj, 22. marca - Zadnjo soboto so se v Ljubljani srečali na bienalnem tekmovanju v matematiki učenci šestih slovenskih gradbenih šol. Vsi štirje Kranjčani so se v konkurenci približno tridesetih vrstnikov tretjih letnikov odlično izkazali; Saša Panič je bil prvi, Aleš Seidl drugi, Janez Fabjan tretji in Tone Zupan četrti.

So kranjski "gradbinci" tako dobri ali so bili drugi toliko slabši, smo na pol za šalo, na pol zares vprašali njihovega profesorja matematike Toneta Žnidarja, ki je dejal, da bi se bolj ogreval za prvo. O svojih zaslugah pri uspehu ni rekel nobene, za dobro je vzel le to, da pač ne prekinja pouka, ne manjka, da učence pelje od prvega do tretjega leta.

Pred republičkim tekmovanjem so v srednji gradbeni šoli v Kranju izvedli šolsko in tako dobili najboljših šest. Le enkrat so se posebej dobili na priprave, sicer so naloge, ki so obsegale snov vseh tretjih letnikov, reševali tudi v okviru pouka.

Saša Panič in Janez Fabjan sta trenutno na proizvodnem delu, zato sta o vtisih s tekmovanja povedala nekaj besed Aleš Seidl in Tone Zupan.

Aleš Seidl, doma iz Trziča, bodoči slikopleskar: »Naloge, ki smo jih reševali na tekmovanju, so bile dokaj zahtevne. Druga mesta nisem pričakoval, bil sem ga vesel. V šoli je matematika eden pomembnejših predmetov, saj je na urniku štirikrat na teden. Z učiteljem se dobro ujamemo. Tekmoval sem že v osnovni šoli, od koder imam srebrno in bronasto Vegovo priznanje.«

Tudi Tone Zupan, doma iz Gorij, se uči za slikopleskarja: »Tekmovanje v Ljubljani je bilo dobro organizirano. 7. aprila gremo v Gornjo Radgono po nagrade in priznanja.

Polovica tekmovalnega moštva s profesorjem matematike Tonetom Žnidarjem. - Foto: F. Perdan

H. Jelovčan

Gorenjec v svetovnem vrhu HI-FI komponent

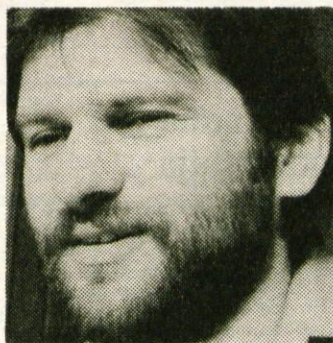
Prihaja revolucija...

so naslovili članek o novem gramofonu in novi gramofonski ročki Franca Kuzme iz Britofa pri Kranju v spoštovanja vredni HI-FI News & Record Review. Po sedmih letih delovanja "Kuzma audio komponent" potujejo izdelki s to oznako po novem, razen po evropskih državah, redno tudi v Kanado, Avstralijo in na Japonsko.

Včasih je prav zanimivo, kako se v domačem tisku zgolj izjemoma pojavljajo imena, kot je Franc Kuzma, imena ljudi, ki so se s svojimi izdelki povsem enakovredno postavili ob bok najkvalitetnejšim proizvajalcem na svetu. Tokrat govorimo o svetu visokokvalitetne reprodukcije zvoka, o gramofonih in gramofonskih ročkah, ki pravzaprav povprečno zahtevnemu kupcu, ki obvladuje prostor tipa Hitachi, Sanyo, Pioneer, ne pomenijo kaj dosti. Zato pač toliko bolj izdelke z oznako "Kuzma audio komponent" poznajo tisti, ki prisegajo na najboljšo.

Kako zlahka te v svet vedno boljših (in seveda dražjih) HI-FI komponent potegne posebna mrzlica, seveda še kako dobro vedo vsi tisti, ki so začeli z "navadnim glasbenim stolpom", pa se potem postopoma dvigali po kvalitetni lestevici proti vrhu in so lahko v tej družbi na ravni gramofonov in gramofonskih ročk tako prišli tudi do izdelkov Franca Kuzme. Zanimivo je, da verjetno marsikdo, ki pozna svetovni sloves njegovih izdelkov, najprej pomisli na velike zaslužke, ki naj bi se pri tem ustvarjali, vendar je, kot pravi sam, res-

nica povsem drugačna. "Ob takšnem razmišljanju je še najbolj umestno povsem konkretno pokazati na vse tiste davščine in probleme, na katere naletiš, če hočeš svoje delo - izdelek prodajati na svetovnih tržiščih. Zadeva je v primerih, kot je moj, ko gre za majhno količino blaga, še toliko bolj zasojena. Če izpustim vse davke in odstotke, ki nastanejo v mreži preden lahko kupec v tujini moj gramofon sploh kupi, bi omenil del našega poslovanja. Če namreč hočem svoje izdelke prodajati v tujini, jih moram v bistvu prodati neki domači delovni organizaciji z zunanjetrgovinsko registracijo, da jih potem ta lahko dostavi naprej, kar pa je, milo re-

Franco Kuzma

čeno, trapasto," pravi Franc Kuzma in nadaljuje: "Če se hočeš obdržati v vrhu svetovnih proizvajalcev, to najprej pomeni, da moraš nenehno raziskovati nove stvari, težiti k izboljšavam, stalno spremljati konkurenco po svetu, biti prisoten na sejmih..."

Človek bi glede na sloves, ki ga uživajo v svetu Kuzmovi gramofoni in gramofonske ročke, pričakoval, da za vsem tem stoji velika mašinerija, tovarniški obrati, pa se zopet znova prepriča, da je tako osrednji delavec, tehnolog kot komercialist le ena oseba, s katero sicer sodeluje nekaj visokokvalitetnih kooperantov (naprimer Joža Podjed, ki izdeluje celotno ohišje), a vseeno. Pozornejšim spremljevalcem najkvalitetnejših HI-FI komponent je tako že dolgo zna-

"V primerjavi z vsemi ročicami, ki sem jih uporabil (SME Series V, Eminent Technology 2, Helius Cyalene), je bila gramofonska ročka Stogi Reference absolutni zmagovalac. (Avto, januar 1989) Če želite gramofonsko ročko, ki bo izgledala resnično deluxe, boste mogoče razočarani, vendar če vztrajate predvsem na super zvoku in visokokvalitetni izdelavi, potem je seveda Stogi Reference več kot pravi naslov. (HI-FI Answers, marc 1989)

no, da praviloma prav vse vrhunske audio komponente prihajajo iz majhnih delavnic.

Verjetno tudi ne preseneča podatek, da bo večina od približno 200 gramofonov in 300 gramofonskih ročk, kolikor jih bo prišlo letos v trgovine, našlo svoje lastnike med kupci v tujini, kajti kljub želji marsikoga, da bi v svoj avdio sistem vključil Stobija (gramofon) ali Stogija (gra-

Gramofon "Stabi" je doživel novo mladost

mofonsko ročko), verjetno tega bo ne mogel storiti. Pa ne zaradi dvomesečnega dobavnega roka ali triletno garancije, pač pa le zaradi skromne jugoslovanske kupne moči, kajti vedeti je potrebno, da bi prišla najcenejša verzija Kuzmovih komponent

(skupaj z elektronskim napajalnikom gramofona) okrog 1400 DEM oziroma najdražja okrog 2200 DEM. Drago? Poglejte v cennike med konkurenco, pa boste videli...

Vine Bešter
Foto: Franc Perdan

SLOVENIJALES

SORA
SALON POHIŠTVA
MEDVODE

ZELO UGODNO VSE ZA VAŠE STANOVANJE

Nakup za gotovino: od 20 do 35 % popusti, krediti do pet mesecev brez obresti, svetovanje arhitekta tudi na vašem domu, brezplačna dostava in montaža.

Odprto tudi v soboto in nedeljo.
Tel.: 061 611-327, 611-334

Darjan Petrič se poslavlja

Odhod vrhunskega plavalca

Kranj, 23. marca — Odhod vsakega vrhunskega športnika je boleč. Po devetih tekmovalnih letih odhaja iz bazenov vrhunski plavalec svetovnega slovesa Darjan Petrič. Štiriindvajsetletni član plavalnega kluba Triglav Kranj se je odločil, da preneha tekmovali.

Brez potrebne samozvesti v življenju ni uspehov. Tudi v športu ne. Svoje moči moraš vendarle realno ocenjevati. Samozvest torej da, a brez pretiravanja v eno ali drugo skrajnost. Najbolje je, da samozvest izražaš v pravih trenutkih, da v pravem trenutku pokažeš tisto, kar si zmožen. Da je tak, je Darjan Petrič pokazal na treh letih olimpijskih igrah, svetovnih in evropskih prvenstvih, balkanskih in sredozemskih igrah in na domačih tekmovaljih.

Vrhunski svetovni plavalec Kranjčan Darjan Petrič pri štirindvajsetih letih lahko samozvestno odhaja iz plavalnih bazenov. Devet let je bilo odrekanih, treningov in tekmovalnih, sedaj pa je treba gledati na svojo življenjsko pot, ki je še pred teboj. Nepozabni bodo dnevi, ko je sloves jugoslovanskega plavanja, ime Kranj in plavalnega kluba, ponese v svet. Prvič leta 1981 v Splitu, ko je bil na 400 m kravl tretji in peti na 1500 m kravl za evropsko prvenstvo. Bilo je leto 1982. V Guayaquilu je bilo svetovno prvenstvo. Tu je bil na 1500 m kravl s časom 15:10,20 tretji in to bo še nekaj let njegov državni rekord. Na 400 m kravl je bil četrti. Leta 1983 se je iz evropskega prvenstva iz Rima vrnil v bronastim odličjem na 400 m kravl in bil četrti na 1500 m kravl. V Madridu je bilo leta 1986 svetovno prvenstvo in tu je bil na 1500 m kravl šesti in istega leta na evropskem prvenstvu v Strasbourg šest v isti dolžini proge. Nepozabni bodo dnevi leta 1983 v Casablanci na mediteranskih igrah. Takrat je bil mediteranski prvak na 400 m, drugi na 1500 m in tretji na 200 m kravl. Bil je na treh letnih olimpijskih igrah. Leta 1980 je bil v Moskvi v najdaljši plavalni disciplini dvanajsti, leta 1984 na 400 m kravl šesti in lani v Seulu osmi na 1500 m kravl. V predtekmovalju za vstop v finale je plaval svoj drugi najboljši čas na 1500 m kravl. Za finale je plaval 15:16,99. Na univerziadi leta 1987 v Zagrebu je bil dvakrat drugi: na 400 in 1500 m kravl.

»Zakaj sem se odločil, da se poslovim od tekmovalnega plavanja? Prepričan sem bil, da bom ostal še do letošnjega evropskega prvenstva v plavanju, ki bo avgusta v Bonnu. Vem, da je konkurenca iz leta v leto večja. Vsi moji tekmeči in konkurentje za visoka mesta imajo boljše pogoje za svoje priprave. Imajo 50-metrške pokrite bazene in sami si izbirajo termine za priprave in treninge. Meni je v zimskih pripravah sedem mesecev na voljo le 25-metrski bazen v Kranju. Če bi hotel ujeti stik s tekmeči, bi moral pet do šest mesecev trenirati v 50-metrskih bazenih v Zagrebu, Splitu, Beogradu, Skopju ali Kruševcu. Pri svojih letih sem prenašal s monotoni treninji v zimskem času v Kranju. Nasičen sem s tekmovalni. Piko na i pa mi je dodal še granolom v zobu. Šest mesecev do Bonna se prav zaradi bolečin zoba ne bi mogel tako pripravljati za evropsko prvenstvo. Tako nepripravljen ne morem napraviti svojega ugleda, imena Kranja, ugleda Triglava in Jugoslavije. Po svojih zmognostih bom še vedno ostal zvest klubu!«

D. Humer

Jeseničanom največ kolajn

Jesenice, 15. marca - Muhasta zima nagaja tudi sankam, vendar je jeseniškemu Sankaškemu klubu kljub temu uspelo organizirati v Savskih jamah 6. državno prvenstvo na naravnih progah in 6. memorial Joža Jelovčana. Tekmovalo je 81 sankacev in sankatic iz Idrije, Železnikov, Tržiča in Jesenice, povabljeni so bili tudi Sarajevčani, ki pa se zaradi kratkega roka prvenstva niso mogli udeležiti. Najuspešnejši so bili Jeseničani, ki so osvojili 10 kolajn, od tega 6 zlatih. Zvezni trener Jože Rakovec je nastope ocenil kot dobre, še posebej zato, ker možnosti treninga skoraj ni bilo. Dobro so vozili mladi, kar je obet za mladinsko prvenstvo, ki bo prihodnje leto v Železnikih. Pokrovitelja državnega prvenstva in memoriala sta bila ZTKO Jesenice in Železarna Jesenice.

REZULTATI - državno prvenstvo - pionirke: 1. Tina Kokalj (Tržič), 2. Jasna Koler (Idrija), 3. Sonja Habjan (Iskra Železniki); mladinke: 1. Nada Tolar (Iskra), 2. Damjana Mlinarič (Tržič), 3. Tončka Tolar (Iskra); članice: 1. Tinka Tolar (Iskra), 2. Breda Meglič (Tržič); mlajši pionirji: 1. Grega Špendov, 2. Orce Cekovski (oba Jesenice), 3. Blaž Šmid (Iskra); starejši pionirji: 1. Sebastijan Vilman, 2. Bogdan Vilman, 3. Damjan Tramte (vsi Jesenice); mlajši mladinci: 1. Matej Šebjanič (Jesenice), 2. Boštjan Vizjak (Tržič), 3. Uroš Ahačič (Tržič); starejši mladinci: 1. Gregor Kalan, 2. Boris Nastran, 3. Florijan Šturm (vsi Iskra); člani: 1. Marjan Meglič, 2. Mirko Klinar (oba Jesenice), 3. Franc Pohleven (Iskra); starejši člani: 1. Vinko Lavtižar (Jesenice), 2. Albert Perko (Tržič), 3. Jože Frelih (Iskra); mladinci dvosed: 1. Nastran : Šturm (Iskra); člani dvosed: 1. Meglič - Meglič (Jesenice), 2. Bernik : Bernik (Iskra), 3. Kališnik - Rožič (Tržič).

Na memorialu Joža Jelovčana pa so zmagali Tina Kokalj med mlajšimi pionirkami, Tončka Tolar med mladinkami, Tinka Tolar med članicami, Grega Špendov med mlajšimi pionirji, Bogdan Vilman med starejšimi pionirji, Matej Šebjanič med mlajšimi mladinci, Marjan Meglič med člani, Vinko Lavtižar med starejšimi člani, Nastran in Šturm med mladinskimi dvosedi in dvojica Meglič med člani.

J. Rabič

"Suhi" teki po poteh Kokrškega odreda namesto snežnih

Duplje, 21. marca - Vseh upov, da bo to zimo dovolj snega za izvedbo 13. množičnih tekov po poteh Kokrškega odreda, je konec. Zato se je organizacijski odbor odločil, da bodo teki 9. aprila po suhem, združeni še s pohodom.

Eni od najmnogičnejših tekov na smučeh v Sloveniji so odpadli že preteklo zimo, s njimi pa ne bi bilo nič tudi to zimo. Zato so organizatorji v soglasju s pokroviteljem Slovenijalesom, ki je za izvedbo tekov tudi zainteresiran, in tudi zaradi tega, da bi se prireditev nadaljevala, odločili, da bodo teki 9. aprila po suhem. Tega dne bodo dodatno organizirali tudi pohod. Vse bo tako kot na običajnih tekaških smučarskih prireditvah. Starti se bodo začeli ob pol desetih ob dupljanski osnovni šoli, kjer bo tudi cilj, vsi nastopajoči dobe običajno smučarsko čepico in značko, najboljši pa kolajne. Proge bodo dolge od 600 metrov do 12 kilometrov, pohod pa bo dolg okrog petih kilometrov. Ob progah bodo okrepčevalnice. Startnina za odrasle bo 5000, za pionirje pa 1000 dinarjev, vojakom, teritorialcem in miličnikom pa prijavnine ne bo treba plačati. Prijave bodo sprejemali na dan prireditve do 9. ure, iz Kranja pa bo vozil posebni avtobus, ki bo odpeljal, ko bo poln, in se nato spet vračal. Na prireditve vabijo vse ljubitelje hoje in teka, športnike in rekreativce, šolsko mladino, športna in druga društva, vojske, teritorialce in miličnike in seveda borce Kokrškega odreda ter drugih enot ter aktiviste.

Na dan prireditve ob 8. uri zjutraj bo v osnovni šoli Duplje seja častnega odbora prireditve, na njej pa bodo podelili nagrade učencem za spise in likovna dela na temo Kokrškega odreda.

J. Košnjek

Deseto finale (deveto v Planici) za svetovni smčarski pokal

Trdi boji pod Poncami

Planica, 23. marca — Za slovenski športni praznik je dolina skakalnic pod Poncami pripravljena. V soboto na 90 in nedeljo na 120 metrski skakalnici v Planici bodo finalni boji za deseti kristalni globus svetovnega pokala v smučarskih skokih. Z veliko truda je organizatorjem uspelo, da so z navoženim snegom iz Tamarja uredili obe skakalnici. Na desetem finalu, že devetem v Planici, so zbrani res najboljši. Čeprav je končni zmagovalac, Šved Boklöv, že znan, bo trd boj za ostala mesta. Upamo, da se bo končno doma odprlo tudi našim skakalcem.

Že danes se bo z uradnim treningom na 90- in 120-metrski skakalnici začel letošnji slovenski športni planiški praznik, ki bo tudi zadnje dejanje smučarskih skakalcev za točke svetovnega pokala. Za popestritev uradnega treninga je poskrbela zavarovalnica Triglav, ki bo pod Ponca na ogled tega dne pripeljala zastoj okoli tisoč mladih ljubiteljev smučarskih skokov iz Slovenije. Zadnje dejanje za točke svetovnega pokala bo v soboto na 90 metrski skakalnici in v nedeljo na stari Bloudkovi 120-metrski skakalnici.

Že od srede je v Planici in Kranjski gori zbrana vsa svetovna elita smučarskih skakalcev. V posamični konkurenci je zmagovalac že znan. To je Šved Boklöv, ki ima preveč naskoka pred ostalimi, da bi ga za kristalni globus lahko še kdo ogrozil. Zmagovalac je znan, vendar bo svoje sposobnosti pokazal tudi oba dneva v Planici. Veliko trši bo boj za preostala mesta. Od drugega do desetega mesta je

devet skakalcev, ki bodo posegli v boj za drugo in tretje mesto v končni razvrstitvi med posamezniki. Oster bo tudi boj za ekipnega zmagovalca. Tu je spet v prednosti Švedska, a za njimi so Avstrijci, Norvežani, Vzhodni in Zahodni Nemci, Finci in Norvežani.

Med skakalci ne bo le reprezentantov SZ, ki so v letošnji sezoni spet prišli v ospredje. Zadnji uspehi so pokazali, da bodo prav naši na domačih skakalnicah hoteli pokazati tisto, kar jim je uspevalo v preteklih sezonah.

Hokej

Jeseniška zmaga v Laganu

Jesenice, 22. marca — V hokejskem taboru Jesenice zares raste mlad in obetavni rod igralcev. Pionirsko moštvo Hokejskega kluba Jesenice, ki ga vodi Janez Mlakar, je v letošnji sezoni najprej osvojilo naslov republiškega, zatem pa še državnega prvaka. Mladi hokejisti so poleg tega dosegli še velik mednarodni uspeh na turnirju v Laganu v Švici. V močni konkurenci osmih pionirskih moštev iz Švice, ZRN, Češkoslovaške in Jugoslavije so na turnirju zasedli prvo mesto in osvojili prehodni pokal. V finalni tekmi so s 4:2 premagali Šparto iz Prage.

J. Rabič

Smučarski skoki

Urban zmagal

Tržič, 21. marca — Člani Smučarskega kluba Tržič so zaradi pomanjkanja snega na skakalnicah v Sebenjah pripravili državno prvenstvo v smučarskih skokih za starejše pionirje na 70 metrski skakalnici v Planici. Sodelovalo je 48 tekmovalcev iz 11 klubov.

Rezultati: 1. Franc Urban (IDT Kranj) 199,9 (65,5, 68), 2. Matjaž Triplat (Titovo Velenje) 198,5 (67, 65,5), 3. Dejan Jekovec (Tržič) 193,9 (64,5, 64), 4. Boštjan Rednjak (T. Velenje) 183, 6 (64, 62,5), 5. Roki Meglič (Tržič) 183,4 (61,5, 62)

J. Kikel

Nogomet

Dva remija Nakla

Naklo, 21. marca - Nogometaši Nakla so v zaključnem delu tekmovalja za pokal Nogometne zveze Slovenije igrali v Novi Gorici z Vozili 0:0, v nedeljo pa so doma z Izolo igrali 2:2. Strelca za Naklo sta bila Hribar in Perhavec. V tretjem kolu bodo igrali doma z Ljubljano, tekma pa bo 20. aprila. Mladinci Save so v zaostali tekmi slovenske mladinske lige igrali s Koprom 0:0, v nedeljo pa jih v prvem spomladanskem kolu čaka gostovanje v Novi Gorici.

Tekmovalje v II. slovenski nogometni ligi, kjer igrajo Naklo, Sava, Triglav in Jesenice, se bo začelo prihodnjo nedeljo, 2. aprila, istega dne pa tudi tekmovalje v področni mladinski nogometni ligi, kjer igra Britof, v gorenjski članski in občinski ligi.

D. Jošt

V Kranju

Telovadna akademija

Kranj, 20. marca - Društvo za športno rekreacijo in telesno vzgojo Partizan iz Kranja vabi članke društva, njihove prijatelje in sorodnike ter ljubitelje športne in ritmične gimnastike na telovadno akademijo Partizana Kranj, ki bo danes, 24. marca, ob 18.30 v športni dvorani na Planini v Kranju. Partizanovci bodo v enournem programu prikazali vse svoje dejavnosti od cicačev do mladink, prikazali bodo vaje na orodju in v akrobatiki na parterju ter atraktivne točke športne ritmične gimnastike.

J. K.

Danes na Jesenicah

Slavje hokejskih upov

Jesenice, 24. marca - Ob zaključku zelo uspešne hokejske sezone, ki se je končala z drugim mestom članskega moštva v državnem prvenstvu, pionirji in mladinci pa so najboljši v državi, prireja Hokej klub Jesenice danes popoldne v dvorani Podmežakla prireditve za zaključek sezone. Na njej se bodo predstavili najmlajši, udeleženci hokejske šole, pionirji in mladinci. Vsa moštva bodo prejela pokale in kolajne.

J. K.

Dosedanji zmagovalci

1980 — posamezno — 1. Neuper, 2. Kogler (oba Avstrija), 3. Novak (Poljska), 20. Norčič (Jugoslavija), ekipno — 1. Avstrija, 6. Jugoslavija;

1981 — 1. Kogler (Avstrija), 2. Ruud (Norveška), 3. Bulau (Kanada), 13. Ulaga (Jugoslavija), ekipno — 1. Avstrija, 6. Jugoslavija;

1982 — 1. Kogler, 2. Neuper (oba Avstrija), 3. Bulau (Kanada), 29. Tepeš (Jugoslavija), ekipno — 1. Avstrija, 10. Jugoslavija;

1983 — 1. Nykänen (Finska), 2. Bulau (Kanada), 3. Kogler (Avstrija), 18. Ulaga (Jugoslavija), ekipno — 1. Norveška, 8. Jugoslavija;

1984 — 1. Weissflog (NDR), 2. Nykänen (Finska), 3. Ploc (ČSSR), 6. Ulaga (Jugoslavija), ekipno — 1. Finska, 7. Jugoslavija;

1985 — 1. Nykänen (Finska), 2. Felder, 3. Vettori (oba Avstrija), 9. Tepeš (Jugoslavija), ekipno — 1. Finska, 7. Jugoslavija;

1986 — 1. Nykänen (Finska), 2. Vettori, 3. Felder (oba Avstrija), ekipno — 1. Avstrija, 5. Jugoslavija;

1987 — 1. Opaas (Norveška), 2. Vettori, 3. Felder (oba Avstrija), 4. Tepeš, 7. Ulaga (oba Jugoslavija), ekipno — 1. Norveška, 4. Jugoslavija;

1988 — 1. Nykänen (Finska), 2. Ploc (ČSSR), 3. Ulaga, 8. Tepeš (oba Jugoslavija), ekipno — 1. Finska, 5. Jugoslavija.

Vrstni red pred finalom v Planici

1. Boklöv (Švedska) 241, 2. Thoma (ZRN) 158, 3. Weissflog (NDR) 142, 4. Fidjestøl 141, 5. Kjörün (oba Norveška) 133, 6. Lakkonen 132, 7. Nikkola 109, 8. Nykänen (vsi Finska) 106, 9. Vettori (Avstrija) 103, 10. Heumann (ZRN) 84, 29. Zupan 24, 30. M. Debelak 21, 35. J. Debelak 16, 37. Lotrič 14, 39. Tepeš 12, 62. Ulaga (vsi Jugoslavija) 3.

Prav Harakov je pokazal, da lahko vsi naši smučarski skakalci resno računajo na vidne uvrstitve. To bo obliži na letošnje slabšo sezono. Domača skakalnica je pač domača skakalnica. To so dokazali na lanskem finalu v Planici, saj je bil na obeh skakalnicah prvi Primož Ulaga, Rajko Lotrič pa je bil tretji.

Spored je naslednji: danes (petek) ob 10. uri uradni trening za vse nastopajoče; v soboto ob 10.45 uradna otvoritev in nato ob 11. uri začetek tekmovalja na 90-metrski skakalnici; v nedeljo ob 10.45 otvoritev in

ob 11. uri tekma na 120-metrski skakalnici.

Računajo, da bo v Planico prišlo okoli 40.000 ljudi. Vsi naj si pravočasno priskrbijo nalepke za avtomobile, kombije in ostala vozila. Te prodajajo v Kompasu in v vseh ostalih turističnih poslovalnicah v Sloveniji in na Gorenjskem. Cena za posameznika je za oba dneva 5.000 dinarjev, za oba dneva pa veljajo iste cene tudi za prevoze. Za avtobus je cena 250.000, mali avtobus 100.000, osebni avto 20.000 in za kombi 40.000. Za danes, petek, je vstopnina 2.000 in 1.000 dinarjev.

Prva B zvezna vaterpolska liga

Medveščak, Triglav in Budva

Kranj, 23. marca — V soboto so s sedmim kolom zaključili prvi del tekmovalja v letos ustanovljeni članski prvi B zvezni vaterpolski ligi. Tekmovalje osmerice moštev je pokazalo, da so še vedno tri ekipe, ki se bodo kosale za prvo mesto. Tudi drugouvrščeni v tej ligi bo igral v končnici državnega članstva vaterpolskega prvenstva, obe moštvi pa bosta v prihodnji sezoni igrali v prvi A zvezni ligi.

Medveščak, Triglav in Budva so moštva, ki bodo v nadaljevanju igrala za prvi dve mesti te lige. Po prvem delu je vodilni na lestvici Medveščak iz Zagreba. Zagrebčani so v sedmih kolih le eno tekmo prepuščili domačinom. Z gostovanja v Budvi so se vrnili poraženi. Vse preostale tekme so dobili. Točko za Medveščakom zaostaja kranjski Triglav, ki je izgubil v Ljubljani, kjer igrajo, z Medveščakom in v Budvi so iztržili le točko. Dve točki za prvim in eno za drugim zaostaja Budva. To je moštvo, ki zna presenetiti. Izgubili so le dve srečanju. S Triglavom v Ljubljani in Beogradom v Beogradu, ki je četrti z osmimi točkami.

Nekako v prednosti je kranjski Triglav. Podvodstvom trenerja Rada Čermelja so izgubili le eno srečanje, v Ljubljani. Triglavani so v sedmih kolih pokazali, da so med tistimi moštvi, ki lahko računajo na prehod v višji rang tekmovalja. Le v nadaljevanju se morajo dobro pripraviti za novih sedem kol in izbrusiti svojo dopadljivo in hitro vaterpolsko igro. 1. aprila Triglav gostuje pri Budvi, tekmeču za prvi dve mesti na lestvici.

Lestvica

Medveščak	7	6	0	1	71:51	12
Triglav	7	5	1	1	72:53	11
Budva	7	5	0	2	79:72	10
Beograd	7	4	0	3	69:59	8
Proleter	7	2	2	3	55:60	6
Bijela	7	1	2	4	64:72	4
ŽAK	7	1	2	4	67:76	4
Gusar	7	0	1	6	53:87	1

D. Humer

Biljard turnir

Britof, 23. marca - Gostišče in kegljišče Johanca prireja v torek, 28. marca, 6. interni turnir v biljardu. Žrebanje bo v nedeljo, 26. marca, ob desetih zvečer v gostišču. Prijavnina je 20.000. Igrali bodo na tri dobljene partije.

OD TEKME DO TEKME

Tržiški šahovski turnir - Člani Šahovskega društva Tržič so se zbrali na marčevskem hitropoteznem turnirju. Igralo je 18 šahistov, s 14,5 točke pa je zmagal Andrej Loc. Pavel Loc in Srečo Mrvar sta jih zbrala 13,5, Boris Kogoj 11,5 in Matej Keršič 10,5. - J. Kikel

Prehodni pokal Jeseničanom - Namiznoteniški klub Kondor z Godešiča je organiziral prvenstvo dvojic za prehodni pokal Godešiča. Tekmovalo je 19 dvojic z Jesenice, Ljubljane, Kranja, Škofje Loke, Križev in Godešiča. Že tretjič zapored (pokal je osvojila v trajno last) je zmagala jeseniška dvojica Ferbežar - Podbregar pred lito-strojsko dvojico Petronjčević in Pahor ter kriško dvojico Keršič - Manjulov. - J. Starman

TV SPORED

PETEK

24. marca

10.00 Video strani
10.10 Tednik
11.00 Slovenci v zamejstvu
11.30 J. Hubač: Študentska balada, češkoslovaška nadaljevalna oddaja
12.30 Video strani
16.20 Video strani
16.30 TV dnevnik 1
16.45 Tednik, ponovitev
17.35 23. marec — dan svetovne meteorološke organizacije
17.55 Pozdrav iz Slovenije
18.15 Propagandna oddaja, Video strani, Spored za otroke in mlade
18.40 Safari, češkoslovaška nadaljevalna oddaja
19.05 Risanka
19.12 TV okno
19.17 Naše akcije
19.24 Propagandna oddaja
19.30 TV dnevnik 2
19.55 Vreme
20.05 Podvodna odkritja, angleška dokumentarna serija
20.35 Propagandna oddaja
20.50 Korak pred drugimi: Planica 89
21.20 Detektiva iz Miamijs, ameriška nanizanka
22.05 TV dnevnik 3
22.00 Ciklus filmov Johna Hustona - Mrtvi, ameriški film
23.35 Video strani

II. program TV Ljubljana

17.00 Satelitski programi - poskusni prenosi
19.00 Domači ansambli: Ansambel Toneta Kmetca
19.30 TV dnevnik
19.55 Propagandna oddaja
20.00 Iz koncertnih dvoran: Slovaški komorni orkester
22.00 En avtor en film, oddaja TV Beograd
22.20 Satelitski programi - poskusni prenosi

TV Zagreb I. program

8.10 Poročila
8.20 TV koledar
8.30 Oddaja za otroke
9.00 TV v šoli
10.30 Poročila
10.35 TV v šoli
12.30 Poročila
12.45 Prezrli ste — pogledite
15.10 Poročila
15.15 Nočni program, ponovitev
17.15 TV dnevnik 1
17.35 Oddaja za otroke
18.05 Številke in črke: Kviz
18.25 Narodna glasba
19.10 Vreme
19.15 Risanka
19.30 TV dnevnik 2
20.00 Detektiva iz Miamijs, ameriška nanizanka

20.55 TV

poster, zabavnoglasbena oddaja
21.25 TV dnevnik 3
21.45 Oddaja iz kulture
22.45 Nočni program
0.45 Poročila

SOBOTA

25. marca:

8.00 Video strani
8.10 Otroška matineja: Radovedni Taček: Hiša Lonček, kuhaj: Jajca s kislo smetano
8.25 O. Wilde: Srečni princ, lutkovna igrice
8.55 Vprašanja iz TV klobuka, kviz
9.40 Sozvezdje bele murve, oddaja TV Beograd
10.40 Propagandna oddaja
10.45 Planica: Finale svetovnega pokala v smučarskih skokih, prenos
13.30 Izbor tedenske programske tvornosti
14.10 Video strani
15.30 Zadnja nosoroginja, angleški mladinski film
16.25 Video strani
16.30 TV dnevnik 1
16.45 ZBIS: I. Gruden: Jožek ima Miško
17.00 Beograd: DP v košarki (ž) — Crvena zvezda: Iskra Delta Ježica, prenos
18.30 Mladina: O mladosti, vrednotah in interesih, dokumentarna oddaja
19.05 Risanka
19.20 TV okno
19.24 Propagandna oddaja
19.30 TV dnevnik 2
19.55 Vreme
19.59 Naš utrip
20.15 Propagandna oddaja
20.20 Zrebanje 3 x 3
20.30 N. Katkov: Kri in orhideje, ameriška nadaljevalna oddaja
21.15 Propagandna oddaja
21.20 Ex libris: Sadjarstvo
22.20 TV dnevnik 3
22.30 Romanca na orient expressu, ameriški film
0.35 Video strani

II. program TV Ljubljana

16.00 Satelitski programi — poskusni prenosi
17.00 Predstava za otroke
18.00 Jugoslavija, dober dan, oddaja TV Zagreb
18.30 Kotor: DP v vaterpolu — Kotor: Jug, prenos
19.30 TV dnevnik
19.55 Propagandni program
20.15 Filmske uspešnice
Zbogom orožje, ameriški film
22.45 Slike časa, oddaja o kulturi
23.50 Satelitski program - poskusni prenosi

I. program TV Zagreb	8.45 Poročila 8.50 TV koledar 9.00 Izobraževalni program 10.30 Prezrli ste — pogledite 14.30 Mladi Sherlock Holmes, angleški mladinski film 16.00 Sedem TV dni 16.45 TV dnevnik 1 17.00 Narodna glasba 17.30 Gruntovčani, ponovitev TV nadaljevalke 18.30 Teleobjektiv, dokumentarna oddaja 19.15 Risanka 19.30 TV dnevnik 2 20.15 Oliver, angleški film 22.40 TV dnevnik 3 22.55 Nočni program 0.55 Poročila	NEDELJA 26. marca:	9.40 Video strani; Otroška matineja 9.50 Živ žav Safari, češkoslovaška nadaljevalna oddaja 10.05 N. Katkov: Kri in orhideje, ponovitev ameriške nadaljevalke 10.45 Propagandna oddaja 10.50 Planica: Finale svetovnega pokala v smučarskih skokih, prenos 13.45 Video strani 14. Zbogom orožje, ponovitev ameriškega filma 16.25 Video strani 16.30 TV dnevnik 1 16.45 Ciklus filmov Johna Hustona Annie, ameriški filma 18.45 Risanka 18.55 EP, video strani 19.00 TV mernik 19.15 TV okno 19.24 Propagandna oddaja 19.30 TV dnevnik 2 19.55 Vreme 19.59 Zrcalo tedna 20.15 Propagandna oddaja 20.20 Super 3 x 3 21.50 Propagandna oddaja 21.55 Poročila 22.05 Video strani
Il. program TV Ljubljana	15.30 Danes za jutri, oddaja TV Zagreb 16.30 Smučajmo vsi, prenos iz Planice 17.15 Svetovno prvenstvo v motodirkih, posnetek iz Suzuke 17.45 Propagandna oddaja 17.50 Rio de Janeiro: Avtomobilski dirke formule 1 za VN Brazileje, prenos 20.00 Cousteaujevo ponovno odkritje sveta, angleška dokumentarna serija 20.55 TV galerija 21.35 Reportaža z nogometne tekme Rijeka: Crvena zvezda 22.05 Reportaža z nogometne tekme Sloboda: Hajduk	Il. program TV Ljubljana	16.30 Satelitski programi — poskusni prenosi 17.00 Predstava za otroke 18.00 Jugoslavije, dober dan, oddaja TV Zagreb 18.30 Kotor: DP v vaterpolu — Kotor: Jug, prenos 19.30 TV dnevnik 19.55 Propagandni program 20.15 Filmske uspešnice Zbogom orožje, ameriški film 22.45 Slike časa, oddaja o kulturi 23.50 Satelitski program — poskusni prenosi
Il. program TV Ljubljana	17.00 Satelitski programi — poskusni prenosi 19.00 Domači ansambli: Ansambel Toneta Kmetca 19.30 TV dnevnik 19.55 Propagandna oddaja 20.00 Iz koncertnih dvoran: Slovaški komorni orkester 22.00 En avtor en film, oddaja TV Beograd 22.20 Satelitski programi — poskusni prenosi	TV Zagreb I. program	8.10 Poročila 8.20 TV koledar 8.30 Oddaja za otroke 9.00 TV v šoli 10.30 Poročila 10.35 TV v šoli 12.30 Poročila 12.45 Prezrli ste — pogledite 15.10 Nočni program, ponovitev 17.15 TV dnevnik 1 17.35 Oddaja za otroke 18.05 Številke in črke: Kviz 18.25 Narodna glasba 19.10 Vreme 19.15 Risanka 19.30 TV dnevnik 2 20.00 Detektiva iz Miamijs, ameriška nanizanka

22.10

Camel Trophy — Jastrebarsko, Francija

22.40

Neodvisna godba po angleško

TV Zagreb I. program

8.15 Poročila

8.20 TV koledar

8.30 Otroci, pojte z nami, oddaja za otroke

8.45 Sedmi veter, oddaja za otroke

9.00 TV v šoli

10.30 Poročila

10.35 TV v šoli

12.40 Poročila

12.50 Prezrli ste - pogledjte

14.55 Sedmi veter, oddaja za otroke

15.10 Poročila

15.15 Nočni program, ponovitev

17.15 TV dnevnik 1

17.35 Religije sveta, izobraževalna oddaja

18.05 Številke in črke, kviz

18.25 Liki revolucije, dokumentarna oddaja

19.15 Risanka

19.30 TV dnevnik 2

20.00 November, TV drama

21.15 Deček, dama, kralj, vohun

22.10 TV dnevnik 3

22.30 Nočni program

0.30 Poročila

TOREK

28. marca:

10.00 Video strani

10.10 TV mozaik

10.10 Šolska TV

11.20 Video strani

16.10 Video strani

16.30 TV dnevnik 1

16.45 TV Mozaik, šolska TV, ponovitev

18.00 Video strani, Spored za otroke in mlade

19.05 Risanka

19.15 TV okno

19.20 Dobro je vedeti

19.24 Propagandna oddaja

19.30 TV dnevnik 2

19.55 Vreme

19.59 Propagandna oddaja

20.05 J. Mc Grath: Krvavo rdeče vrtnice, angleška nadaljevanka

21.00 Propagandna oddaja

21.05 Mednarodna obzorja

21.50 TV dnevnik 3

22.00 Teme in dileme, kontaktni magazin

22.45 Video strani

II. program TV Ljubljana

18.00 Beograjski TV program

18.45 Ropot, ponovitev

19.30 TV dnevnik

19.55 Propagandna oddaja

20.00 Zrebanje lota

21.05 Umetniški večer

22.45 Satelitski programi — Poskusni prenosi

TV Zagreb I. program

8.15 Poročila

8.20 TV koledar

8.30 Piloti za XXI, oddaja za otroke

9.00 TV v šoli

10.30 Poročila

10.35 TV v šoli

12.30 Poročila

12.40 Prezrli ste — pogledjte

14.25 Poročila

14.30 Nočni program, ponovitev

17.15 TV dnevnik 1

17.35 Piloti za XXI, oddaja za otroke

18.05 Številke in črke, kviz

18.25 Znanstveni grafiti, oddaja o znanosti

19.10 Vreme

19.15 Risanka

19.30 TV dnevnik 2

20.00 Zrebanje lota

20.05 Zlomljena veja, ameriški film

21.40 TV dnevnik 3

22.00 Teme in dileme, kontaktni magazin

23.00 Poročila

SREDA

29. marca:

10.00 Video strani

10.10 TV mozaik

10.50 Camel Trophy, 1. del. dokumentarne oddaje

11.20 Video strani

16.20 Video strani

16.30 TV dnevnik 1

16.45 TV mozaik

17.25 Camel trophy, 1. del dokumentarne odd.

17.55 Video strani

18.00 Spored za otroke in mlade

18.10 Po lovčevih stopinjah

18.35 O. Wilde: Srečni princ, lutkovna igrlica

19.05 Risanka

19.15 TV okno

19.20 Dobro je vedeti

19.24 Propagandna oddaja

19.30 TV dnevnik 2

19.55 Vreme

19.59 Propagandna oddaja

20.05 Film tedna

20.05 Majhni pobegi, švicarski film

22.30 Propagandna oddaja

22.35 TV dnevnik 3

22.45 Svet poroča

23.45 Video strani

II. program TV Ljubljana

17.00 Satelitski programi - poskusni prenosi

18.30 Regionalni programi TV Ljubljana - studio Maribor

19.00 Tine ali komu zvoni, dokumentarna oddaja

19.30 TV dnevnik

20.05 Žarišče, aktualna oddaja

20.35 Panoptikum, balet v izvedbi plesnega teatra Ljubljana

21.30 Placido Domingo

22.30 Satelitski programi — Poskusni prenosi

TV Zagreb I. program

8.15 Poročila

8.20 TV koledar

8.30 Super babica, angleška nadaljevanka za otroke

9.00 TV v šoli

10.30 Poročila

10.35 TV v šoli

12.40 Poročila

12.50 Prezrli ste - pogledjte

14.25 Veliki dirigenti

15.55 Poročila

16.00	Sokolov greben, ameriška nadaljevalka
16.45	Ljudje pripovedujejo, izobraževalna oddaja
17.15	TV dnevnik 1
17.35	Super babica, angl. nad. za otroke
18.05	Številke in črke, kviz
18.25	Dokumentarni program
19.10	Vreme
19.15	Risanka
19.30	TV dnevnik 2
20.00	Gibljive slike: Oskarjevci in Oliver, ameriški film
22.35	TV dnevnik 3
22.55	Nočni program
CETRTEK	
30. marca:	
10.00	Video strani
10.10	TV mozaik: Solska TV
11.10	Po sledah napredka
11.35	Video strani
16.20	Video strani, propagandna oddaja
16.30	TV dnevnik 1
16.45	Solska TV
17.45	Po sledah napredka
18.15	Video strani, Spored za otroke in mlade
18.40	Otroci glasbe, ameriška zabavnoglasbena oddaja
19.05	Risanka
19.15	TV okno
19.20	Dobro je vedeti
19.24	Propagandna oddaja
19.30	TV dnevnik 2
19.55	Vreme
19.59	Propagandna oddaja
20.05	Tednik
20.55	Propagandna oddaja
21.00	J. Hubač: Študentska balada, češkoslovaška nadaljevalka
22.20	TV dnevnik 3
22.30	Retrospektiva jugoslovanskega filma 30 let nagrade Jelen, Balkan ekspres
0.25	Video strani
II. program TV Ljubljana	
17.00	Satelitski programi - poskusni prenosi
18.00	Beograjski TV program
19.00	Čas, ki živi: Velika izkušnja
19.30	TV dnevnik
19.55	Propagandna oddaja
20.05	Žarišče, aktualna oddaja
20.45	Mali koncert
21.00	Priljubljeno tišini
21.40	Oči kritike
22.10	Satelitski programi -
TV Zagreb I. program	
12.20	Poročila
12.30	Prezrli ste — pogledite
15.00	Poročila
15.05	Nočni program, ponovitev
17.05	TV dnevnik 1
17.25	Poletavček, serija za otroke
17.55	Številke in črke, kviz
18.15	Neznani Chaplin, angleška nadaljevalka
19.10	Vreme
19.30	TV dnevnik 2
20.00	Refleksi, politični magazin
21.00	Videoklub, zabavnoglasbena oddaja

RADIO

PETEK, 24. marca:	Prvi program 4.30-8.00 Jutranji program - glasba - 5.50 Rekreacija - 6.50 Dobro jutro, otroci - 8.05 Radijska šola za nižjo stopnjo - 11.05 Za starejše občane - 12.00 Poročila - na današnji dan - 12.30 Kmetijski nasveti - 12.40 Domača glasba - 14.05 Gremo v kino - 15.30 Dogodki in odmevi - 15.55 Zabavna glasba - 16.00 Od melodije do melodije + EP - 17.00 Studio ob 17.00 in glasba - 18.05 Vodomet melodij - 19.00 Radijski dnevnik - 19.35 Lahko noč, otroci - 19.45 Z ansamblom Mihe Kralja - 20.30-23.00 Slovencem po svetu - 23.05 Literarni nokturno - Vinko Möderndorfer: Pesmi - 23.15-4.30 Nočni program - glasba
SOBOTA, 25. marca:	Prvi program 4.30-8.00 Jutranji program, glasba - 5.00 Poročila in Dnevni koledar - 5.50 Rekreacija - 6.50 Dobro jutro, otroci - 8.05 Pionirski tednik - 9.05 Jezikovni pogovori - 10.05 Kulturna panorama - 11.05 Pa po lojtrici dol... - 12.10 Naši poslušalci čestitajo in po-

zdravljajo - 14.00 Poročila - 14.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 14.40 Radijski Merkurček + EP - 15.15 Radio danes, radio jutri - 15.30 Dogodki in odmevi - 15.55 Zabavna glasba - 16.00 Od melodije do melodije + EP - 17.00 Tedenski aktualni mozaik - 18.05 Znano in pri- ljubljeno - 19.30 Obvestila in zabavna glasba - 19.45 Z ansamblom Milana Ferleža - 20.00 Vsa- ka vas ima svoj glas - 22.00 Zrcalo dneva - 22.30 Večeri sloven- skih skladateljev zabavne glasbe - naši poustvarjalci - 23.05 Lite- rarni nokturno - Danijel Dragović: Pesmi - 23.15-5.00 Nočni program - glasba	NEDELJA, 26. marca:	Prvi program 5.00-8.00 Jutranji program, glasba - 8.00 Poročila - 8.05 Veseli tobogan - 9.05 Še pomnite, tova- riši - 10.05 Nedeljska matineja - 10.35 Nedeljska reportaža - 11.03-16.00 Naši poslušalci česti- tajo in pozdravljajo - 16.00 Lojtr- ca domačih - 17.00 Poročila - 17.30 Humoreska tega tedna - Andjeljko Erdeljanin: Nova de- mokracija - 18.05 Pri- ljubljeno - 19.00 Radijski dnevnik - 19.35 Lahko noč, otroci - 20.00-22.00 V nedeljo zvečer - 22.00 Zrcalo dneva - 23.05 Lite- rarni nokturno - Octavio Paz: Pe-
---	----------------------------	---

smi - 23.15-04.30 Nočni program, glasba

PONEDELJEK, 27. marca:

Prvi program
4.30-8.00 Jutranji program, glasba - 6.00 Poročila - 7.00 Druga jutranja kronika - 8.05 Glasbena lepljenka - 10.00 Dopoldanski dnevnik: Informacije, gospodarstvo, glasba - 11.05 Izbrali smo... Rossinija, Mozarta in Haydna - 12.00 Poročila - Na današnji dan - 12.10 Minute z zabavnimi orkestri - 14.02 Enajsta šola - 14.20 Mladi na glasbenih revijah in tekmovalnih - 15.15 Radio danes, radio jutri - 15.30 Dogodki in odmevi - 15.55 Zabavna glasba - 17.00 Studio ob 17. in glasba - 18.00 Poročila - 18.05 Pihalne godbe vam igrajo - 18.25 Zvočni signali - 19.35 Lahko noč, otroci - 20.00 Sotočja (prenos iz studia Radia Maribor) - 21.05 Za-plešite z nami - 23.05 Literarni nokturno - Vojka Bole: Spet temna noč - 23.15-4.30 Nočni program, glasba

TOREK, 28. marca:

Prvi program
4.30-8.00 Jutranji program, glasba - 8.05 Radijska šola za srednjo stopnjo - 10.00 Dopoldanski dnevnik: Informacije, gospodarstvo, glasba - 11.05 Človek in zdravje - 12.10 Pojemo in gode-

mo - 12.30 Kmetijski nasveti
13.30 Čestitke poslušalcev
14.02 Nenavadni pogovori
17.00 Studio ob 17. in glasba
18.05 Za ljubitelje lahke glasbe
19.35 Lahko noč, otroci - 19.45 Z
ansamblom Green Town Jazz
Band - 20.00 Slovenska zemlja v
pesmi in besedi - 20.35 Odsko-
čna deska - Kitare - 22.00 Zrcalo
dneva - 23.05 Literarni nokturno
- Ferenc Jumsas: Dan praznova-
nja - 23.15-4.30 Nočni program,
glasba

SREDA, 29. marca:

Prvi program
4.30-8.00 Jutranji program, glas-
ba - 8.05 Za knjižne molje - 9.05
Glasbena matineja - 10.00 Do-
poldanski dnevnik: informacije,
gospodarstvo, glasba - 11.05 S
poti po domovini - 12.10 Pojemo
in godemo - 14.05 Mehurčki -
15.55 Zabavna glasba - 17.00
Studio ob 17. in glasba - 18.05
Minute za jazz - 18.30 Na ljudsko
temo - 19.00 Radijski dnevnik
- 19.35 Lahko noč, otroci - 20.00
Koncert za besedo - Drevo na
samem - 21.05 S knjižnega trga
- 23.05 Literarni nokturno - Josip
Murn: Pomladne - 23.15-4.30 No-
čni program - glasba -

ČETRTEK, 30. marca:

Prvi program
4.30-8.00 Jutranji program, glas-

ba - 5.50 Rekreacija - 6.50 Dobro jutro, otroci - 8.05 Radijska šola za višjo stopnjo - 9.05 Glasbena matineja - 12.00 Poročila - Na današnji dan - 12.30 Kmetijski nasveti - 12.40 Domača glasba - 14.05 Jezikovna oddaja - 14.25 iz glasbene tradicije jugoslovanskih narodov in narodnosti - 15.15 Radio danes, radio jutri - 15.30 Dogodki in odmevi - 15.55 Zabavna glasba - 18.05 Minute z Big Bandom RTV Ljubljana - 18.30 Zborovska glasba - 19.35 Lahko noč, otroci - 19.45 Z an- samblom Franca Puharja - 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov - 21.05 Literarni večer - Literarna teorija dr. Dušana Pirjevca - 22.20 iz naših spore- dov - 23.05 Literarni nokturno - Carmina Burana - 23.15-4.30 No- čni program, glasba

Radio triglav jesenice

PETEK, 24. marca:	16.00 Pričetek programa - 16.05 Pregled kulturnih in športnih do- godkov ob koncu tedna - 16.30 Domače novice - 16.45 Minuta za varčevanje z energijo - 17.00 Kamen spotike: Zakaj smrdi blejsko jezero?, Kdaj bodo dobili na Tomšičevi cesti na Jesenicah te- lefonske priključke?, Smeti v po- toku Jesenica, - 18.20 Povabljeni ste - 18.55 Zaključek programa	SOBOTA, 25. marca:	16.00 Obvestila - 16.30 Domače novice - 16.45 Minuta za varče- vanje z energijo - 16.47 Šparov- ček Radia Triglav - zabavno glasbena oddaja - 17.45 Obvesti- la - 18.00 Čestitke poslušalcev in obvestila in EP - 19.55 Zaključek programa
NEDELJA, 25. marca:	11.00 Mi pa nismo se uklonili: Želeharjeva družina iz Podhoma med NOB - 11.30 Obvestila - 12.00 Nedeljsko popoldne - vmes čestitke poslušalcev, Mi- nuta za varčevanje z energijo in EP	PONEDELJEK, 26. marca:	16.00 Obvestila - 16.30 Domače novice - 16.45 Minuta za varče- vanje z energijo - 17.00 Aktualno - 18.00 Čestitke poslušalcev in obvestila in EP - 18.35 Novice iz narodno- zabavne glasbe - 18.55 Pregled do- godkov jutrišnjega dne in zaklju- ček programa
ČETRTEK, 29. marca:	16.00 Obvestila - 16.30 Domače novice - 16.45 Minuta za varče- vanje z energijo - 17.00 Oddaja v živo: Kmečka zveza - 17.45 Ob- vestila - 18.00 Čestitke poslušal- cev in EP - 18.35 Vedno zelene melodije - 18.55 Pregled dogo- kov jutrišnjega dne in zaključek programa	ČETRTEK, 29. marca:	16.00 Obvestila - 16.30 Domače novice - 16.45 Minuta za varče- vanje z energijo - 17.00 Oddaja v živo: Kmečka zveza - 17.45 Ob- vestila - 18.00 Čestitke poslušal- cev in EP - 18.35 Vedno zelene melodije - 18.55 Pregled dogo- kov jutrišnjega dne in zaključek programa

KINO

KRANJ CENTER	24. marca: amer. akcij. film STRAHOVIT UDAREC ob 16., 18. in 20. uri, 25. marca: amer. akcij. film STRAHOVIT UDAREC ob 16., 18. in 20. uri, premiera amer. trda erotike SEKS MED DELOVNIM ČASOM ob 22. uri, 26. mar- ca: angl. glasb. film POPOLNI ZACETNIKI ob 10. uri, amer. akcij. film STRAHOVIT UDAREC ob 15., 17. in 19. uri, premiera slov. filma KAVARNA ASTORIA ob 21. uri, 27. marca: premiera avstrij.-nem. glasb. filma JOHN STRAUSS - KRALJ BREZ KRO- NE ob 16. in 18.15 uri, amer. trda erotika SEKS MED DELOVNIM ČASOM ob 20.30 uri, 28. marca: avstrij.-nem. glasb. film JOHN STRAUSS - KRALJ BREZ KRO- NE ob 16. in 18.15 uri, amer. trda erotika SEKS MED DELOVNIM ČASOM ob 20.30 uri, mladini do 15. leta starosti ne dovolimo ogleda filma, 29. marca: amer. glasb. film MOONWALKER ob 16. in 18. uri, amer. trda erotika SEKS MED DELOVNIM ČASOM ob 20.30 uri, mladini do 15. leta starosti ne dovolimo ogleda filma, 30. marca: amer. glasb.
---------------------	--

film MOONWALKER ob 16. uri, FILMSKO GLEDALIŠČE: poljska psihološka drama KRATKI FILM O UBIJANJU ob 17.45 in 20. uri	KRANJ STORŽIČ	24. marca: premiera ital. akcij. filma IZZIVALEC ob 16., 18. in 20. uri, 25. marca: ital. akcij. film IZ- ZIVALEC ob 16., 18. in 20. uri, 26. marca: ital. akcij. film IZZIVA- LEC ob 14. in 18. uri, ital. erot. film GREŠNA NUNA ob 16. uri, film ni primeren za otroke, amer. trda erotika SEKS MED DELOVNIM ČASOM ob 20. uri, mladini do 15. leta starosti ne dovolimo ogleda filma, 27. mar- ca: Ni kinopredstavljen, 28. marca: amer. akcij. film MADRIDSKA ZVEZA ob 16., 18. in 20. uri, 29. marca: amer. fant. film NEW YORK 1997 ob 16. in 18. uri, avstrij.-nem. glasb. film JOHN STRAUSS - KRALJ BREZ KRO- NE ob 20. uri, 30. marca: premie- ra amer. mlad. pust. filma PRINCESA NEVESTA ob 16. in 18. uri, amer. trda erotika SEKS MED DELOVNIM ČASOM ob 20. uri, mladini do 15. leta starosti ne dovolimo ogleda filma!	JESENICE ŽELEZAR	24. marca: amer. glasb. film MOONWALKER ob 16. in 18. uri, premiera avstrij.-nem. glasb. fil- ma JOHN STRAUSS - KRALJ
---	----------------------	--	-------------------------	---

BREZ KRONE ob 20. uri, 25. mar- ca: amer. glasb. film MOON- WALKER ob 16. in 18. uri, pre- miera slov. filma KAVARNA ASTORIA ob 20. uri, 26. marca: amer. glasb. film MOONWAL- KER ob 16. in 18. uri, premiera amer. thriller filma IGRAJ ALI UMRI ob 20. uri, 27. marca: slov. film KAVARNA ASTORIA ob 16., 18. in 20. uri, 28. marca: hong- kon. akcij. film NINJA MAŠČE- VALEC ob 16. in 18. uri, sloven. film KAVARNA ASTORIA ob 20. uri, 29. marca: amer. thriller film IGRAJ ALI UMRI ob 16. in 18. uri, FILMSKO GLEDALIŠČE: poljska psihološka drama KRAT- KI FILM O UBIJANJU ob 20. uri, 30. marca: amer. thriller film IGRAJ ALI UMRI ob 16., 18. in 20. uri	KAMNIK DOM	24. marca: amer. komedija PRINC ODKRIVA AMERIKO ob 18. in 20. uri, 25. marca: amer. fant. film MIKROKOSMOS ob 17. in 19. uri, premiera amer. ko- medije ŽENSKAR ob 21. uri, 26. marca: amer. indonezij. pust. film RAMBU - MAŠČEVALEC ob 17. uri, amer. fant. film MIKRO- KOSMOS ob 19. uri, premiera amer. akcij. komedije PREGON MOŠKE SVINJE ob 21. uri, 27. marca: slov. film KAVARNA ASTORIA ob 16., 18. in 20. uri,
---	-------------------	---

28. marca: amer. akcij. komedija PREGON MOŠKE SVINJE ob 18. in 20. uri, 29. marca: Ni kino- predstavljen, 30. marca: amer. ak- cij. komedija PREGON MOŠKE SVINJE ob 18. in 20. uri	TRŽIČ	24. marca: amer. fant. film MI- KROKOSMOS ob 18. in 20. uri, 25. marca: amer. komedija PRINC ODKRIVA AMERIKO ob 17. in 19. uri, premiera ital. erot. filma GREŠNA NUNA ob 21. uri, film ni primeren za otroke, 26. marca: amer. komedija PRINC ODKRIVA AMERIKO ob 17. in 19. uri, premiera amer. komedije ŽENSKAR ob 21. uri, 27. marca: amer. komedija ŽENSKAR ob 18. in 20. uri, 28. marca: amer. film PONO- RELI VLAK ob 18. uri, FILMSKO GLEDALIŠČE: poljska psihološka drama KRATKI FILM O UBIJANJU ob 20. uri, 29. mar- ca: Ni kinopredstavljen, 30. marca: ital. erot. film GREŠNA NUNA ob 18
--	--------------	--

MALI OGLASI

☎ 27-960
cesta JLA 16

APARATI STROJI

Poceni prodam barvni TV ei Niš.
☎ 621-357

Prodam betonski MEŠALEC in CIRKULAR za žaganje drv. ☎ 27-302 4193

Prodam HLADILNIK gorenje.
☎ 27-107 4254

Prodam nov 50-litrski BOJLER.
☎ 061/614-543 4261

Prodam rabljen barvni TV in PRALNI STROJ, starejši tip. Kuhar, Šolska 4/a, Kranj - Stražišče 4269

Prodam PRALNI STROJ apolo 12 in kombinirani električni ŠTEDILNIK (2 + 2). ☎ 35-709 4271

Nujno prodam 10 odstotkov ceneje nov barvni TV gorenje orbitar pal, stereo izvedba, ekran 56 cm. ☎ 21-616 4274

Philips barvni TV, ekran 55 cm, nov, raven ekran, prodam. ☎ 061/266-104 4279

Prodam starinski FOTOAPARAT, nemški, brezhiben. Naslov v oglašnem oddelku. 4281

Nov GLASBENI STOLP pioner z daljinskim upravljanjem, prodam. Lukman, Staneta Rozmana 2, Kranj 4287

Prodam nov ŠTEDILNIK (2 plin, 2 elektrika) gorenje in HLADILNIK z zamrzovalno skrinjo, nov, gorenje, 25 odstotkov ceneje. Lavrič, Koritenska 1, Bled 4290

Prodam MIZARKI kombiniran STROJ na 4 operacije. Valant, Bodešče 17, Bled 4298

Prodam črno-bel TV gorenje, star 4 leta. ☎ 25-555 4300

KOSILNICO in nekaj priljučkov za MOTOKULTIVATOR honda mio standard F-600, ugodno prodam. Jenko, Podreča 42, Mavčiče 4312

Prodam malo rabljen PUHALNIK eole z motorjem. ☎ 50-554 4313

Prodam 80-litrski električni BOJLER, rabljen 1 leto. Kralj, Zapoge 35, Vodice 4316

Prodam AVTOMAT za izdelovanje žičnikov. ☎ 51-755, v soboto in nedeljo 4331

Prodam črno-bel TV tip 108 gorenje, veliki ekran, star 4 leta, dobro ohranjen. ☎ 25-555 4333

Namizni VRTALNI STROJ, 13 mm, nov, uvožen, ugodno prodam. ☎ 57-732 4335

MINI KOMPONENTO, novo, 2 x 60 W, s carinsko deklaracijo, prodam. ☎ 38-305 4345

Barvni TV grundig, 56 cm, na daljinsko vodenje, star 8 let, prodam. ☎ 28-965, od 16. do 19. ure 4349

KOMBINIRKO hobi 83, malo rabljeno, prodam. Brezavšček, ☎ 25-461, int. 446, dopoldne 4360

Ugodno prodam 380-litrsko zamrzovalno SKRINJO. ☎ 43-007 4371

CISTERNO creina, 2.200-litrsko, novo, prodam s 5 odstotnim popustom. Naslov v oglašnem oddelku. 4385

TRAKTOR int 539 in KABINO, prodam. Pšenična polica 20, Cerklje 4386

Po zelo ugodni ceni je naprodaj GRAMOFON z dvema zvočnikom, novejšega tipa. ☎ 51-973 4396

Ugodno prodam trajnožarečo PEČ tam stadiar, 40 kW, s 180-litrskim boilerjem in zelo ugodno prodam nove sončne KOLEKTORJE jelovica. Lavrič, Trboje 57, ☎ 49-390 4411

Barvni TV iskra montreal senzor, ugodno prodam. ☎ 38-250 4417

Prodam malo rabljeno bočno hidravlično KOSILNICO mortl za zator. Trilar, Hafnarjeva 6, Kranj - Stražišče 4428

Barvni TV samsung, ekran 51 cm, nov, ocarinjen in VIDEOREKORDER orion, nov, zelo ugodno prodam. ☎ 34-184 4429

Prodam TRAKTOR torpedo deutz, 60 KM. Voklo 45, Senčur 4445

Elektronski PISALNI STROJ olympia prodam. Možnost priključka na računalnik. ☎ 620-480 4446

Prodam ROVOKOPAČ - stroj, MF 50. ☎ 81-840, int. 14, vsak dan od 7. do 15. ure 4455

Prodam motorno KOSILNICO agria. ☎ 27-791 4460

Prodam ravno ŠKROPILNICO in KULTIVATOR 205 z ježem. Zabnica 37 4465

VIDEOREKORDER sharp, nov, ZVOČNIKE wharfedale, 130 W, AVTIOJAČEVALEC pioner, prodam. ☎ 22-586 4487

Prodam 5-tonsko traktorsko PRIKOLICO za prevoz lesa in OSOVINO za traktorsko prikolico. Informacije na ☎ 622-774 4496

Prodam ŠTEDILNIK karolex na trda goriva in črno-bel TV iskra s senzorji, star 4 leta. Rodeš, Savska loka 5, Kranj 4499

VIDEOREKORDER sharp 105, prodam. ☎ 23-341, int. 31, dopoldne ali 24-580, popoldne 4504

Prodam barvni TV grundig, 66 cm, VIDEOREKORDER, črno-bel prenosni TV, RECIVER 2 x 80 W. ☎ 38-286 4511

Prodam ŠIVALNI STROJ ruža step še v garanciji, 15 odstotkov ceneje. Zevnik, Zg. Bitnje 70 4519

Prodam PRALNI STROJ gorenje. ☎ 78-344 4520

STROJ za brizganje plastike engel, 25-50, prodam ali zamenjam za osebni avto. Naslov v oglašnem oddelku. 4549

Prodam STROJ za spajanje furnirja na trak OTT. ☎ 77-103 4563

Barvni TV gorenje, star 2 leti in nov ŠIVALNI STROJ ruža step, prodam. ☎ 47-718 4576

Prodam rotacijsko KOSILNICO wagner. ☎ 77-966 4588

POSESTI

OBRTNIKI, ZDOMCI! V Kranju prodam novejšo enonadstropno stanovanjsko - poslovno HIŠO, 10 x 17 m. V pritličju je poslovni prostor, 90 kvad. m., s sanatorijami, pisarno in telefonom. Cena po dogovoru. Šifra: IZREDNA PRIKLIKA 4203

SVETUJEMO vam pri prodaji in nakupu hiš, posesti, stanovanj, zamenjavi stanovanj. ☎ 78-356 4213

lesnina

nudi

po ugodnih pogojih
na štiri obroke, brez
obresti

Se priporoča Lesnina
v Kranju in na
Jesenicah.

Zamenjam polovico HIŠE z velikim vratom in telefonom na podeželskem kraju, blizu Bleda, za večje STANOVANJE v bloku, od Jesenic proti Kranju. Kličete lahko vsak dan zvečer. Naslov v oglašnem oddelku. 4388

Zazidljivo PARCELO 1.700 kvad. m., primerno za gradnjo hiše ali vikenda, prodam v Begunjah na Gorenjskem. ☎ 75-789 4401

GARAŽO oddam v najem v Ul. Veljika Vlahoviča, v Kranju. ☎ 28-880 4488

Prodam GARAŽO v Ul. Veljika Vlahoviča in Z 101. ☎ 35-605 4491

Ugodno prodam montažno GARAŽO. Informacije na ☎ 620-174, od 10. do 16. ure 4543

Kupim HIŠO, eventualno staro ali VIKEND. Šifra: KRANJSKA GORA ALI OKOLICA 4569

POZNANSTVA

Tudi ti preživljaš težke trenutke osamljenosti. Če si preprosto, verno, slovensko dekle ali vdova z otrokom, najdi pot do mene in me poišči. Čaka va jutranje 50. let, za skupno življenje, na mehanizirani kmetiji, na Gorenjskem. Šifra: PRIDI, NE BO TI ŽAL 4406

GRADBENI MATERIAL

Prodam desna balkonska VRATA JELEBOUR 100 x 200. Pohleven, ☎ 66-858

Prodam električni KABEL 4 x 4, 20 m ali zamenjam za električni KABEL 2,5 na 3 faze. ☎ 44-072 4344

Prodam bakreno PLOČEVINO za žlebove, 30 odstotkov ceneje. ☎ 70-511 4358

Prodam 2.000 kosov nove strešne cementne OPEKE. Zg. Brnik 26, Cerklje 4373

Prodam toplotno ČRPALKO lth VTČ-12, novo, nerabljeno, z garancijo. ☎ 68-049 4374

Ugodno prodam IZOTEKT, deb. 4 mm. Ciril Miklavč, Ljubljanska 5, Škofja Loka 4383

Prodam suhe smrekove OBLOGE (opaž), dolžine od 1 do 4 m. Cena zelo ugodna. IZDELUJEM tudi macesnov, borov in smrekov PARKET. ☎ 64-103 3274

Ugodno prodam KULIRPLAST - dekorativni marmorni omet za cokol. Dolenec, ☎ 65-163 3951

Prodam plastično CISTERNO 2.000-litrsko in barvni TV. ☎ 26-649, po 19. uri 4148

Garažna VRATA, nova, dvizna, prodam za 80 SM ceneje. ☎ 77-886, Pičnik, Bled 4154

Prodam CEVI za centralno kurjavo, RADIATORJE trika, radiatorske VENTILE hertz, PEČ kiperbusch in gumi KABEL 4 x 1,5. ☎ 620-986 4265

Prodam 1.000 kosov betonskih ZIDAKOV - kvadrovcev in 8 kosov MREŽ, 2 x 6 m, premera 8 mm. ☎ 58-010 4283

Prodam 2.000 kosov rabljene strešne cementne OPEKE. Pot na Jošta 21, Kranj 4293

Prodam 50 kvad. m. KLINKER PLOŠČIC. Zelič, Sv. Duh 42, Škofja Loka 4390

Prodam betonske POTRESNIKE, dim. 20 x 30 x 40, 20 odstotkov ceneje. ☎ 28-555 4447

Prodam 440 kg plastičnega AKRINOLIT OMETA, belega, za termične fasade. ☎ 38-441 4468

PEČ stadiar 40 kW, trajnožarna, skoraj nova, ugodno prodam. ☎ 77-618 4472

Armaturne MREŽE 10 x 6, ugodno prodam. Završnik, Predvor 50 4503

Ugodno prodam betonsko ŽELEZO premera 10 mm. Jože Kern, Zg. Bitnje 262, Žabnica 4559

RAZNO PRODAM

Prodam CISTERNO za olje (3800 l). Tenetiše 33, Golnik, ☎ 46-223

Prodam KOZOLEC z »birtinom«. Janez Rakovec, Dol. vas 46, Selca, ☎ 64-074

Prodam GUMI VOZ, 13'. Tenetiše 15, Golnik

Prodam LESTVE, dolge od 3 do 8 m. Črnogrob 10, Žabnica 4106

Prodam ohranjen 350-litrski hladilni SKRINJO, staro 4 leta, za 150 SM in nekaj smrekovega OPAŽA, I. kvalitete. Sodja, Prečna 3, Boh. Bistrica 4233

Prodam beli obhajilni OBLEKI za dvojčici, za starost 8 let in strešno OPEKO špičak. Moše 26, Smlednik 4255

Prodam KUHNJSKE ELEMENTE, RADIO, žensko KOLO in otroški VOZIČEK. ☎ 74-032 4263

Prodam malo rabljen TROSED, otroško POSTELJICO in kiperbusch. ☎ 25-016 4267

PUNTE, BANKINE, SENO, železna dvizna garažna VRATA, MOPEL, dvobrazni PLUG ter popolnoma nov, uvožen NAKLADAR (kopač) znamke Leon in nov OBRAČALNIK za seno, 2 m, ugodno prodam. Logonder, Strahinj 51, ☎ 48-544 4275

Ugodno prodam APN 6, dodatno opremljen in VARILNI APARAT CO-2, iskra, 300 A, star 6 mesecev. ☎ 45-309 4350

Prodam zamrzovalno SKRINJO lth, 530-litrsko, nov AKVARIJ s stajalom in 16 m bukovih DRV. ☎ 631-568 4381

Prodam AVTOMATIK A 3 MS in poročno OBLEKO. ☎ 39-297 4421

Nova dvizna garažna VRATA lip, 20 odstotkov ceneje, prodam. Prodam tudi poslikano SKRINJO, staro 160 let. ☎ 23-909, popoldne 4443

Prodam novo avtomobilsko PRIKOLICO in kovinske CISTERNE za olje, 2.200 in 3.200 litrov. ☎ 42-574 4471

Prodam električno gradbeno OMARIČO, betonski MEŠALEC, kombiniran ŠTEDILNIK, štedilnik na trda goriva in HLADILNIK z zamrzovalnikom. Volčanšek, Kidričeva 7, Jesenice, ☎ 83-835 4507

Prodam novo sedežno GARNITURO (kavč, 2 fotelja), nov VIDEOREKORDER in ZLATO za zobe. ☎ 39-225 4509

Prodam tomos 15 SL, registriran, otroško KOLO na 5 prestav in 2 MOTORJA za pralni stroj. ☎ 51-655 4560

Prodam balkonska VRATA z oknom, dim. 210 x 202 cm, GARAŽNA VRATA, 1 kos 220 x 225 cm in 1 kos 225 x 280 cm, vhodna VRATA D s steklom, šir. 95 cm, ROLETE za balkonska vrata, šir. 80 cm, TUŠ KABINO 80 x 80 x 200 cm, kombinirani BOJLER, italijanski, s carinsko deklaracijo, ŠTEDILNIK kiperbusch in več vrst PODBODJEV, hrastov furnir. Cena po dogovoru. Informacije na ☎ 27-874, po 14. uri 4568

STAN.OPREMA

Prodam otroško POSTELJICO z jogijem. Pohleven, ☎ 66-858

TUŠ KABINO, novo, uvoženo, dimenzije 68 - 90, prodam za 500.000 LIT. ☎ 48-203 4030

Prodam dva JOGIJA, dobro ohranjen. Cena 55 SM. ☎ 24-007 4264

Dnevno OMARO, KAVČ in dva FOTELJA, ugodno prodam. Begunje 109 4278

Zelo ugodno prodam SPALNICO. Cena po dogovoru. ☎ 38-289 4311

Prodam sedežno GARNITURO (kavč, dva fotelja). Šiško vas nas. 30, Kranj - Stražišče 4376

Ugodno prodam moderno meblovo sedežno GARNITURO. ☎ 36-865 4404

Prodam 2 KAVČA, 2 FOTELJA in MIZO. Informacije na ☎ 33-040 4476

Prodam SPALNICO. Popovič, Trg Rivoli 9, Kranj 4489

Prodam novo JOGI termal 180 x 190 cm. ☎ 38-264 4516

Prodam sedežno GARNITURO (kotni elementi, trosed in dva fotelja) in POHIŠTVO za dnevno sobo. ☎ 57-682, popoldne 4523

STANOVANJA

V Kranju oddam STANOVANJE, centralno ogrevano, s toplo vodo (kuhinja + 2 + sanitarije) za eno do dve leti. Naslov v uredništvu

Prodam trosobno stanovanje (77,5 m²) v Bistrici pri Trzinu. Njegovan, ☎ 51-900

Prodam 2-sobno STANOVANJE, 64 kvad. m., na Planini. ☎ 38-461 4253

ZDOMCI! 2 km iz Kranja nudim v najem 3-sobno opremljeno etažno STANOVANJE, centralno ogrevano, v celoti podkleteno - primerno za obrt, z garažo in vrtom. Naslov v oglašnem oddelku. 4306

Oddam 3-sobno neopremljeno STANOVANJE v centru Kranja, za 5-letno predplačilo. ☎ 70-554 4375

Oddam 3-sobno STANOVANJE z garažo. Rajner, Titova 90, Jesenice 4384

Zamenjam 1-sobno družbeno STANOVANJE, na mirnem koncu Planine, za večje, lahko starejše. Planina 70, stan. št. 2, Kranj, ☎ 33-102 4407

Zamenjam 2-sobno STANOVANJE v Trzinu za 1-sobnega. ☎ 58-323 4436

Oddam ali prodam GARSONJERO v Kranju. Šifra: GARSONJERA 4448

Najamem GARSONJERO ali 1-sobno STANOVANJE na Bledu, Lescah ali v Radovljici, za dobo 2 do 3 let. Šifra: NUDIM PREDPLAČILO 4457

Prodam STANOVANJE 54 kvad. m. Informacije na ☎ 35-166 4540

Najamem GARSONJERO ali 1-sobno STANOVANJE v Kranju. Šifra: SKROMEN 4548

Zamenjam 2-sobno družbeno STANOVANJE, 61 kvad. m., za 1-sobno. Ogled po 16. uri. Kunštek, St. Žagarja 49, Kranj 4564

V Škofji Loki najamem manjše STANOVANJE. Nudim predplačilo. ☎ 68-169 4574

VOZILA

Ugodno prodam Z-101 GTL, letnik 1986. Informacije ☎ 49-828

Ugodno prodam BMW, letnik 1976. Cena po dogovoru. Breg ob Savi 61

Prodam Z-101 GTL 55, letnik 1984, lepo vzdrževano. ☎ (064) 27-320

Prodam JUGO 45 L, letnik 1986, temnomodre barve. ☎ 25-235

Prodam ŠKODO coupe, letnik 1977, za 7 mio. ☎ 47-666, Naklo 4152

Prodam Z 101, letnik 1987, garažirana, 20.000 km. ☎ 36-368, po 18. uri 4212

Ugodno prodam nov MOPED A 3 MS, 10 odstotkov ceneje. Jože Kralj, Predoslje 137, Kranj 4214

BMW 323 i, letnik 1981, 1. registracija 1983, 140.000 km, prodam. Cena 16.500 DEM. ☎ 066/23-756 4238

Prodam VW 1200, letnik 1976. Jug, Za žago 12, Bled 4239

Prodam 4 nove GUME tiger TG 615, dim. 145 x 13 in 4 PLATIŠČA za Lado samaro. ☎ 34-941 4257

Prodam R 4, letnik 1979, registriran do marca 1990. ☎ 23-593 4260

Prodam SIMCO special 1301, letnik 1970. Branko Gorgiev, J. Platiše 7, Kranj 4266

Prodam GOLF diesel, S paket, letnik 1984. ☎ 27-037 4270

Prodam nove prednje LUČI za R 5 TL, starejši letnik, polovico ceneje. ☎ 57-460 4272

R 4 GTL, letnik 1988, 3.700 km, prodam. ☎ 621-987 4284

Ugodno prodam MOPED APN 6. Sp. Bitnje 40, Žabnica 4285

OPEL KADETT 1300, letnik 1980, prodam. ☎ 84-403 4286

Prodam nov JUGO 55 koral in CITROEN GS palase, letnik 1979, dobro ohranjen. ☎ 57-089 4294

Z 101 55 GTL, garažirano, redno vzdrževano, letnik 1986, prodam za 35 mio. Sp. dDuple 9/b, ogled po 15. uri 4297

VW old timer, s pomočnico streho, odlično ohranjen, prodam. ☎ 58-383 4299

VW hrošča, letnik 1969, prodam. Stritar, Čirče 33, Kranj, ☎ 34-649 4302

Ugodno prodam Z 101, letnik 1976. Pajerjeva 4, Senčur, ☎ 41-087 4303

Prodam JUGO 45, letnik 1985, 37.000 km. ☎ 69-012, dopoldne ali 68-570, popoldne 4304

OPEL ASCONO 1.3 LS, letnik 1987, prodam. ☎ 40-366 4305

Ugodno prodam Z 101 (z obnovljenim brezhibnim italijanskim motorjem). 1. registracija 1976, registriran do konca avgusta 1989. Jovanovič, Škofjeloška 52, Kranj - popoldne 4307

Prodam Z 101 GTL, letnik 1987. Peterca, Črtomirova 30, Bled 4309

Prodaj Z 101, letnik 1974, registrirana do decembra in VW 1200, letnik 1963. Informacije v petek dopoldne na ☎ 77-661, int. 267, v soboto na ☎ 78-170 4510

Prodaj dobro ohranjeno Z 101 mediteran, letnik 1981. Ogled vsak dan med 14. in 17. uro. Vinko Štalc, Puštal 36, Škofja Loka 4513

Poceni prodaj JUGO 1.1 GX, letnik 1987. Savska c. 56, Kranj 4517

Prodaj Z 101 GTL 55, letnik 1985 ali zamenjam za cenejši avto. Prodaj tudi raztegljiv FOTELJ. ☎ 39-399 4531

Prodaj GOLF JGL, letnik 1982. Ogled po 14. uri. Marič, Planina 70, Kranj 4536

Ugodno prodaj KAMION MERCEDES 608 z dolgim AL kasonom. ☎ 065/51-043, od 8. do 15. ure, razen nedelje 4537

Prodaj SIMCO 1307 GLS, letnik 1978, metalic. ☎ 75-358 4538

Prodaj originalni nemški GOLF, letnik 1978. Tomsčeva 19, Kranj 4541

Prodaj GOLF, letnik 1977. Pristava 11, Tržič 4542

Prodaj JUGO 45, letnik 1983, registriran do septembra 1989. Poljanska c. 66, Škofja Loka, ☎ 633-246 4545

Prodaj Z 101, starejši letnik, registrirana. Mojca Rodman, Rodine 8/a, Zirovnica, ☎ 80-827 4546

Prodaj neregistriran GOLF, letnik 1978. Šubič, Sp. Sorica 4 4547

Prodaj Z 101, letnik 1981, registrirana do februarja 1990, 1. barva. Arsenič, C. Kokrškega odr. 27, Kranj 4551

Prodaj nov tomos AS 3, 10 odstotkov ceneje. Petrovič, Tomsčeva 18, Kranj 4552

Prodaj APN 6, letnik 1983, odlično ohranjen. Oblak, Drulovka 45/f, Kranj 4553

Prodaj Z 1500, letnik 1979, registrirana do junija. Cena 500 SM. Na Kalu 11, Naklo 4554

Prodaj KADETT B, letnik 1968, na novo registriran. Posavec 115, Podnart 4555

Prodaj JUGO 45 E, letnik 3/1987, 14.000 km, dobro ohranjen. ☎ 66-886 4557

Prodaj SUMBEAM 1300, letnik 1975, registriran celo leto in PLINSKO jeklenko za avto. Muharem Mulalić, Golnik 46 4558

JUGO 45, letnik 1987, ugodno prodaj. Milošič, Maistrov trg 12, Kranj 4561

Prodaj VISO super E, letnik 1983, 68.000 km. Hudovernik, Planinska 5, Bled 4562

Prodaj BT 50, dodatno opremljen. Rodine 20/a, Zirovnica, ☎ 80-353 4566

Zelo ugodno prodaj KADETT 1.3. Kajzer, Prebačovo 58 4567

Prodaj ohranjeno Z 101, letnik 11/1976. ☎ 39-023 4570

Prodaj Z 750, letnik 1976, registrirana. ☎ 79-424, popoldne 4573

Prodaj LADO 1200, letnik 1987. ☎ 26-648 4575

Prodaj JUGO 45 A, letnik 1987. Partizanska 29, Kranj, ☎ 21-647 4578

Prodaj SIMCO 1301 S, AVTOMATIK, primeren za invalida, letnik 1974, registriran do oktobra 1989. Horvat, Vrečkova 5, Kranj, ☎ 37-520 4579

Prodaj KADETT B, letnik 1972. Kozjek, Podbrezje 43 4580

Prodaj LADO 1200, letnik 1976. ☎ 36-908, Suljanovič 4581

Prodaj motorno KOLO A 3 MS, letnik 1986, prevoženih 600 km. ☎ 58-109, Marina 4584

Prodaj Z 126 P. ☎ 68-562 4587

Prodaj Z 101 GTL 55, letnik avgust 1985. Savič, Križe 7 4589

Poceni prodaj R 4, registrirano, celo ali po delih. ☎ 27-032 4590

Prodaj Z 101 GX, letnik 10/1987, prevoženih 25.000 km. Cena 33 mio. ☎ 44-041 4591

Prodaj GOLF diesel, letnik 1984 in novo tovorno PRIKOLICO za osebni avto. Velešovo 10, Cerklje 4592

ZAPOSLOTITVE

Iščemo ČISTILKO za dvakrat tedensko čiščenje bloka. Informacije na ☎ 23-524, popoldne 3775

Iščem POTNIKA za prodajo zanimivega, novejšega artikla. ☎ 35-815 4008

Dva SLIKOPLESKARJA zaposlim, zagotovljeno samsko stanovanje. ☎ 22-391, od 19. do 20. ure 4216

Takoj zaposlimo žensko za ČIŠČENJE gostinskih prostorov v dopoldanskih urah. Vse informacije na ☎ 46-030 4259

Medicinski tehnik nudi STROKOVNO NEGO na domu. ☎ 47-492 4289

Zaposlim samostojnega MIZRJA, takoj. Šifra: KVALITETA 4308

TIPKAM vse vrste besedil. ☎ 36-209 4357

Zaposlim mlajšega DELAVCA za delo na terenu. ☎ 620-823 4377

Zaposlimo POTNIKA za prodajo najnovejših priročnikov in enciklopedij DRŽAVNE ZALOŽBE. ☎ 35-060 4412

Pridruži se ambiciozni skupini s prodajo zeliščne kolekcije. ☎ 42-179, od 15. do 18. ure, v petek 4502

2 KV MIZARJA s prakso, zaposlim za nedoločen čas, z enomesečnim poskusnim delom, iz okolice Kranja. Šifra: OD PO DOGOVORU 4512

Takoj zaposlimo DELAVCA za nedoločen čas (za sitotisk). Ferjan, Alpska 64, Lesce, ☎ 75-370 4550

Restavracija Okarina, Rikljeva 9, Bled, išče za določen ali nedoločen delovni čas POMOČ v kuhinji in strežbi. Kreativno delo, stimulativni OD, obiščite nas. 4565

KLJUČAVNIČAR sprejme kakršnokoli delo na dom. ☎ 37-454 4572

ŽIVALI

Prodaj 3 visoko breje KRAVE. Zupan, Zabreznica 17, Zirovnica 4097

JARKICE rjave in PRAŠIČE, težke 100 kg, prodaj. Fujan, Hraše 5, Smlednik 4277

Ugodno prodaj PSA čuvaja (nemški ovčar, brez dokumentacije), star 3 leta in PESJAK. Žura, Zl. polje 4, Kranj 4280

Prodaj TELICO tik pred telitvijo. Senično 14, Tržič 4282

Prodaj 3 PUJSKE, težke 40 kg. Zg. Brnik 73, Cerklje 4288

Prodaj več ČEBELJIH DRUŽIN. Klemenčič, Zg. Besnica 114 4292

RAZPRODAJAM 1 leto stare rjave KOŠI in sprejemam naročila za 10 tednova stare rjave JARKICE, za prodajo v mesecu maju. Pavlin, Temniška 19, Naklo. ☎ 48-725 4296

Prodaj 4 tedne staro TELIČKO in 3 mesece brejo TELICO, obe simentalci. ☎ 74-751 4301

Prodaj KRAVO simentalco, visoko brejo, pred drugo telitvijo. Poljšica 45, Zg. Gorje 4379

Prodaj 1 leto stare KOKOŠI nesnice, za rejo ali zakol. Drinovc, Strahinj 38, Naklo 4382

Prodaj črnega PUDLJA, srednje velikosti. ☎ 37-601 4398

Prodaj PUJSKE, težke 20 do 50 kg. Stanonik, Log 9, Škofja Loka 4408

V aprilu, maju in juniju bom prodajal rjave in grahaste JARKICE. Sprejemam naročila. Stanonik, Log 9, Škofja Loka 4409

Prodaj KRAVO pred drugo telitvijo. Globočnik, Voglje 85 4420

Prodaj 6 mesecev brejo KRAVO. Mavčiče 10 4427

Prodaj več plemenskih TELIC simentalci ali menjam za jalovo goved. Virmaše 42, Škofja Loka 4432

Prodaj mlado KRAVO simentalco, težko 700 kg in 4 PRAŠIČE, težke od 50 do 60 kg. Predosle 1, Kranj 4449

Prodaj 2 TELETA simentalca, stara 4 in 7 tednov. Zg. Brnik 73, Cerklje 4482

Prodaj teden dni staro TELIČKO in BIKCA, oba črno-bela. Resman, Gorica 9, Radovljica 4514

Sporočamo, da bomo od 14. aprila dalje prodajali rjave hisex JARKICE, nesnice. Lanišek, Beleharjeva 49, Senčur 4528

Prodaj KRAVO s tretjim teletom. Koncila, Soteska 101, Kamnik 4544

Prodaj KRAVO frizirko po izbiri. ☎ 42-270 4582

KUPIM

Kupim zazidljivo PARCELO, začetno gradnjo ali hišo v Kranju oz. okolici. ☎ 22-006

Kupim rabljene gradbene ELEMENTE. ☎ 21-403 4343

Kupim suhe smrekove PLOHE, deb. od 5 do 10 cm. Babič, Bistrica 7, Duplje, ☎ 70-007 4356

Kupim KRAVO simentalco, visoko brejo. ☎ 80-755 4435

Kupim BIKa ali TELICO simentalca, starega od 10 dni do 5 tednov. ☎ 70-033 4524

Kupim rabljene UTEŽI. ☎ 80-947, dopoldne 4534

Kupim motorno KOSILNICO reform ali podobno. ☎ 42-471 4535

LOKALI

DELAVNICO ali PROSTOR, primeren za adaptacijo, po možnosti z dvoriščem, v okolici Kranja, vzamem v najem. Ključavničarstvo Slavko Šepetavc, C. na Belo 8, Kranj, ☎ 28-338 4268

V tržiški občini najemam manjši PROSTOR za mirno obrt. ☎ 58-323 4437

PROSTOR, primeren za gostinski lokal, vzamem v najem. Šifra: PET LET 4577

OBVESTILA

ROLETE, ŽALUZIJE, lamelne zaves, lahko naročite - ROLETARSTVO NOGRAŠEK, Milje 13, 64208 Senčur ali na ☎ 061/50-720. Solidna izdelava, kratki roki, konkurenčne cene (garantirana cena od naročila do montaže). 3036

SVETOVANJE in poslovno KNJIGOVODSTVO, predvsem za drobno gospodarstvo v tržnem gospodarstvu. Ob petkih: Kranj, Titov trg 16, ob ponedeljkih na ☎ 062/35-717, Stane Bobek, dipl. oec. 4295

POPRAVLJAM tranzistorske sprejemnike, kasofone, gramofone... Mulej, Mandeljčeva pot 3/a, Kranj (Švabska vas) 3796

MONTIRAM harmonika vrata, lesene obloge in staovanjsko opremo. ☎ 46-032 4324

VODOINSTALACIJO ZA HIŠO (novo ali prenova stare), vam izdelam hitro in s solidno ceno. ☎ 28-427 4330

Opravljam vsa ZIDARSKA DELA, keramične in kamnitne obloge. ☎ 74-736 4387

ROLETE, ŽALUZIJE, zasteklitev balkonov naročite na ☎ 064/75-610. Cena velja na dan naročila, plačilo pri montaži. KVALITETA! 4424

V soboto, 25. 3. 1989, popoldne, bo v Radovljici na Gorenjski cesti števil. 17, PRODAJA kvalitetnih domačih SADIKVRTNIC. Interesenti vabljeni! 4425

Cenjene lastnike CIMOS CITROEN VOZIL obveščamo, da vam od 1. 3. 1989 dalje nudimo vsa opravila na vaših vozilih v garancijskem roku. Enako tudi izven njega. Cimos - Citroen servis, Jenko, Praprotna polica 23, Cerklje, ☎ 42-280 4474

Razpisujem ŠTIPENDIJO za grafično šolo. Prijave le pisne. Naslov v oglašnem oddelku. 4490

IZDELUJEM strešno cementno OPEKO - špičak in jo imam na zalogi. Kvaliteta zagotovljena. Vinko Brečko, Sebenje 67, Bled 4532

OPRAVLJAM vsa plesarska in soboslikarska dela, polagam tople pode in plastične fasade. Se priporočam! Anton Perne, Lom 22, Tržič 4586

OSTALO

Prodaj semenski KROMPIR igor. Lahovčev 47, Cerklje 4139

Ugodno prodaj otroško POSTELJICO. Škofja Loka, ☎ 631-450 4244

Prodaj KROMPIR za krmo. Okroglo 11, Naklo 4256

Pevka narodno zabavne glasbe se priključi k tovrstnemu ansamblu. Šifra: SEZONA 1989 4258

Prodaj kvalitetno SENO. Žeje 5, Duplje 4273

Prodaj SENO. Zapuže 19, Begunje 4276

Prodaj otroško POSTELJICO, belo, z jogijem, dim. 135 x 65 cm. ☎ 79-538 4291

Prodaj dve otroški POSTELJICI z jogiji. Beravs, C. na Klanec 25, Kranj 4315

Prodaj semenski KROMPIR jaka. ☎ 061/841-507 4329

Ugodno prodaj dobro ohranjeno otroško POSTELJICO z jogijem. ☎ 39-888 4359

Uspešno INŠTRUIRAM matematiko in fiziko za osnovne in srednje šole. Šifra: USPEH 4372

Prodaj klavirsko HARMONIKO, 120 basov, melodija. Informacije na ☎ 75-663, dopoldne 4394

UNIKATNE TAPISERIJE studia "Odprti krog", prodaj. ☎ 26-249 4399

SODE za kurilno olje prodaj. ☎ 633-752 4400

Prodaj nemški otroški športni VOZIČEK. Informacije na ☎ 78-354 4430

Prodaj diatonično HARMONIKO. Knez - Benedik, St. Rozmana 7, Kranj, ☎ 26-238, popoldne 4434

Prodaj 400 kg vrtnega SENA, trikrat košenega. Žale 17, Radovljica 4439

Prodaj klavirsko HARMONIKO melodija, 120 basov, 4 x uglašena, tip IV. carmen. Jure Mravlja, Sv. Duh 107, Škofja Loka 4459

Prodaj koruzno SILAŽO. Kurirska pot 11, Kranj - Primskovo 4464

Prodaj domače ŽGANJE. Bojan Rozman, Černivec 25/a, Brezje 4484

Iščem INŠTRUKTORJA za kemijo za srednjo šolo. ☎ 34-634 4493

Prodaj otroški VOZIČEK. ☎ 78-639 4506

Prodaj semenski KROMPIR igor. Lahovčev 52, Cerklje 4508

Prodaj STAJICO in HOJICO. Silva Sitar, V. Vlahoviča 4, stan. 37/VI., Kranj, od 16. do 20. ure 4515

Zelo ugodno prodaj ŠOTOR - prikoličnik skif, rabljeno tri sezone. Milena Hafnar, Sp. Duplje 7/a 4521

Prodaj semenski KROMPIR igor. Lahovčev 14, Cerklje 4533

Ugodno prodaj italijanski otroški VOZIČEK, star 2 leti. ☎ 74-137 4539

Ugodno prodaj otroško POSTELJICO z jogijem. ☎ 46-670 4556

Prodaj SENO. Nemilje 13, Zg. Besnica. ☎ 40-680 4571

Prodaj HARMONIKO, celuloidno, 3 in pol vrstno, 3 x uglašeno, B, S, AS. ☎ 621-007 4583

V SPOMIN

JOŽETU SREBERNJAKU

Radost, sreča in veselje za vedno s tabo so odšli, edino, kar mi je ostalo, je le spomin na srečne dni. V mislih in v srcu še vedno Ti živiš, čeprav že tretje leto v tistem grobu spiš.

ZA TABO ŽALUJEJO: žena Albina, hči Albina s Tatjano in Ivanom

Kranj, 26. marca 1989

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage mame, stare mame, sestre in tašče

KATARINE PETEK

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem ter kolektivom Iskra Telematika, Živila Kranj — TOZD Maloprodaja, UKC — Ginekološka klinika Ljubljana, ZD Škofja Loka za lepo cvetje in izražena sožalja, častiti duhovščini za lep pogrebni obred in pevcem za žalostinke ob zadnjem slovesu

ŽALUJOČI: hčerke, sestre, bratje in ostalo sorodstvo

Stražišče, 13. marca 1989

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega moža in očka

JOŽETA IVŠIČA-MATIJE

iskrena hvala vsem in vsakomur posebej za izražena sožalja in tolažbe, čudovito cvetje in vsako dobro misel. Hvala vam, da ste nam v teh težkih urah stali ob strani.

Žena in hčerki

Kranj, 4. marca 1989

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža in brata

JANEZA HRIBARJA

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom in znancem, ki ste nam izrazili sožalje in darovali cvetje. Posebno zahvalo izrekamo dobrim sosedom, še posebej pa Zabretovi mami, za vso pomoč v težkih dneh in g. župniku za lepo opravljen pogrebni obred. Vsem pevcem za lepo petje in gasilcem za spremstvo iskrena hvala. Hvala še posebej vsem, ki ste ga spremili na njegovi zadnji poti.

VSI NJEGOVI

Bobovek, 9. marca 1989

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta, brata, strica in svaka

JERNEJA DRAKSLERJA

iz Jame

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za pomoč v težkih trenutkih, za izrečena sožalja. Posebej pa se zahvaljujemo g. župniku za lepo opravljen pogrebni obred in dr. Janezu Bajžlju za lajšanje bolečin v času njegove bolezn. Iskrena hvala vsem, ki ste ga spremili na njegovi zadnji poti v tako velikem številu.

ŽALUJOČI: Vsi njegovi

Jama, 11. marca 1989

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dobrega ata, dedka, pradedka in strica

MATEVŽA PLEVELA

p. d. Matevžovega ata iz Zaloga

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, znancem, sosedom iz Zaloga, Zg. Brnika in Kokrice za cvetje in denarno pomoč. Posebna zahvala g. župniku, pevskemu zboru iz Zaloga, gasilcem in dr. Beharju ter sestram za dolgoletno zdravljenje. Hvala tudi organizaciji ZB Cerklje. Vsem in vsakemu posebej, ki so nam pomagali in imeli našega ata radi, iskrena hvala.

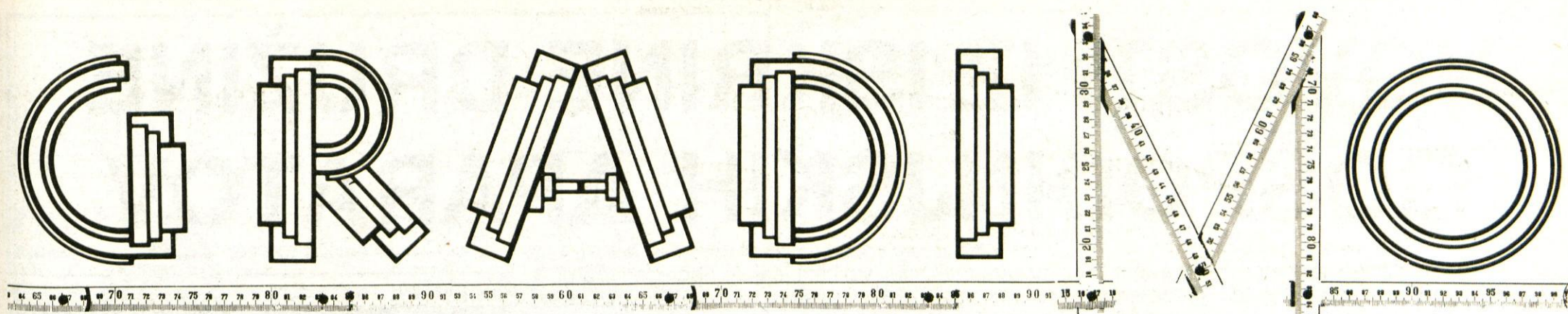
ŽALUJOČI: Vsi, ki so ga imeli radi

TEMA TEDNA

D. Sedei

ureja DARINKA SEDEJ

	GORENJSKI GLAS	RUS. SKLA-DATELJ (IGOR, PETRUŠKAJ)	NAJBOLJ RAŽIRJ RASTUNA	OSLOVSKO OGLAŠANJE	PRAPRE-BIVALEC APENIN, POLOTOKA	OSEBA, KI PRAZNJUJE OSEBNI PRAZNIK	JUŽNI SADEŽ	 DOLGA TESTENINA (EGIPČANA)		
	STONOGA									
	VRSTA REPATE DVOŽIVKE, PUPEK									
	KOŽNA RAZPOKA									
	AM. PEVEC (FRANKIE) REKA NA PELOPONEZU					VIKTOR AVBELJ OSNOVNE MERE				
AVTOR KRIZANKE R. NOČ	KRATEK, JEDRNAT ODGOVOR	ZA ZIMO PRIPRAVLJ. HRANA	ŠTEVNIK BRIT. OTOK V IRSKEM MORJU	SMUČ SKAKALEC WEISFLOG			SANITETNI DELAVEC	NEMŠKI PISATELJ MANN	SILVO ŠTINGL ROLETA, NAVOJNICA	
FRANC. PISATELJ ROLLAND				IT. NAFTNI KONCERN POSUŠENO SMREKOVO LUBJE		ZGODBA V SUKAH VRATA V PLOTU				
SIN IZAKA IN REBEKE			STANE ČESNIK		DRŽAVA V ZDA BALERINA PAVLOVA					
PASJA PASMA			ZNAK MNOŽENJA ORIG. IME JAPONSKE			STROKOV NJAK ZA VINARSTVO				
LIZA MINELLI		REKA V ITALIJI INDIJSKI SAHIST				IGRALKA SIGNORET PREČNA NIT V TKANINI				
VELIKO FINSKO JEZERO			SARAJEVO FR. REKA V NOR-MANDIJI		PREČIŠČEN BOMBAŽ VELIKO SITO			JANEZ TROJNA SREDSTVO OBVEŠČ.		
KITAJSKO GLASBILO S SVILEN STRUNAMI		ZEMBLJ. TEČAJ		RUDI OMOTA PETI MESEC		IT. KNEŽJA RODBINA IGRALKA BEGOVIČ				VRSTA KONJSKEGA TEKA
SRBSKO MOS. IME		TITAN, KI JE LJUDEM PRINESEL OGENJ TANTAL					REKA V PAKISTANU			
2. ASKERC BRODNIK	DRAMATIK ZAJC			GLAVNO MESTO GRČIJE			SMUČI			
				SODOBNI SLOV GRAFIK (BOŽIDAR)			PROSTOR V CERKVI ZA PEVCE			

Že druga gradbena zima

Cene stanovanj (še vedno) spodbujajo individualno gradnjo

Razmerja sil, če bi jih skušali ocenjevati in se opredeljevati zanje med družbeno in zasebno stanovanjsko gradnjo v sedanji evforični inflaciji, so sicer v danih trenutkih težko opredeljiva, vendar pa eden od osnovnih elementov, to pa je recimo cena kvadratnega metra družbenega stanovanja, še vedno govori v prid individualni gradnji. Seveda ne vsakršni individualni gradnji, marveč predvsem organizirani v stanovanjski zadrugi. Res pa je tudi, da je tržišče z gradbenimi materiali in izdelki v sedanji dobri založenosti nezanesljivo, kot že dolgo ne. To pa nenazadnje prav tako govori v prid tistim, ki so se pred časom odločili za gradnjo, da z njo nadaljuje ali pa se je celo na novo lotevajo.

Nekaj skopih podatkov, ki smo jih dobili v Stanovanjski zadrugi Kranj, kaže, da se število zadružnikov v primerjavi z letom dni nazaj, ni zmanjšalo, marveč celo nekaj povečalo. Število graditeljev pa je le za spoznanje manjše kot lani. Stanovanjska gradnja v Drulovki je bila na primer lani ta čas še precej negotovo opredeljena, kar zadeva prodajo zazidalnih parcel. Zdaj v Drulovki ni več nobene parcele in pripravlja se že novo zazidalno območje Čirče. Pomembna značilnost zadnjega obdobja je tudi, da se gradbena sezona že drugo zimo ni prav nič prenehala. Ugodna zima je prav gotovo marsikomu, ki je danes v gradnji pripomogla, da se je lažje izogibal vsem številnim cenovnim pastem pri gradbenem materialu. Takšnih pasti pa že nekaj časa ne manjka, kar se nenazadnje odraža tudi v opredeljenih oziroma določenih cenah kvadratnega metra družbenega stanovanja.

Božo Kunst

Žal se v letu dni ni tako rekoč prav nič premaknilo na področju, za katerega bi bili številni, predvsem imamo v mislih mlade družine, zainteresirani, da se stvari čimprej rešijo. Gre za tako imenovano podstrešna stanovanja, ki so zaradi družbenega urejanja (gradnje) predraga in zato nedosegljiva, za zadružnika pa prav tako, ker smo

še vedno pripravljeni na vse mogoče načine zagovarjati stališče, da je podstrešno stanovanje vredno najmanj toliko kot dokaj dobra srednje velika gradbena parcela. Tako tiste, ki bi si radi na ta način uredili stanovanjski prostor, že na začetku z visokim vložkom praktično onemogočimo, da bi se sploh postopka in prenove lotili. Morda bi včasih stvar lahko olajšali tudi stanovalci oziroma hišni sveti s svojimi soglasji, vendar osnovni problem, kot reče, ne tiči v tem grmu. Kaže, da bo res čas tisti, ki bo zaradi nevzdržnega stanja v stanovanjski gradnji nasprotno, prisilil rešitev vprašanja, da bomo končno enkrat rekli bobu.

Sicer pa je druga plat, v tem primeru graditeljska, tudi takšne. Božo Kunst, vodja poslovalnice v Stražišču Tozda Komercialni servis v KŽK Kranj, pravi, da je bila letošnja zima, glede gradnje, naravnost neverjetna. »Čeprav lahko rečem, da ni gradbenega materiala ali izdelka, ki ga na trgu ne bi bilo, so

skladišča zaradi velikega povpraševanja in nakupov marsikje tako rekoč prazna. Seveda je to v pogosto odvisno tudi od poslovne politike, če tako rečem. Vendar, dogaja se nekaj. Res je, da se material tako rekoč čez noč nenehno draži, vendar pa je prav to razlog, da je cenovna izbira na trgu prav neverjetna. Graditelji so to že precej dobro spoznali, kaže pa, da se bo takšno stanje še kar lep čas nadaljevalo. Zato menim, da je zelo pomemben del prave poslovne

politike, tudi v prodaji, ravno dober nasvet kupcu. Ta pa je na trenutke lahko tudi v nasprotju z lastno pripadnostjo oziroma prodajalno.

Dogaja pa se še nekaj, kar po svoje vendarle spodbuja graditelja, da v najtežjih (cenovnih) trenutkih preveč ne obupuje. Če se gradbeni material vse bolj prilagaja dnevi vrednosti marke, vsaj v neredkih primerih skušamo do neke mere tej vrednosti slediti tudi

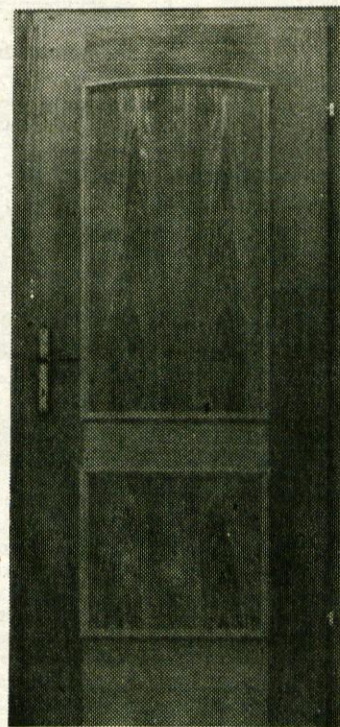
pri dohodkih. Zato tako poznavalcu stanovanjske (individualne) gradnje v zadrugah, kot prodajalci oziroma trgovina z gradbenimi materiali in izdelki ocenjujejo, da letošnja gradbena sezona glede rezultatov pravzaprav ne bi smela biti bistveno slabša od lanske. Za zdaj je še najmanjša nevarnost, da gradbenih materialov letos ne bi bilo dovolj. Pameten graditelj pa seveda zaradi tega ne bo odlašal...

A. Žalar

Obiščite Bled
in našo
novo trgovino!

lip bled

IZREDNA
KAKOVOST,
ŠIROK IZBOR,
ZA
GOTOVINSKO
PLAČILO DO
20 % POPUSTA,
UGODNI
KREDITNI
POGOJI

NOVO

VRATA VSEH VRST

Program stilnih vrat - izvozna kvaliteta!

Informacije po telefonu (064) 77-161.

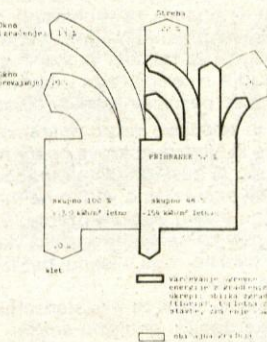
Dipl. ing. arh. Jože Kunaver

S TERVOLOM PRIHRANIMO

Cena toplotne energije skokovito narašča, zato si vsak po svojih močeh prizadeva zmanjšati toplotne izgube oziroma prihraniti kar največ goriva.

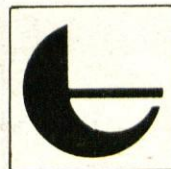
Samo dobra in pravilno vgrajena toplotna zaščita lahko učinkovito zaščiti stavbo pred toplotnimi izgubami. Ena najboljših toplotnih izolacij je tervol (= 0,041 W/m.K), ki je kar petnajstkrat boljši izolator od navadnega opečnega zidaka (= 0,64 W/m.K).

S slike 1 je razvidno, da so pri energetsko gospodarno grajeni hiši z dobro toplotno izolacijo prihraniki do 52-odstotni (upoštevana je primerna uporaba gradbenih materialov, izolacija sten, stropov, tal, vrat in oken, izboljšani toplotni regulatorji in ogrevalne naprave).

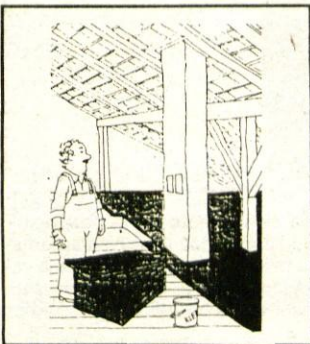

Ko vgrajujemo tervol, moramo vedeti

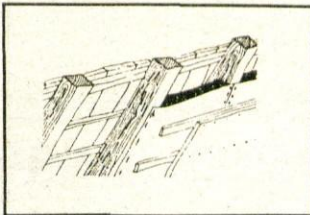
Izolacija podstrešnega stropa je najpreprostejša in najhitrejša. Paziti moramo, da ne bi položili polietilenske folije povrhu, kajti lahko bi prišlo do rosenja in tervol bi se zmočil. Moker tervol pa je zelo slab toplotni izolator. Torej bomo tervol položili pod folijo. Do dimničnih vrat je potrebno položiti plohe, da ne bi izolacije pri hoji preveč potlačili. Če je mogoče, jo položimo izpod podla.

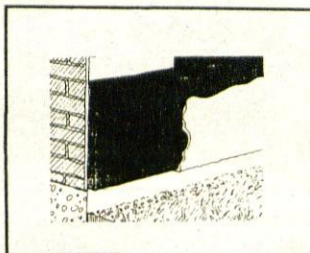
TERMIKA

Mansardo izoliramo tako, da tervol položimo med špirovce, nato položimo polietilensko folijo, da preprečimo rosenje v tervolu, nakar položimo še stensko oblogo; 10 cm debela izolacija je kar solidna toplotna zaščita.

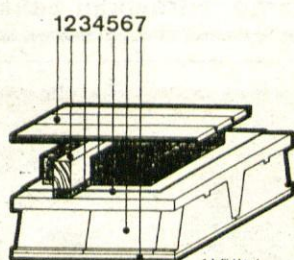

Običajno izoliramo stene zunaj, da pozimi zidovi zadržujejo toploto in jo potem enakomerno oddajajo nazaj v prostor, poleti pa preprečujejo prodor sončne pripeke v stanovanje. Vendar se je pametno posvetovati z arhitektom, ki bo proučil, kaj je bolj smotno; notranja ali zunanja izolacija in koliko. Pri vikendih je bolje izolirati znotraj, da se prostori pozimi hitro ogrejejo in se nato tudi hitro ohladi, kar velja zlasti za zidane objekte.

Da se hrup, ki ga povzročamo s hojo (udarni zvok), ne bi širil po hiši in morda celo k sosedom, je potrebno (po predpisih) vgraditi tako imenovani plavajoči pod, ki omogoča tiho hojo.

PLAVAJOČI POD SUHA IZVEDBA

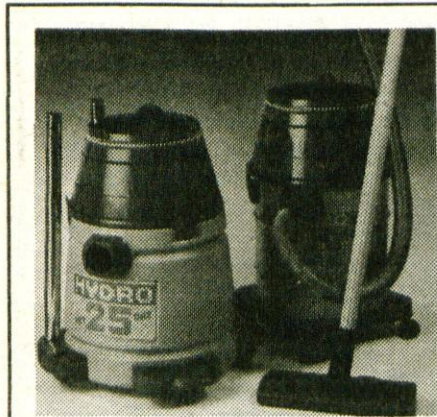
Tudi ogrevalne naprave je potrebno primerno izolirati, da bo učinek izolacije popoln.

Z dobro izolirano hišo pa ne bomo prispevali le k znatno manjšemu družinskemu proračunu, temveč tudi k čistejšemu okolju in ne nazadnje k štednji z energijo, ki jo vedno bolj primanjkuje.

NOVOSTI IZ ISKRINE DRUŽINE GOSPODINJSKIH APARATOV

Iskrinim gospodinjskim aparatom ne pravimo brez razloga mali hišni velikani, saj so neprecenljiva pomoč vsaki sodobni gospodinjici (ali gospodinjcu). Minili so namreč časi naših babic, ki so imele celo dopoldne opraviti s kosilom, ki so izbrale dan v tednu za temeljito čiščenje hiše in drugega za pranje. Današnje gospodinjice priganja čas. Čas in trud pa ji prihranjajo prav pomočniki iz velike, petdesetglave družine Iskrinih gospodinjskih aparatov, največje pri nas. Oglejmo si podrobneje nekatere njene mlajše člane.

Sesalnika hydro 20 in hydro 25

Vam je po nerodnosti padla steklenica olja in se razbila? Nič hudega, črepinje in razlito olje, oboje hkrati, lahko posežete z novim Iskrinim sesalnikom hydro 20 ali hydro 25. Namenjena sta za suho in mokro sesanje, obenem pa tudi za sesanje večjih odpadkov. Velika prostornina posode (20 ali 25 litrov) omogoča dolgotrajno delovanje brez prekinjanja. Sesalnik, ki je bolj priročen in lahek, kot bi mu pripisali na prvi pogled, in v tem celo prekaša standardne sesalnike, ima zelo raznovrsten pribor za sesanje vseh vrst talnih oblog in odpadkov. Smeti oziroma prah se zbira v spodnji posodi, pri čemer odpadejo papirnate vrečke, ki so že dokaj drage; vrečka tu igra vlogo filtra. Z novim Iskrinim sesalnikom lahko sesate, kot smo že dejali, tudi večje odpadke: listje, žaganje, opilke, lahko ga namestite ob stroj v domači delavnici, nekateri sesajo z njim celo trate. Pri sesanju tekočin se uporablja filter iz penaste gume, ki je v kompletu sesalnika.

Hydro 20 in hydro 25 sta v naših trgovinah od srede minulega leta in se po ceni enačita s sesalniki compact.

Zelo zanimiv aparat, ki pa je namenjen bolj poklicnim čistilcem kot gospodinjici doma, je Iskrin **talni kombinirani čistilni stroj duplex 2010**, uporaben za čiščenje vseh vrst talnih oblog v hotelih, šolah, menzah, poslovnih prostorih. Deluje tako, da z rotirajočo ščetko čisti, šamponira in ščetka, s sesalno šobo pa odsesava odpadke.

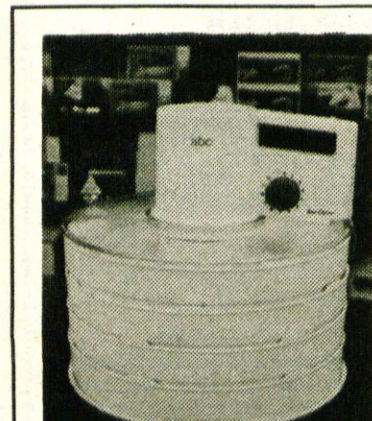
Sesalnika automatic in electronic 2000

Kot novost prihajata iz Iskre, industrije elektromotorjev in gospodinjskih aparatov Železniki, tudi izjemno lična in kakovostna sesalnika automatic in electronic 2000. Odlikuje ju rešetka z mikro filtrom, ki preprečuje raznašanje drobnega prahu pri izstopu zraka iz sesalnika. Tako filtriran zrak je 99,9 odstotka čistejši kot v okolici. Sesalnika sta zelo tiha, ker je motor ločen z dvojno steno.

Ob tej dvojici velja omeniti še sesalnik **comfort 517 turbo**, ki sodi v ekskluzivni razred in je nastal v kooperaciji z znano firmo AEG. Odlikuje ga izjemno velika sesalna moč, priročnost in bogat pribor.

Bio sušilnik za sušenje sadja, zelenjave, gob, začimb, zdravnih zelišč...

Lani še poskusno, letos že redno v proizvodnji in trgovinah z gospodinjskimi aparati.

Sušenje je najstarejši znani postopek shranjevanja živil. Predolgo sušenje vzame živilom preveč dišav, zato je za hitro in pravilno sušenje zelo

primeren bio sušilnik, ker živila s sušenjem ne izgubijo vitaminov, mineralov in hranilnih snovi.

Bio sušilnik je sestavljen iz štirih pladnjev, ki jih zlagamo enega v drugega. Od količine živil, ki jih želimo posušiti, pa je odvisno, ali uporabimo enega, dva, tri ali štiri. Opremljen je s štiristopenjskim stikalom in stikalno uro (do 12 ur). Uporaba je zelo preprosta, saj s stikalom nastavimo želeno temperaturo, s stikalno uro pa čas sušenja. Osnovni del aparata, ki ga namestimo na pladnje, je sestavljen iz grele in ventilatorja, ki omogoča hitro in enakomerno sušenje. Aparat posuši 2,5 kilograma živil naenkrat.

Čas sušenja je odvisen od vrste, vlažnosti, zrelosti in debeline živil, ki jih sušimo. Med sušenjem sušilnega procesa ne smemo prekinjati. Predolgo sušenje vzame živilom preveč dišav. Sadje osušimo toliko, da ga lahko pregriznemo, ob tem pa se ne sme lomiti, zelenjava pa mora biti krhka in drobljiva.

Preden posušena živila shranimo, morajo biti ohlajena. Shranimo jih v dobro zaprtih in čistih kozarcih, lahko jih tudi zavariamo v plastično folijo ali celo vakuumsko zapremo.

Nekaj idej za uporabo posušene živil:

sušeno sadje lahko uporabimo kot sveže, če ga pred uporabo namakamo v enaki količini vode 3 do 4 ure;

iz sušenih jabolk, sliv, hrušk in drugega sadja pripravimo kompote;

sušeno sadje ponudimo kot dodatek k mesnim jedem in divjačini;

sušeno sadje ponudimo kot dodatek stepeni smetani, sladoledu, pudingu, jogurtu;

sušeno zelenjavo, ki jo uporabimo za juho, kuhamo kot svežo. Pred uporabo lahko zmešamo več vrst zelenjave in jo grobo ali fino zmeljemo (za kremne juhe ali omake);

sušeno papriko in feferone zmeljemo za začimbe;

suhe gobe uporabimo kot sveže ali zmeljemo v prah za kremne juhe, sami lahko pripravimo posušen peteršilj, zeleno in ostale začimbe pa tudi razne mešanice zdravnih čajev.

Pasterizator

Pasterizator je uporaben za vkuhanje, kuhanje, segrevanje, segrevanje v vodni kopeli pa tudi za pripravo toplih napitkov, za blanširanje zelenjave in podobno.

Opremljen je z natančnim termostatom, ki ga lahko nastavljamo brezstopenjsko, od približno 30 stopinj Celzija do vrelišča. Nastavljena temperatura se samodejno uravnava in dodaten termometer ni potreben. To pomeni: ko aparat doseže nastavljeno temperaturo, se ura vklopi in teče tako dolgo, kot je nastavljena. Vključno uro lahko nastavimo od 20 do 120 minut. Pasterizator je opremljen s signalno lučko. Lonec ima prostornino 29 litrov, kar pomeni, da lahko naenkrat vložimo vanj 14 litrskih kozarcev v dveh vrstah ali 10 litrskih steklenic.

Vkuhanje v pasterizatorju je zelo preprosto. Vkuhanje pomeni pasteriziranje živil brez kemičnih sredstev za konzerviranje. Enakomerna vročina uniči v živilih obstoječe klice, hkrati pa se zaradi nastalega podpritiske kozarec tesno zapre. Pravila naših babic pri vkuhanju se niso nič spremenila, le posoda za vkuhanje ni več taka kot v starih časih.

Pri vkuhanju moramo vedeti, da sta skrbna priprava in čistoča glavna pogoja za trajnost vkuhanih živil.

Sadje in zelenjava za vkuhanje naj bosta kakovostna, sveža in zreła. Pa še pečica nasvetov o samem vkuhanju:

sadje in zelenjavo dobro operemo in pustimo, da se odteče, kozarce, steklenice in njihove pokrove operemo s čistilnim sredstvom, splaknemo s čisto vodo in pustimo, da se odtečejo;

kozarce postavljamo vedno na mrežo, ki je v pasterizatorju, uporabljamo približno enako visoke kozarce;

kozarce v pasterizatorju lahko vkuhamo v dveh plasteh, pomembna je višina gladine vode v loncu, najvišji kozarec oziroma steklenica mora stati do 3/4 v vodi;

ko vlagamo kozarce v pasterizator, mora biti temperatura vode v kozarcih in pasterizatorju približno enaka;

izberemo želeno temperaturo in čas vkuhanja, gumb za termostat in čas ustrezno nastavimo;

čas segrevanja še ne velja za čas vkuhanja; čas vkuhanja se začne, ko je dosežena nastavljena temperatura, od tega trenutka teče stikalna ura;

ko čas vkuhanja preteče, zložimo kozarce in steklenice iz pasterizatorja; ko se ohladijo, jih shranimo, najbolje v temen, suh in hladen prostor.

Kavni mlinček

Zbirki kavnih mlinčkov se bo v prvi polovici aprila pridružil še nov mlinček, ki za razliko od sedanjih zrn ne drobi, ampak jih melje na podoben način kot stari ročni mlinčki.

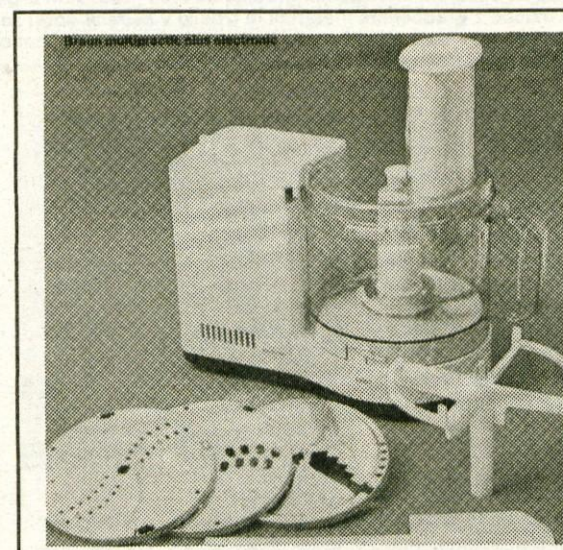
Ima pa še nekatere druge odločilne prednosti. Zrna vsujemo v mlinček, potem pa z dozatorjem uravnavamo, za koliko skodelic kave želimo mleti; za dve, pet, dvanajst... Ostala zrna nezmleta počakajo. S tem zagotovimo vsakič sproti svežo, dišečo kavo. Grobost mletja določimo z gumbom in ne več s časom mletja kot pri dosedanjih električnih mlinčkih. Vsa kava se enakomerno zmelje in ne pregreva.

Žar plošča

Novost, ki bo že čez nekaj tednov na prodajnih policah, je tudi žar plošča, ki jo v Iskre izdelujejo v kooperaciji s češkoslovaško firmo EPH. Tu di ta ima v primerjavi s starim, pred leti opuščnim izdelkom, nekatere izboljšave. Bistvena je ta, da se s pomikanjem zgornje plošče navzgor ali navzdol da naravnati razmik med obema ploščama.

Nekaj besed še o standardnem programu Iskrinih izdelkov za gospodinjstvo in osebno nego, ki v različnih izvedbah vsebuje sokovnik, mešalnik, multipractic, električni nož, štedilnik corona, opekač kruha, ventilatorsko peč, plinsko peč, brivnik, masažni aparat, sušilnik las, prho za nego zob in dlesni, kodralnik...

Braun multipractic plus electronic

Aparat, ki mu na kratko pravimo multipractic, je vsekakor "kralj" med gospodinjskimi pomočniki, saj v eni sami zaprti prozorni posodi sekla, melje in reže hrano. Za posamezni postopek vložimo le ustrezni nož ali rezalno ploščo.

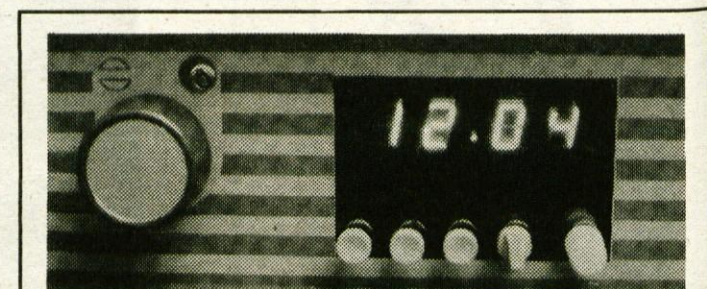
V Iskre so poleg navodil, kako ravhati z njim, izdali tudi poseben zvezek receptov za pripravo hrane z multipracticom. Ti predpraznični dnevi so kot nalašč, da poskusimo hitro in preprosto speči okusno potico po receptu iz Iskre. Takole nam svetujejo.

Za testo potrebujemo: 500 g moke, 30 g kvasa, 75 g masla, 80 g sladkorja, 3 jajca, 1/4 l mleka, 1 čajno žličko soli, limonino lupino.

Nadev: 300 g orehov ali lešnikov, 60 g sladkorja, 1 jedilna žlica čokolade, 1 jajce, cimet, mleko, rum.

V multipracticu vmesite kvašeno testo in ga pustite vzhajati. Medtem sesekljate orehe ali lešnike in dodate vse potrebne sestavine, pomešate in dobite gosto kašo. Razvaljano testo obložite z nadevom in zavijte. Pustite, da ponovno vzhaja. V namaščenem modelu pečete približno eno uro pri temperaturi 190 stopinj Celzija.

Štedilnik corona

Potico boste lahko spekli kar v pečici enega od modelov Iskrinih štedilnikov corona, ki so že dolgo uveljavljeni na našem trgu. Če ga seveda že imate. Če pa še ne in se pripravljate na nakup, gotovo ne bo odveč nekaj podurkov.

Štedilniki corona so praktični, sodobni in lepi. Lahko se boste odločili za električni ali kombinirani štedilnik.

Ena od prednosti teh štedilnikov je ekspresna plošča za kuhanje, ki je pri enaki velikosti močnejša od navadne kuhalne plošče. Označena je z rdečo piko. Vgrajen omejitnik temperature izklopi del plošče, ko ta doseže določeno temperaturo in s tem onemogoča pregrevanje.

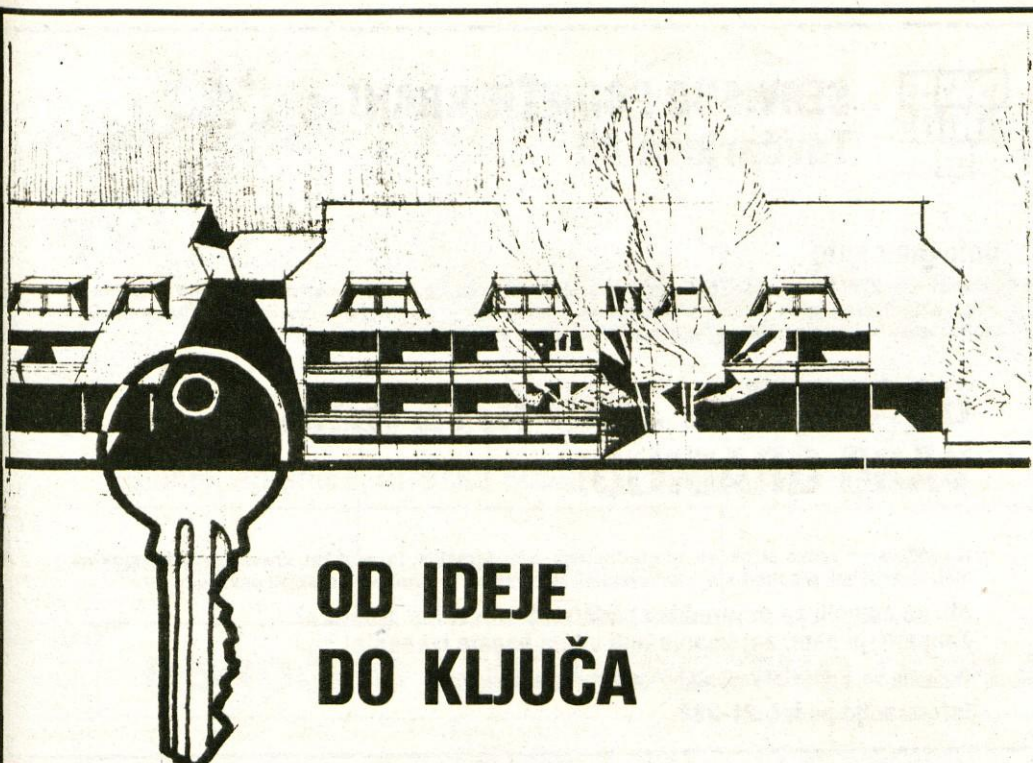
Avtomatska plošča za kuhanje ima pri enaki velikosti enako moč kot ekspresna. Z njo ogrejete do želene temperature zelo hitro. V sredini ima vgrajen termoregulator. Ta vključuje in izključuje prtok električne energije enakomerno ter s tem zmanjšuje porabo električne energije.

Funkcionalno oblikovana mreža za plin, ki je nižja kot pri starejših modelih, zmanjšuje porabo plina.

Programska ura omogoča, da se avtomatska plošča ali pečica vklopi tudi takrat, ko niste prisotni. Začetek in konec kuhanja ali pečenja lahko nastavite do 24 ur naprej.

Vsi štedilniki corona imajo pečico z večjo prostornino, ki je lahko klasična ali ventilatorska. Obe pečici sta osvetljeni, imata vgrajen infra grelec, klasična pa ima tudi raženj. Posebna prednost novih štedilnikov corona je večsistemna pečica, ki omogoča pripravo jedi na več načinov.

Iskrine aparate za gospodinjstvo in osebno nego prodajajo trgovine s tovrstnim blagom, kjer je prav zdaj mogoče kupiti nekatere izdelke iz Iskrine družine na obročno odplačevanje. V lastnih trgovinah ob tovarnah v Retečah in v Železnikih, ki sta odprti vsak dan, razen sobote, dopoldne, pa Iskraši dajejo 20 odstotkov popusta za gotovinska plačila. Tu opravljajo tudi servise, običajno tako, da kupec na popravljeni aparat kar počaka.

**OD IDEJE
DO KLJUČA**

SOZI združenega gradbenega podjetja gposs ljubljana

SGP GRADBINEC KRANJ

je s svojimi toz gradbene dejavnosti in projektivnim birojem s sedeži v občinah Kranj, Jesenice, Tržič, Kamnik in Ljubljana-Šiška usposobljen za izvajanje in projektiranje vseh vrst visokih in nizkih gradenj, zaključnih del, proizvodnje gradbenih polizdelkov in materialov.

SGP GRADBINEC KRANJ
KRANJ
Nazorjeva 1
064-26-361

STROJ NI IZPODRINIL KLADIVA IN NAKOVALA

Kropa, marca - Tovarna UKO nadaljuje bogato polti-sočetno tradicijo kovaštva v Kropi. Prodaja njenih uporabnih in okrasnih predmetov umetnega kovaštva doma in v tujini pa dokazuje, da ima tradicionalna kropsarska obrt tudi prihodnost.

Tovarna, ki sicer pod imenom Umetno kovinska obrt deluje dobra tri desetletja, ima poleg umetnega kovaštva v svojem proizvodnem programu tudi graverstvo (malokomu je znano, da izdelujejo poštno in bančne žige) in cizelerstvo (izdelovanje predmetov iz bakra). Kovači še vedno kot v preteklih stoletjih vihte težka kladiva in ročno oblikujejo izdelke, ki lepi in uporabni krasijo stanovanjske hiše, vikende, pa tudi gradove, samostane, cerkve, hotele, etnografsko zaščitene zgradbe na domačih in tujih tleh. Zlasti v Nemčiji in Avstriji so njihovi izdelki zelo cenjeni. Pred leti so tja izvozili več kot polovico izdelkov, zdaj pa projekti modernih stavb niso več toliko naklonjeni umetno kovanemu izdelku, zato je tudi izvoz upadel. Svečniki, peplniki, luči, lestenci, kaminske garniture so še vedno mikavno blago, na domačem tržišču pa zlasti uporabni predmeti. Zaščitne okenske mreže, ograje, kljube, kovani ščitniki za vrata se dobro prodajajo zlasti graditeljem. Še pred tremi leti so v UKO izdelali le od tri do pet tisoč kljuk za vrata, danes jih izdelajo že 70 tisoč.

Prodaja dokazuje, da ima umetno kovaštvo poleg dolgoletne tradicije tudi prihodnost. Porok zanjo pa so tudi

mladi, ki pogosteje kot pred leti prijemajo za kovaška kladiva. Na pobudo tovarne so v bližnji lipniški osnovni šoli osnovali kovaški krožek, za katerega se je odločilo 14 učen-

cev. Prvi uspeh, ki ga bodo želi čez nekaj let, je četverica osnovnošolcev, bodočih študentov, ki si je izvolila kladivo in nakovalo za svojo poklicno prihodnost.

ZDRAVO BIVANJE V PRAVILNO OBARVANIH PROSTORIH

V industriji sintetičnih smol, barv in lakov Color v Medvodah se trudijo ponuditi potrošnikom ustrezno in pestro izbiro barv za obnavljanje in olepšanje bivalnih prostorov in doma po načelu: »naredi sam«.

Marsikdo od vas, ki berete te vrstice, se je tudi sam doma lotil barvanja in ste verjetno vsi tudi kdaj uporabljali Colorjeve premaze. V tem sestavku bi vas radi spomnili na izbiro in namembnost Colorjevih proizvodov za »domačo uporabo« in še posebej seznanili z barvami za notranje zidne površine.

Podlage in barve v Colorju proizvajajo za tri področja uporabe: na mineralnih gradivih (zidovi, fasade), lesu in kovini. Za zaščito kovin je predvsem primeren COLOMIN EMAJL in je navoljo v različnih niansah. Za zaščito lesa pred vremenskimi vplivi je primeren lazurni premaz LESOL in UNICOL SISTEM, za zaščito lesa v notranjih prostorih pa priporočajo v Colorju AQUALES lak lazuro, ki se meša z vodo in jo sestavlja zdravju neškodljive snovi. To je eden od Colorjevih prispevkov za zdravo bivanje, omeniti pa velja še, da so površine pobarvane z Aqualesom pralno obstojne. Za zaščito fasad v Colorju ponujajo akrilno barvo na topilih COLOFAS. Za notranje zidne površine so na voljo disperzijske barve HIDROCOL IN SYNKOLIT in za njihovo niansiranje SPEKTROLIT v 8 niansah.

Cep rav v Colorju že desetletja izdelujejo tudi disperzijske barve in so se uveljavile med potrošniki, vas še enkrat želimo opozoriti nanje. Ločimo jih glede na pralnost. Pralna disperzijska barva je SYNKOLIT, nepralna pa HIDROCOL. Hidrocol je namenjen za barvanje notranjih prostorov. Delo z njim je enostavno, priporočamo nanašanje s krznenim valjčkom, osušeni sloj pa je odporen na suho brisanje. Barva je izdelana iz zdravju neškodljivih snovi in je dobro paropropustna. Še nekaj navodil za njeno uporabo: stare vodotopne premaze pred barvanjem odstranimo in steno operemo. Podlaga mora biti pred bar-

vanjem suha, čista in čvrsta. Hidrocol je izdelan v beli niansi in ga v želeno barvno nianso toniramo s SPEKTROLITI. Barva naj ne bo pregosta — na 1 kg barve damo za prvi nanos do 3 dcl vode, za drugega pa 2 dcl. Z 1 kilogramom je možno obarvati 3 do 4 m² dvema slojema.

O barvanju notranjih prostorov, plesni na zidovih in podobnih problemih smo se pogovarjali s Colorjevim strokovnjakom Andrejem Golubovičem na njihovem razstavnem prostoru na sejmu Alpe Adria v Ljubljani: »Sprasuje me, kakšna je prednost našega Hidrocola pred apnom in pa, zakaj se v prostorih pojavlja zidna plesen? Apno je seveda odlično, paropropusten premaz, ki v začetku deluje dezinfekcijsko in biocidno, je pa delo z njim izredno zahtevno: zelo težko je z njim lepo pobarvati prostore, ki so ob delu tudi zelo onesaženi. Naš HIDROCOL je prav tako izdelan iz naravnih, zdravju neškodljivih sestavin in je prav tako dobro paropropusten. Delo z

njim je bistveno lažje in ob njem tudi ni večjega onesaženja prostora. Z možnostjo niansiranja res naredimo lepo obarvan prostor z gladkimi stenami, v katerem bo bivanje prijetnejše. Poleg naštetih prednosti pa je Hidrocol med najcenejšimi v tem rangu barv na našem tržišču. In zakaj plesen na stenah? Zaradi varčevanja pri ogrevanju, nezadostnega in nepravilnega zračenja ter nepravilne oziroma nezadostne izolacije in toplotnih mostov. Naj bodo prostori zadosti ogreti, vsak dan na stečaj za kratek čas odprte okna, da se zrak v prostoru zamenja in pa poskrbite za izvedbo izolacije, v kolikor še ta ni ustrezno izvedena,« je povedal Andrej Golubovič.

Colorjeve izdelke lahko kupite v vseh trgovinah z barvami in v njihovi tovarniški trgovini v Medvodah. Na prodajnih mestih in v Colorjevi tehnični službi so vam na voljo podrobnejše informacije o Colorjevih izdelkih in njihovi uporabi.

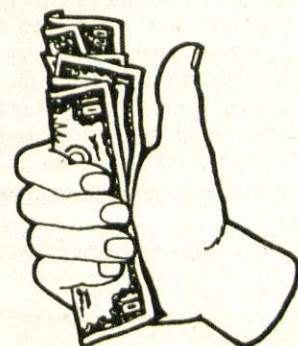
KOVINOTEHNA

BLAGOVNICA FUŽINAR JESENICE

Z ROKO V ROKI

**Prodaja na 4 mesece
brez obresti (tudi na
čeke), ali 15 %
popust pri plačilu z
gotovino**

**Kotli za centralno ogrevanje
FEROTHERM**

**in TVT Boris Kidrič,
radiatorji JUGOTERM**

**Bela tehnika GORENJE, LTH in Rade
Končar**

NEMOGOČE JE MOGOČE - NEMOGOČE JE MOGOČE

metalka
n. sol. o., Ljubljana

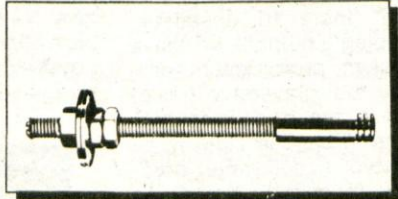
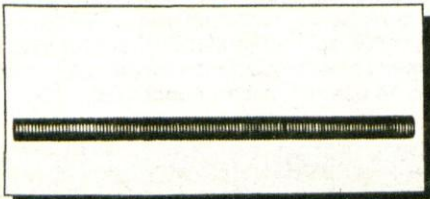

triglav

Tovarna montažnega pribora in
ročnega orodja
64290 Tržič, Cesta na Loko 2,
Jugoslavija
tel. (064) 50-040

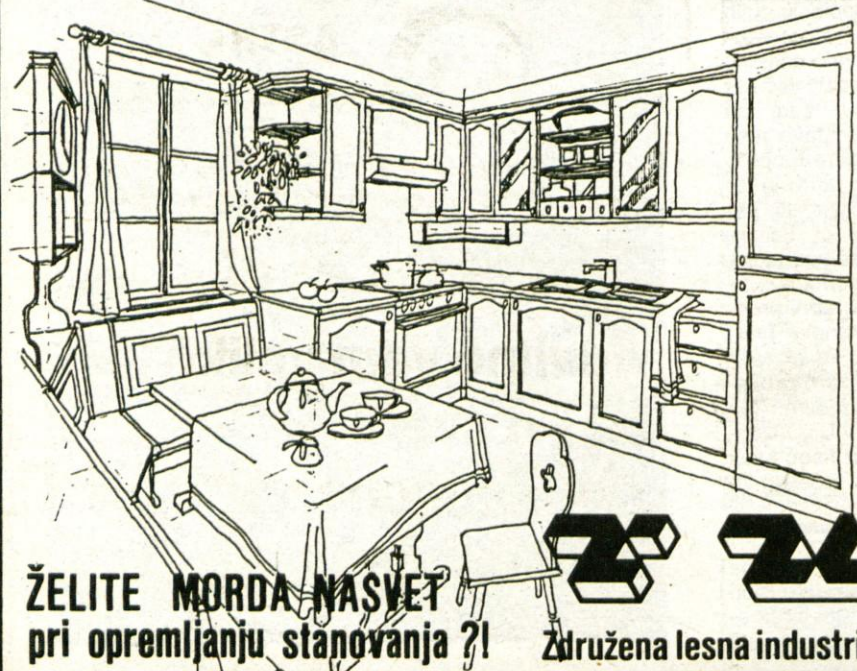
Triglav navojne palice

dolžine 1 - 4 m, dimenzij M8 - M20, primerne za povezavo ostrešij in
ostale namene v gradbeništvu

Na voljo v vseh bolj založenih tehničnih trgovinah!

HITRO • ZANESLJIVO • ENOSTAVNO • GOSPODARNO

tel. 064 50-795
obiščite
SALON POHIŠTVA DETELJICA

**ŽELITE MORDA NASVET
pri opremljanju stanovanja?**

Združena lesna industrija Tržič p.o.

SERVISNO PODJETJE KRANJ
Tavčarjeva 45

Delovne enote

mizarska — ključavničarska (balkonske ograje, vrtno ograje, razni nadstreški, vhodna in druga
vrata, skladišni regali) — slikopleskarska — tlakarska — gradbena — krovsko — kleparska —
električarska — vodoinštalaterska in centralno ogrevanje

GRADITELJI, ZAUPAJTE NAM VAŠO GRADNJO!

Na voljo smo vam s strokovnimi gradbenimi, fasaderskimi, tesarskimi, krovsko — kleparskimi,
inštalaterskimi, pleskarskimi, tlakarskimi, mizarskimi in ključavničarskimi uslugami

Ste se odločili za preureditev podstrešja v bivalne prostore?
Zaupajte jo nam, saj imamo tudi v tem bogate izkušnje!

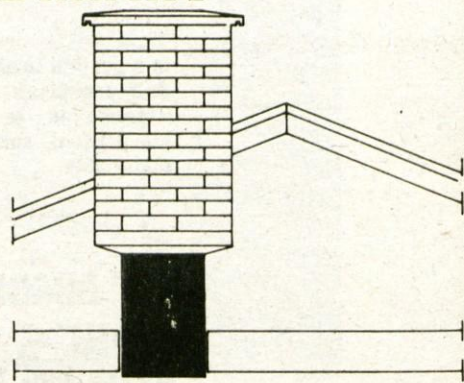
Oglasite se, pripravili vam bomo konkurenčno ponudbo!

Informacije po tel.: 21-282

VAŠ DIMNIK TO-MO-DI DIMNIK

topli montažni dimnik
s kisloodporno
ognjestalno šamotno cevjo

INFORMACIJE IN PRODAJA:

MONTAŽNO INDUSTRIJSKO PODJETJE p.o.

LJUBLJANA, Opekarska 13, tel.: 061/212-011, 212-057, 218-347, telex 31420

MERKUR VEDNO MISLI NA VAS

Kranj, marca - Za letošnjo gradbeno sezono v štirinajstih prodajalnah Merkurja Kranj z
gradbenim materialom in opremo ugotavljajo, da bi težko govorili o nekakšnem začet-
ku. Zaradi ugodne (za gradnjo) zime se je lanska gradbena sezona potegnila kar v le-
tošnjo, zato spomladanski dnevi za številne graditelje ne bodo pomenili starta, marveč
kar nadaljevanje. Prav zato tudi ne preseneča ugotovitev, da ima štirinajst Merkurjevih
prodajalnih na Gorenjskem, na območju Ljubljane ter v Litiji in Pivki v tem trenutku boga-
to izbiro vseh vrst gradbenih materialov od cementa in apna ter opečnih izdelkov, do in-
štalacijskih in izolacijskih ter različne opreme in ogrevalnih naprav. Za to, da vam ne bo
treba iskati ali pa v negotovosti čakati na ta ali oni material, so poskrbeli v Merkurju,
kjer vedno mislijo na vas...

Tudi letos, pravijo v Merkurju
Kranj, velja njihov slogan: **Pravi lju-
dje na pravem mestu.** Sicer pa je v
primerjavi z dvema, tremi leti nazaj
tržišče z različnimi gradbenimi ma-
teriali veliko bolj založeno in tudi
zato ni razloga, da Merkurjevi pro-
dajalci ne bi mogli ustreči tako re-
koč vsaki vaši želji. Vseeno pa ne
bo odveč, da se o posameznem
materialu, ki ga potrebujete, morda
najprej prepričate po telefonu. In-
formacije po telefonu namreč v
Merkurjevih prodajalnah niso nobe-
na posebnost. Še več. Tudi svetu-
jejo vam in če ste prepričani, kaj
potrebujete, lahko to tudi naročite
po telefonu, potem pa se v proda-
jalni dogovorite, kam in kdaj vam
material ali izdelek pripeljejo. Že
zdaj tudi lahko naročite material, ki
ga boste morda potrebovali zaradi
poteka gradnje šele proti koncu
gradbene sezone. Pripeljali vam ga
bodo takrat, kadar boste želeli.

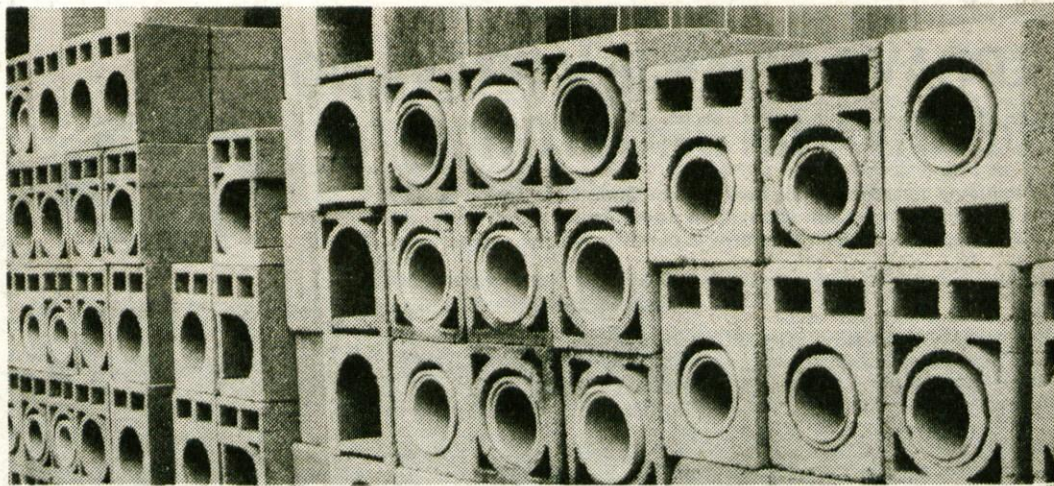
Čeprav so letos razmere na tr-
žišču, pa ne le pri gradbenih ma-
terialih, predvsem glede cene, precej
čudne, da ne rečemo neurejene, si

v Merkurju prizadevajo, da med po-
sameznimi prodajalnami ne bi bilo
pomembnejših razlik. Vendar do-
datna informacija v določenem tre-
nutku tu in tam v posamezni od šti-
rinajstih prodajalnih ne bo odveč. Ko
smo v minulih dneh obiskali neka-
tere prodajalne, smo se prepričali,
da je pravilo v Merkurjevih prodajal-
nah: **Zadovoljen kupec.** Lahko se
vam bo tudi pripetilo, da kakšnega
izdelka ali materiala tistih hip v do-
ločeni prodajalni ne boste dobili. V
takem primeru velja povprašati v
drugi. Nasploh pa velja nasvet, da
se s prodajalci pogovorite, kaj bo-
ste letos potrebovali pri obnovi,
vzdrževanju, gradnji... Tako se bo-
ste tudi izognili morebitnim nepri-
jetnim presenečenjem, da materiala
takrat ne bo, ali pa vsaj takšnega
ne, kot bi želeli.

Še najbolje pa je, če imate mož-
nost, da materiale, ki jih boste po-
trebovali med letošnjo sezono,
čimprej nabavite. Glede cene, je
namreč trg tako negotov, da bi bilo
najbolje, da še preden zasadi-
te lopato, že imate ves material za grad-

njo. Vendar pa v Merkurju vseeno
skušajo ublažiti tudi tovrstne teža-
ve graditeljev. Ena od olajšav pri
premagovanju in hitrem naraščanju
stroškov materialov pri nakupu so
kratkoročna posojila in gotovinska
plačila s popusti. Ob nakupu grad-
benega materiala v vrednosti nad
500 tisoč dinarjev (razen pri izdel-
kih črne in barvne metalurgije ozi-
roma pri betonskem železu in ar-
maturnih mrežah) vam v Merkurje-
vih prodajalnah odobrijo 15-odsto-
tni popust. Material pa lahko kupite
tudi z brezobrestnim posojilom in
plačilom s čeki oziroma v štirih
obrokih. Prvi obrok oziroma polog
pa je 30 odstotkov od vrednosti ce-
lotnega nakupa.

Če ste torej letos član velike
»družine« graditeljev na Gorenj-
skem, potem že zdaj prav gotovo
poznate Merkur Kranj oziroma
njegove prodajalne. In tako, kot je
že doslej, bo tudi letos Merkur
Kranj, vedno mislil na vas. Zato ne
odlašajte. Oglasite se v Merkurju
in se pogovorite s prodajalci o va-
ših letošnjih gradbenih načrtih.

MERKURJEVE PRODAJALNE GRADBENEGA MATERIALA

- GRADBINKA - KRANJ
- DOM - NAKLO
- ŽELEZNINA - RADOVLJICA
- ŽELEZNINA - BLED
- KOVINA - LESCE
- UNIVERSAL - JESENICE
- KAŠMAN - ŠKOFJA LOKA
- PLEVNA - ŠKOFJA LOKA
- ŽELEZNINA - GORENJA VAS
- ŽELEZNINA - LJUBLJANA (Tržaška cesta)
- KLADIVAR - LJUBLJANA (Zaloška cesta)
- OKOVJE - ŠENTVID
- GRADBENI MATERIAL - LITJA
- GRADBENI MATERIAL - PIVKA - PETELINJE

- Cement, apno
- Opečni izdelki (zidaki, modularni zidaki, strešna opeka)
- Schiedel dimniki
- Armaturne mreže in betonsko železo
- Kanalizacijske, odtočne in drenažne cevi
- Salonit plošče in cevi
- Izolacijski materiali (tervol, stiropor, kombi plošče, siporex)
- Hidroizolacijski materiali (bitumenske smole, ibitol, izotekt, strešna lepenka)
- Betonski mešalci, samokolnice, sejalne mreže, gradbeno in zidarsko orodje
- Vodoinštalacijski materiali (cevi, fittingi, ventili, pipe)
- Peči, inštalacijski materiali in oprema za centralno ogrevanje
- Solarna tehnika (kolektorji, bojlerji)
- Keramične ploščice, sanitarna keramika in oprema
- Elektroinštalacijski materiali

**SALON
POHIŠTVA**

Bračičeva 1 a, Tržič tel. 50-898

TOZD
Mercator
PRESKRBA TRŽIČ

ZA VAŠ DOM:

pohištvo najbolj znanih proizvajalcev za dnevne sobe,
kuhinje, spalnice, otroške sobe, kopalnice, predsobe itd . .

talne obloge vseh vrst

preproge

stenske obloge

svetila

karnise

OBROČNO BREZOBRESTNO ODPLAČEVANJE

DOSTAVA NA DOM

Vabimo vas tudi na oddelek železnine
v kletni etaži salona — tel. 50-849

KRKA, tovarna zdravil,
n. sol o. Novo mesto
TOZD Izolacije
68000 Novo mesto, Bršljin 62
tel. (068) 21-620, 21-621
telex 35813 KRKAIZ YU
Marketing sektor
68000 Novo mesto, Bršljin 62
tel. (068) 25-877

**6 načinov vgradnje
izolacijskih materialov**

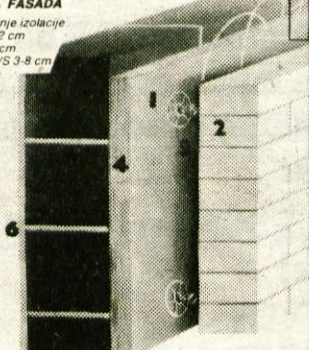
NOVOTERM

NOVOTERM je sodoben izolacijski material iz
steklene volne, ki ima vse odlike sodobnih izo-
lacijskih materialov, kakršne uporabljajo tudi
drugod po svetu.

Z NOVOTERMOM lahko izolirate: stropove, pode,
stene, podstrešja in še prihranite na energiji do
40 %.

**ZUNANJA IZOLACIJA OBODNEGA ZIDU —
PREZRAČEVANA FASADA**

- 1/ sidra za pritrdjevanje izolacije
- 2/ fasadna opeka 12 cm
- 3/ zračni prostor 4 cm
- 4/ NOVOTERM LIP/S 3-8 cm
- 5/ opečni zid 19 cm
- 6/ notranji omet

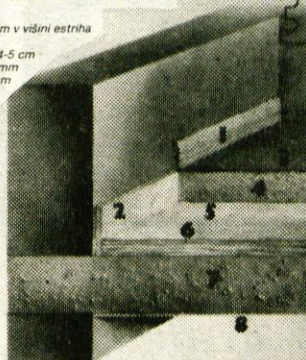
NOTRANJA IZOLACIJA OBODNEGA ZIDU

- 1/ letev 50/80 mm
- 2/ zunanji omet
- 3/ opečni zid 29 cm
- 4/ NOVOTERM LIP/S 3-8 cm
- 5/ parna zavora - PE folija 0.2 mm
- 6/ stenska obloga

IZOLACIJA VMESNEGA MASIVNEGA STROPA

- 1/ robna letev
- 2/ NOVOTERM PIP 2 cm v višini estriha
- 3/ finalni tlak
- 4/ cementni estrih od 4-5 cm
- 5/ tesnila PE folija 0.2 mm
- 6/ NOVOTERM PIP 3 cm
- 7/ AB plošča
- 8/ omet 2 cm

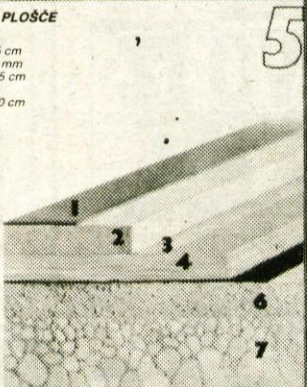
IZOLACIJA POŠEVNE STREHE

- 1/ krina
- 2/ špirovce
- 3/ strešna lepenka
- 4/ prežračevani prostor 4 cm
- 5/ NOVOTERM LIF ali LIP 10-15 cm
- 6/ parna zavora PE folija 0.2 mm
- 7/ vidna obloga

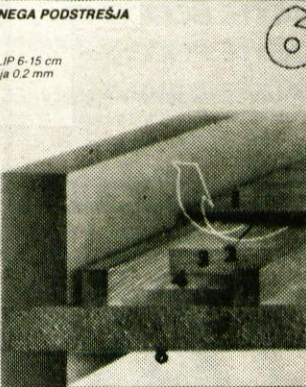
IZOLACIJA TALNE PLOŠČE

- 1/ finalni tlak
- 2/ cementni estrih 4-5 cm
- 3/ tesnila PE folija 0.2 mm
- 4/ NOVOTERM PIP 4-5 cm
- 5/ hidroizolacija
- 6/ podložni beton 8-10 cm
- 7/ gramozna podlaga

IZOLACIJA POHODNEGA PODSTREŠJA

- 1/ leseni pod
- 2/ zračni prostor
- 3/ NOVOTERM LIF ali LIP 6-15 cm
- 4/ parna zavora PE folija 0.2 mm
- 5/ AB plošča
- 6/ omet
- 7/ morali

NOVOTERM

Izbira debelin izolacijskih materialov NOVOTERM z upoštevanjem gradbenih klimatskih con.

Način vgradnje	Naziv materiala	λ (W/mK)	Debelina NOVOTERMA (cm)		
			Cona I	Cona II	Cona III
1. Zunanja izolacija obodnega zidu, prezračevana fasada	LIP/S	0,040	3	5	8
2. Notranja izolacija obodnega zidu	LIP/S		3	5	8
3. Izolacija vmesnega masivnega stropa	PIP		3	3	3
4. Izolacija poševne strehe	LIF ali LIP		10	12	15
5. Izolacija talne plošče	PIP		4	5	5
6. Izolacija pohodnega podstrešja	LIF ali LIP		6	10	15

Vsi izdelki NOVOTERM so redno kontrolirani in preizkušeni v skladu z veljavnimi normativi in standardi (JUS) in (DIN) pri Zavodu za raziskavo materiala in konstrukcij v Ljubljani (ZRMK).

NOVOTERM

**ZA OBNOVO IN OPREMO
VAŠEGA DOMA**

- talne in stenske obloge
- barve, laki, premazi, lepila
- izolacijski materiali
- plastične odtočne cevi z vsemi dodatki
- svetila

poleg tega pa še najrazličnejši kuhinjski in
gospodinjiski aparati, pripomočki, pa še
marsikaj!

**Z MOŽNOSTJO OBROČNEGA
PLAČEVANJA!**

v blagovnici

**ASTRA
KRANJ**

murka - elqo Lesce

**Nudimo vam veliko
izbiro svetil
EMI Poljčane
in SIJAJ
Hrastnik**

**Pri gotovinskem
plačilu
vam odobrimo
10 % popust.**

**Obročno
odplačevanje
na 4 mesece
brez obresti.**

**Vabljeni
v elqo**

VEZENINE BLED VAM IZ SVOJEGA
BOGATEGA PROIZVODNEGA
PROGRAMA NUDIJO NOV IZDELEK
VEZENO ZAVESO ZA KUHINJO OZ.
JEDILNICO, IZDELANO IZ 100 %
BOMBAŽNEGA BATISTA.

**VEZENO BLAGO LAHKO KUPITE V
RAZLIČNIH VZORCIH IN
DIMENZIJAH V NAŠIH
PRODAJALNAH NA GORENJSKEM:**

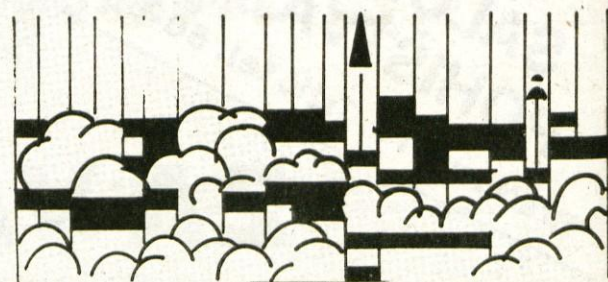
- TINCA - Bled, Kajuhova 1
- ANA - Radovljica, Cankarjeva 78
- LOKVANJ, Modna hiša Pristava - Bled, Mišino

UGODNO — UGODNO — UGODNO — UGODNO — UGODNO — UGODNO — UGODNO — UGODNO

Elita

Posteljne garniture 100 % bombaž
Barvne jogi rjuhe
Flanel garniture
Brisače iz frotirja

65.650 din
27.960 din
91.920 din
od 11.070 din dalje

za vaš prijeten dom

VELIKA IZBIRA DEKORATIVNEGA BLAGA IN ZAVES!

Ugodni pogoji nakupa v
veleblagovnici GLOBUS:
pohištvo, talne obloge
v prodajalni DEKOR Kranj:
kuhinjsko pohištvo, bela tehnika

in tudi v drugih prodajalnah
KOKRE Kranj

Kokra

JARKICE HISEX, STARE 8
TEDNOV, CENA 13.900 DIN

TEŽKE BELE PIŠČANCE ZA
ZAKOL ALI NADALJNJO RE-
JO PRODAJAMO OD 27.
MARCA DO 1. APRILA

KURJI GNOJ SUH ZA GNO-
JENJE ALI KRMLJENJE -
CENA 20.000 DIN/M³ PRO-
DAJAMO OD 3. DO 5. APRIL-
LA

KURJA FARMA MOSTE PRI
KOMENDI. Tel.: 061/841-471

Ugodni nakup v Murkini poslovalnici Železnina Lesce

Peči za centralno kurjavo TVT
Boris Kidrič Maribor

SP 32	10.430.797 din
SP 26	10.260.777 din
UNI 35	8.001.752 din

Feroterm

FF 25	8.128.192 din
FF 32	8.396.800 din
FF 40	9.310.786 din

Izkoristite ugodnost v Murki.

murka

tapetništvo radovljica

Gorenjska cesta 41
telefon (064) 75-212

**Specializirani smo za dekoraterska
dela:**

zavese in dekoracije za gledališča, kino
dvorane, upravne stavbe, hotele, šole, vrtce in
stanovanja.

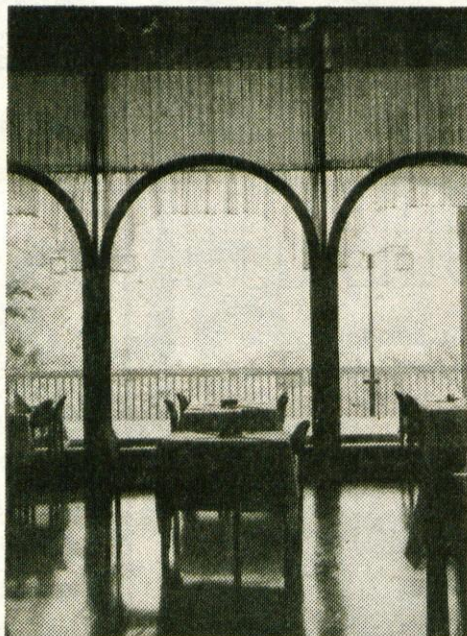
Polagamo talne obloge:

tapison, itison, vinflex in gomo.

Izdelujemo razne tapetniške izdelke

po naročilu in popravljamo tapicirano
pohištvo.

Pokličite ali obiščite nas — radi vam bomo svetovali!

SD "ZAJČEK"

NOVA TRGOVINA ZA
OTROKE

na trgu RIVOLI na PLANINI III v
Kranju (za Boltezom)

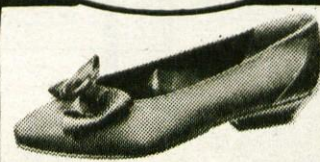
V njej dobite vse za otroka od
rojstva do 10. leta starosti. Oblečila,
kozmetika, igrače, darila, sedeže za v
avto, vozičke in še marsikaj dobite
po najugodnejših cenah. Pridite in se
prepričajte!

SD "ZAJČEK"

KOŠČEK NEBA
v strešnem oknu

F. mira Radovljica tel. 75-036

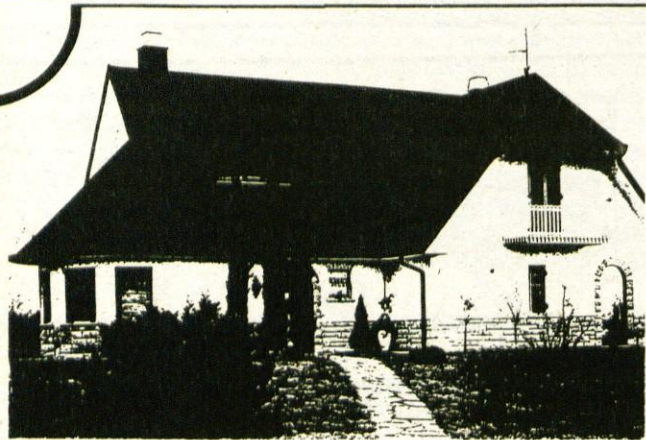
NOVO IZ ALPINE

Velika izbira ženskih
čevljev iz
pomladanske
kolekcije v
prodajalnah Alpine

Opravičilo

Zaradi prostorske stiske v
današnji številki niso
objavljeni vsi razpisi, oglasi
in zahvale. Vse bomo
objavili v torkovi številki.
Prosimo za razumevanje.

Uredništvo

GRADITE HITRO,
GRADITE SODOBNO,
GRADITE POCENI —
GRADITE Z NAMI

lesnina

Trgovina z gradbenim
materialom — Kranj —
Primskovo

- Cement, apno, maltit, salanit, betonski izdelki vseh vrst
- najsodobnejša strešna kritina iz pravih kanadskih bitumenskih skodel TEGOLA CANADESE
- strešniki vseh vrst
- izolacijski materiali - lendapor, novoterm, perlit, stiropor, tervol, bitumen, ibitol in drugi
- zaščitni premazi vseh vrst
- keramične ploščice najboljših jugoslovanskih proizvajalcev in uvožene, sanitarna keramika
- fasade razne - opaž in furnirane stenske in stropne obloge
- ladijski pod - parketi in talne obloge
- stavbno pohištvo - gradbene opažne plošče - okenske marmorne police in ploščice
- betonski mešalci, samokolnice in drugo zidarsko orodje
- reprodukcijski material za lesno obrt (vse vrste furnirjev lesa in plošč)

Informacije: po telefonu 26-076 ali 23-949

Pri nakupu vam pomagamo z nasveti.

Delovni čas: vsak dan od 7. do 19. ure, ob sobotah pa od 7. do 13. ure.

Merkator - Kmetijsko živilski kombinat
Gorenjske

**KOMERCIALNI
SERVIS**
TOZD K R A N J

Gorenjesavska 9, tel.: 21-276, 24-479

**Ves gradbeni material od temeljev
do strehe lahko nabavite v naših
poslovalnicah gradbenega
materiala:**

● **STRAŽIŠČE pri Kranju (bivša
opekarna)**

tel.: 21-140, 21-180,

● **HRASTJE pri Kranju**

tel.: 36-462, 36-453

Kupljeno blago dostavimo do vašega gradbišča.

Cene so konkurenčne, pred nakupom se o tem
prepričajte sami.

Delovni čas od 7. do 15. ure, tudi ob sobotah
dopoldne

Se priporočamo!

JUGOBANKA

EKSPOZITURA JESENICE
Titova 39/a (CENTER II)
Tel.: 84-361, 84-363

Poslovni čas:

pon. — pet. 7.30 - 18. sob
7.30 - 12.

Stara enota na Titovi 20 bo
zaradi obnove
predvidoma zaprta do 1.
maja 1989

MERKUR

**ŽE SEDAJ POPOLNITE
PORABLJENO ZALOGO KURJAVE!**

**S takojšnjo dobavo vam nudimo
ZELO KAKOVOSTEN**

ČEŠKI PREMOG

**kurilne vrednosti 18058 KJ/kg
(cca 4.300 cal)**

CENA: 620.000 din/t

**Naročila in vplačila sprejema
prodajalna**

KURIVO - NAKLO

telefon: (064) 47-000

**IZKORISTITE MOŽNOST
PLAČILA NA OBROKE!**

translurist

in SLAVKO ZGONC

vas vabita na predavanje:

**VARSTVO SADNEGA DREVJA IN
VRTNIN PRED BOLEZNIMI IN
ŠKODLJIVCI**

Predavanje bo v hotelu TRANSTURIST v nedeljo, 26. marca, ob 9. uri.

**Predavatelj bo predavanje popestril z
diapozitivi in odgovarjal na vaša vprašanja!**

Rezervacije in informacije na tel. (064) 621-261.

Vabljeni!

**Sava
Kranj**

industrija gumijevih, usnjenih in kemičnih izdelkov
KADROVSKI SEKTOR — IZOBRAŽEVALNI CENTER

Razpisuje za šolsko leto 1989/90

ŠTIPENDIJE:

- 10 štipendij za poklic diplomirani inženir kemijske tehnologije,
- 3 štipendije za poklic diplomirani inženir matematike,
- 3 štipendije za poklic diplomirani inženir fizike,
- 10 štipendij za poklic diplomirani inženir strojništva,
- 3 štipendije za poklic diplomirani inženir računalništva,
- 5 štipendij za poklic diplomirani inženir elektrotehnike,
- 10 štipendij za poklic diplomirani inženir ekonomist,
- 10 štipendij za poklic strojni tehnik,
- 5 štipendij za poklic elektrotehnik-elektronik,
- 5 štipendij za poklic elektrotehnik-energetik,
- 20 štipendij za poklic naravoslovno-matematični tehnik,
- 5 štipendij za poklic kemijski tehnik,
- 30 štipendij za poklic gumarski tehnik

Vlogi za štipendijo (obrazec SPN-1, DZS 8,40) je treba priložiti:

- življenjepis z opisom socialnega stanja družine, poklica staršev, svojih aktivnosti na raznih interesnih področjih v šoli in izven nje (priznanja na tekmovanjih) in morebitne želje po nadaljevanju študija,
- fotokopijo zadnjega šolskega spričevala (za srednješolce) oziroma potrdilo visokošolske organizacije o opravljenih izpitih, ki mora vsebovati število predpisanih in že opravljenih izpitov — tudi v junijskem roku (za študente),
- potrdilo o premoženjskem stanju in številu družinskih članov, ki živijo v skupnem GOSPODINSTVU,
- potrdilo o dohodkih staršev v preteklem koledarskem letu: navedeni morajo biti vsi dohodki družine, ki štejejo za dohodek po predpisih o prispevkih in davkih občanov; za starše-upokojece je treba priložiti odrezek nakazila za mesec december 1988.

Štipendije za naravoslovno-matematično tehnologijo so namenjene predvsem učencem 3. in 4. letnika, ki bodo nadaljevali šolanje na VII. stopnji zahtevnosti, praviloma v tehniških usmeritvah; za štipendijo v navedeni usmeritvi pa lahko zaprosijo tudi tisti učenci 1. in 2. letnika, ki imajo nadpovprečni učni uspeh, aktivno sodelujejo v različnih dejavnostih v šoli in izven nje, če so dosegali vidnejše rezultate in priznanja na raznih tekmovanjih znanja oziroma če so izbrani kot kandidati za podelitev štipendije za nadarjene učence.

Za kadrovske štipendije lahko zaprosi kandidat, katerega dohodek na družinskega člana ne presega povprečnega mesečnega dohodka na zaposlenega v SR Sloveniji, ugotovljenega za preteklo leto (719.544,— din). Dovoljenega cenusa ne bomo upoštevali v primeru manjšega števila prosilcev in pri kandidatih z nadpovprečnim učenim uspehom in nadpovprečnimi rezultati testiranja.

Višina štipendije je usklajena s Samoupravnim sporazumom o štipendiranju učencev in študentov v občini Kranj; štipendisti, ki se šolajo za deficitarne poklice, prejemaajo dodatke za deficitarnost.

Vloge s priloženimi dokumenti je treba poslati na naslov: SA-VA KRANJ, industrija gumijevih, usnjenih in kemičnih izdelkov, KADROVSKI SEKTOR — IZOBRAŽEVALNI CENTER, Škofjeloška cesta 6, najkasneje do 30. junija 1989.

ALPETOUR

Turistična agencija Škofja Loka

RABAC za prvi maj z »Dnevnikom«
RABAC, ugodne cene za upokojece
PRVOMAJSKE POČITNICE ob morju
PRVOMAJSKI IZLETI: Grčija, Capri in Pompeji, Rim, Češki gradovi
ČSSR (Praga, Brno) za skupine (ugodno)
DUNAJ - BUDIMPEŠTA, 3 dni, odh. 19. 5. (novo)
SEJMI-RAZSTAVE:
BAUMA, München, odh. 10. in 12. 4.
COSMOPROF, Bologna, odh. 23. 4.

Informacije tudi po tel. 061/211-118 ali 064/621-660

UGODNO ZA SKUPINE

Cene penzionov do 31. maja od 47.300 do 60.000 din v hotelih B kategorije.
KAMPI STOJA, MEDULIN in KAŽELA NATURIST so odprti že od 22. marca.

Preživite počitnice v prikolicah vašega sindikata na PULJSKI RIVIERI!

Cena za namestitev prikolic od 1. 5. do 30. 9. je od 5.900.000 do 7.900.000 din v enem od 10 kampov Arenaturista.

OBIŠČITE NAŠ PROSTOR NA SEJMU ALPE-ADRIA!

Informacije in rezervacije:
SEKTOR PRODAJE ARENATURISTA, 52000 Pula, tel.: 052/23-811, 34-588, telex: 25228, 25323, telefax: 052/34-419

UPRAVNI ORGANI IN STROKOVNE SLUŽBE OBČINE KRANJ 64000 KRANJ

Razpisujejo prosta dela in naloge

V upravi za družbene prihodke

1. VODJA ODSEKA ZA KNJIGOVODSTVO DRUŽBENIH PRIHODKOV IN IZTERJAVO - ponovni razpis

Pogoji: visoka izobrazba VII/1 stopnje zahtevnosti ekonomske smeri
 5 let delovnih izkušenj
 3 mesečno poskusno delo
 strokovni izpit

V Komiteju za planiranje, gospodarstvo in družbene dejavnosti

2. VODJA IN ORGANIZATOR DELA PISARNE KOMITEJA - ponovni razpis

Pogoji: srednja izobrazba V. stopnje zahtevnosti administrativne ali ekonomske smeri
 2 leti delovnih izkušenj
 1 mesečno poskusno delo
 strokovni izpit

Strokovni izpit za upravne organe in strokovne službe se lahko opravi v enem letu po namestitvi.

Za razpisana dela in naloge se sklone delovno razmerje za nedoločen čas.

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev in opisom delovnih izkušenj naj kandidati pošljejo v 8 dneh na naslov: Občina Kranj, Splošne službe, Kadrovska služba, Trg revolucije 1, 64000 Kranj.

Kandidate bomo o izbiri obvestili v 30 dneh po končanem zbiranju prijav.

translurist

V soboto, 25. marca, vas vabimo na

VELIKONOČNI VEČER

ob prijetni glasbi in nastopu tamburašev.

**Postregli vam bomo izbrane
VELIKONOČNE JEDI:**

**šunka v testu s hrenom - polnjeni velikonočni zajec
- potica - pirh.**

Obvezne rezervacije: hotel TRANSTURIST - tel. 621-261.

Vabljeni!

**KOMPAS
JUGOSLAVIJA**

ZIMSKÉ POČITNICE — SMUČANJE 88/89

☆ V marcu in ponekod tudi v aprilu možnost rezervacij za smučanje v tujini po programu KOMPASOVE POČITNICE-SMUČANJE 88/89!
 ☆ Od 25. 2. dalje na smučanje v FRANCIJO (AVORIAZ, CHAMONIX, LES MENUIRES)

☆ SMUČANJE V VAL THORENSU V APRILU!

POSEBNA PONUDBA ZA VSE, KI ŽELIJO NEKAJ VEČ:

☆ KOMPASOVI SNEŽNI KLUBI — POPUSTI
 — DARILO ZA ZVESTOBO — SPORT IN REKREACIJA — ZABA — PROGRAM ZA OTROKE

— IZLETI IN ŠE MARSIKAJ! DOBRODOŠLI V KOMPAS KLUBIH:
 — BOVEC — posebni popusti za člane kluba pri nakupu smučarskih vozovnic!

— BOHINJ
 ☆ UGODNA PONUDBA V MALLNITZU do 18. 3. 89. Smučanje na AN-KOGLU in ledeniku MOLLTAL — velja ista smučarska karta — vozi ski bus!

☆ SMUKA V FALCADAH
 ☆ PRVOMAJSKI KLUB VAL THORENS — **EKSKLUZIVNO** — ZABAVNO

— 26. 4. — 2. 5. 89 (odhod 25. 4.)

— Okoli 280 DEM + 200.000 din/osebo

— 2-, 3-, 4-, 5-posteljni apartmaji

☆ ZA VSE PRIJAVE ZA 1. MAJSKO SMUČANJE (do 25. marca): BO-VEC, BOHINJ, VAL THORENS NAGRADNO ŽREBANJE!

☆ PLANICA 89 ☆

FINALE SVETOVNEGA POKALA V SMUČARSKIH SKOKIH NA 90 in 120 METRSKI SKAKALNICI 24., 25. IN 26. MAREC
 ORGANIZACIJA PREVOZOV IN PRODAJA KART

POČITNICE 88/89 OB MORJU

Senior klubi

☆ MALI LOŠINJ, hotel Aurora, B ktg. (bazen, klubska soba s knjižnico, dnevnim časopisjem, igrami za prosti čas, animacija, izleti), 7 dni, polni penzion, 320.000 din, avtobusni prevoz 80.000 din, odhodi vsako soboto.

»MINI POČITNICE« — 1. MAJ že v prodaji

(4 ali 6 dni) v času prvomajskih praznikov ob morju

— POREČ, že od 299.000 din dalje;

— ROVINJ, že od 240.000 din dalje;

— BOL/Brač, že od 310.000 din dalje;

— HVAR, že od 240.000 din dalje;

— DUBROVNIK, že od 230.000 din dalje

POČITNICE 88 — TUJINA

KONKURENČNE CENE:

☆ CIPER, Larnaca, Limassol, odhodi vsak četrtek, cena 870.000 din in 140 USD

☆ TUNIZIJA, Hamamet, odhodi vsak petek, cena že od 1.638.000 din dalje

☆ MALTA, odhodi vsak četrtek, cena že od 1.330.000 din dalje

IZLETI PO DOMOVINI

PRIPOROČAMO

ZA POSAMEZNIKE IN ZA SKUPINE:

VIKEND IZLETI Z LETALOM OD MARCA DO JULIJA:

☆ MAKEDONIJA — cena od 940.000 din dalje

☆ ČRNA GORA — cena 740.000 din

☆ SARAJEVO-MOSTAR-DUBROVNIK — cena 798.000 din

☆ VIS — cena od 566.000 din dalje

☆ HVAR — cena od 430.000 din dalje

ZAHTEVAJTE NAŠE POSEBNE PROGRAME:

☆ AVSTRIJSKA KOROŠKA IN ENODNEVNI IZLETI K SOSEDOM (Italija), 1 dan, cena od 107.000 din dalje

☆ VIPAVSKA DOLINA IN REZIJA, 2 dni, avtobus, 250.000 din

☆ PODARITE (SI) NEKAJ VEČ! — ZA VSE, KI SE IMAJO RADI —

☆ PROGRAMI ZA POSLOVNE PRIJATELJE V PRIPRAVI:

☆ KOMPASOVO SREČANJE ZA 1. MAJ V NOVEM VINODOLSKEM, hotelsko naselje ZAGORI, 28. 4. — 2. 5., CENA 299.000 din, otroci do 7 let brezplačno!

☆ PULJ — VERUDELA, ANTENINA KARAVANA, 28. 4. — 2. 5., cena 320.000 din, predvsem za ljubitelje tenisa;

PRIPOROČAMO

☆ ZA SINDIKALNE ORGANIZACIJE-KOLEKTIVE

— BRATISLAVA, vsak četrtek, 1 dan, od 30. 3. dalje

— CARIGRAD — četrtek/nedelja, bus, samo 400.000 din in 15 USD

☆ DUNAJ, 1 in 2 dni, musical CATS, 1. 4., že od 139.000 din dalje

☆ CIPER, 4 in 5 dni, odhodi v četrtek in ponedeljek v aprilu in maju

☆ EGIPT — posebno letalo, 4, 6, 8, in 10 dni v aprilu in maju

☆ SVETA DEŽELA IN EGIPT, 11 dni, 27. 3. — zelo ugodno

☆ PRAGA, 4 dni, za zaključene skupine, ugodna cena!

☆ SAN MARINO, tradicionalna prireditve

☆ USTOLIČENJE SAN MARINSKIH KAPITANOV

☆ REGENTOV, 2 dni, 1. 4.

☆ BENETKE, 1 dan, 1. 4., 15. 4.

☆ BARCELONA — NICA, 4 dni, 13. in 16. 4. letalo-avtobus

☆ GRČIJA, 5 dni, 28. 4.

☆ NICA-BARCELONA-MADRID, 9 dni, 26. 4.

S KOMPASOM NA KONCERTE

V MÜNCHEN:

☆ KOOL AND THE GANG, 20. 3. 89, cena 135.000 din

☆ GARRY MOORE, 18. 4. 89, cena 135.000 din

☆ BEE GEES, 21. 5., cena 135.000 din

☆ TOM JONES, 21. 5., cena 135.000 din

IZLETI V TUJINO

☆ EGIPT, 4 dni — 6.5., 6 dni — 15. 4. in 3. 5.

☆ LONDON, individualna potovanja, 3-8 dni, IZREDNO UGODNO!

☆ BANGKOK-SINGAPUR, 11 dni, 30. 4., 4. 6.

☆ PEKING, 8 dni, 6. 4., 11. 5., 15. 6., 13. 7.

☆ LEPOTE JUŽNE KITAJSKE, 15 dni, 26. 5., 4. 8.

☆ SKRIVNOSTNI TIBET IN REKA JANGTZE, 17 dni, 30. 7., 27. 8.

☆ MOSKVA-LENINGRAD-TALIN-RIGA-VILNA, 8 dni, 27. 5., 15. 7.

☆ SAMARKAND-BUHARA, 8 dni, 13. 4., 11. 5.

☆ ZDA — HAVAJI, 14 dni, 5. 5., 15. 5.

☆ NEW YORK — SAN FRANCISCO — LOS ANGELES — LAS VEGAS

— SAN DIEGO, 11 dni, 24. 4., 27. 4., 29. 5.

☆ KUBA — BISER KARIBOV, 13 dni, 24. 3., 21. 4.

☆ TUNIZIJA IN NJENE OAZE, 8 dni, 21. 4., 19. 5.

☆ KARLOVI VARI IN PRAGA, 8 dni, 16. 4.

☆ BRNO, 2-3 dni, za zaključene skupine

☆ NIZOZEMSKA EKSPRES, 8 dni, 28. 4., 27. 5.

TEČAJI TUJIH JEZIKOV

☆ ANGLEŠČINE — Bournemouth, Oxford, Brighton, Hovw, Cambridge, London; dvo in več tedenski tečaji, različni odhodi

☆ TEČAJI SKOZI VSE LETO

— francoščine — PARIZ; italijanščine — FIRENCE; španščine — MADRID; nemščine — MÜNCHEN in KÖLN;

☆ POSLOVNA ANGLEŠČINA — LONDON, BRIGHTON, 2 ali 4 tedne;

☆ POLETNI TEČAJI ANGLEŠČINE — ROMSEY, WESTON SUPER-MARE, BOURNEMOUTH, LONDON, OXFORD, CAMBRIDGE

Prijave sprejemajo naslednje Kompasove poslovalnice: Škofja Loka Nama — tel.: 621-957, Kranj — tel.: 28-473, Jesenice — tel.: 81-768, Bled — tel.: 77-245, Kranjska gora — tel.: 88-162

Opozorilna stavka v srednjih šolah

Ne gre samo za plače

Kranj, 23. marca - V večini slovenskih srednjih šol so učitelji včerajšnje tretje šolske uro na pobudo republiškega sindikata delavcev v vzgoji, izobraževanju in znanosti v znak protesta proti nadaljnjemu slabšanju gnotnega položaja šol ter lastnega neenakopravnega družbeno-ekonomskega položaja v primerjavi z drugimi delavci opozorilno prekinili delo. Kolikor smo zvedeli, se jim na Gorenjskem s takšnim načinom protesta niso pridružili le v škofjeloški kovinarski šoli, v kranjski mlekarški in kmetijski, gradbeni, trgovski in Iskrini šoli.

Učiteljsko opozorilno stavko je treba gledati v dvojni luči. Prvič gre za (ne)upravičenost njihovih zahtev in drugič za način protesta. Mislim, da prva točka ni sporna. Plače v srednjih šolah so lani po sprejetju metodologiji izračunavanja povprečno zaoštrale za gospodarstvom za 6,8 odstotka (v osnovnih šolah za 4,8 odstotka in v visokem šolstvu za odstotek). Dodaten razkorak je povzročalo še intervalno usklajevanje plač z gospodarstvom z večmesečno zamudo (kar v visoki inflaciji sploh ni nepomembno), več ali manj prezrta pa je ostala tudi primerjava glede izobrazbene strukture zaposlenih v šolstvu in gospodarstvu.

Vendar pa učiteljev ne bodejo samo lastne plače. Zahtevajo, naj se v izobraževalni skupnosti Slovenije (stavka je bila v bistvu uperjena proti tej "prepočasni" okoreli instituciji oziroma resornim organom strokovnih služb) dogovorijo za metodologijo, ki bo omogočala sprotno usklajevanje rasti plač IN stroškov. Zavračajo zvezno interventno omejevanje obsega denarja za šolstvo ter indeksiranje na prejšnje leto v okviru republiške bilance skupne porabe; po tem izhodišču bi bila dopustna rasta za letos 133 odstotkov, medtem ko račun kaže potrebno povečanje za okrog 150 odstotkov. Učitelji terjajo racionalizacijske ukrepe pri vseh vr-

stah porabe, pri upravljanju, delovanju delegatskega sistema SIS, mreži šol. Terjajo tudi natančnejšo opredelitev delovne obveznosti srednješolskega učitelja.

Kot je v grajačem nastopu na predvečer napovedane opozorilne stavke v TV dnevniku dejal slovenski "minister" za šolstvo in znanost Ludvik Horvat, sta dve od zahtev učiteljev praktično izpolnjeni. Šole so (sočasno s sprejeto sindikalno pobudo o stavki) dobile poračun za leto 1988 v višini 6,8 odstotka, zahteve sindikata pa bodo (poskušali) upoštevati tudi v republiški skupščini ob sprejemanju bilanc skupne porabe.

Ludvik Horvat učiteljev očitno ni uspel prepričati, da se jim bo po vsej verjetnosti niti ni zalego žuganje, da "otrok" ne smejo obremenjevati s svojimi problemi. Tretja šolska ura je bila včeraj v večini srednjih šol "tiha".

Kaj pravijo učitelji

Tanja Logonder, učiteljica telesne vzgoje v srednji šoli Iskra: »Vzrok, zakaj pri nas ne stavkamo, je ta, da na sindikalnem zboru, ko naj bi se opredelili za ali proti, nismo bili sklepni. Mislim, da bi morali sodelovati, saj tudi sami krepko čutimo neurejenost financiranja srednjega šolstva, razpetega med republiko in občino. Konkretno: ne vem, kdaj in kje se bo našel denar za našo telovadnico. Okrnjene so tudi izvenšolske dejavnosti, nakup opreme in podobno. Vemo, da so časi hudi, vendar je šolstvo tista dejavnost, kjer se začenja bodoče bolj ali manj uspešno gospodarstvo.«

Cvetka Bizjak, predsednica izvršnega odbora sindikata v Iskrini šoli: »Republika izobraževalna skupnost nam zagotavlja le osem desetih učiteljske plače. Razlika gre marsikdaj na račun drugih aktivnosti šole oziroma kakovosti. Poracun za lani v višini 6,8 odstotka danes znatno manj pomeni, kot bi, če bi rast plač sproti usklajevali z gospodarstvom, zato je tudi razlika dejansko večja, kot jo prikazujemo. Potrebujemo mehanizem za sprotno usklajevanje. Kar zadeva zmanjšanja denarja za vzgojnoizobraževalne programe, menim, da je gospodarstvo treba razbremeniti oziroma da višje prispevne stopnje ne pridejo v poštev. Mislim, da je sam sistem usmerjenega izobraževanja predrag, neracionalen, pogosto tudi neučinkovit (primer sisov) in da je tu treba iskati rezerve. Denar za šole se izgublja za birokracijo. Zdjaj so začeli varčevati, a ravno na drugem koncu, pri učiteljih in učencih, kjer bo škoda največja. Zato podpiramo stališča republiškega sindikata in menimo, da je akcija, ki jo je sprožil, dosegla namen.«

Lidija Mehle, učiteljica, predsednica sindikata v kranjski "gimnaziji": »Sami prej o stavki nismo razmišljali, potem pa smo na izvršnem odboru sindikata večino zahtev iz pobud republiškega sindikata podprli in se odločili za opozorilno stavko, ker se nam to zdi kultivirana oblika opozarjanja. V tem ne vidimo izsiljevanja in "nevzgojnega" vpliva na učence (naj jih vzgajamo kot ovčice?), res pa je, da doslej takšnega načina nismo bili vajeni. Iz stavke 1985. leta imamo neprijetne izkušnje, zato so bili nekateri člani kolektiva zadržani tudi do današnje opozorilne stavke, vendar so se solidarizirali z večino.«

Ljotze Rakovec, ravnatelj v srednji tekstilni in obutveni šoli Kranj: »Naj bo šola izoliran otok v "surovi" stvarnosti, naj se sprenevedamo, naj bo stavka v šoli tabu tema? Prav je, da učenci zvedo, da delavci šole nismo nič posebni, drugačni od drugih, da imamo tudi težave. Glede vsebine zahtev republiškega sindikata pa je res, da materialnega položaja šolstva ne uspešno rešiti. Republiška izobraževalna skupnost zdaj daje prednost osebnim dohodkom, mene pa kot ravnatelja moti tudi to, da za materialne stroške ni denarja. Dve leti že ne dobimo dinarja amortizacije za stavbe, kaznovani smo za vsakega učenca izpod trideset v oddelku, ni več denarja za dejavnosti ob rednem pouku, kar konkretno za našo šolo pomeni, da nimamo plačanih 1500 ur v šolskem letu, ki jih dejansko opravimo.«

H. Jelovčan
Foto: F. Perdan

Na Javorniku se bojijo nove epidemije

Javorniška voda je še vedno onesnažena

Jesenice, 23. marca - Vodo iz zajetja Javornik je še vedno oporečna. Redno jo klorirajo, vendar se vseeno bojijo nove epidemije. Od kod denar za nov cevovod?

Na minuli seji jeseniškega izvršnega sveta so spregovorili tudi o problematiki vodovoda v Trebežu. V naselju Javornik, ki se oskrbuje iz tega vodovoda, so bile že pred leti štiri epidemije virusnega hepatitisa A. Lani pa je bila na Javorniku hidrična epidemija z najmanj 495 obolelimi. Februarja letos pa so zdravniki v Zdravstvenem domu na Jesenicah spet opazili, da je več otrok z Javornika zbolelo.

Kljub temu da je voda redno klorirana, se na Jesenicah bojijo nove epidemije. Trdno so odločeni, da se mora najti denar za nov vodovod, ki bi območje Javornika povezal z vodovodom iz Završnice. Še posebej zato, ker se onesnaževanje lahko pojavi tudi zaradi tega, ker v Javorniku rovtu nimajo urejene kanalizacije. Kupiti bi morali 1.400 metrov cevovoda in vodovodno omrežje od Trebeža do Špornovega rezervoarja povezati z Završnico. Material in dela bi veljala okoli 600 milijonov dinarjev; tega denarja pa Vodovod nima, kajti s prispevki iz razširjene reprodukcije se najmanj tri leta ne bo denarja za nove naložbe.

Na Jesenicah se pripravljajo na gradnjo avtoceste od Hrušice do Vrbe, ob tem pa bo prizadetih tudi več vodnih črpališč na Blejski Dobravi in na Lipcah. Republiška skupnost za ceste bo morala poravnati škodo za prizadeto novo črpališče na Lipcah in črpališče pri Ledarni v Podmežakli. Vodovod je pred nekaj leti poskrbel za vodovodno oskrbo Blejske Dobrave iz Završnice, zdaj pa bodo zajetja zaradi avtoceste neuporabna. Pri vodovodu pravijo, da bi s temi sredstvi, ki so jih namenili za oskrbo Dobrave, lahko prej zgradili javorniški vodovod. Upravičeno zato pričakujejo odškodnino od republiške skupnosti za ceste, saj bodo le tako lahko poskrbeli za nov javorniški vodovod in preprečili novo epidemijo. Za rešitev te problematike se bo odslej resno zavzel tudi jeseniški izvršni svet.

D. Sedej

Taborniki za varstvo okolja

Ljubljana, 21. marca - Komisija za varstvo okolja pri republiški konferenci Zveze tabornikov Slovenije je pred dnevi izdala novo publikacijo z naslovom Ekološka izvidnica. Gre za metodološki priročnik, ki bo omogočal članom Ekološke izvidnice v tej organizaciji popis odlagalnih odpadkov v naši republiki.

To je prva knjižica iz serije delovnih pripomočkov, ki bodo tabornikom v pomoč pri usmerjanju raznih nalog za varstvo narave. Razdeljena je na več po-

glavij. V prvem avtorji obravnavajo naravno okolje in tabornikov odnos do narave. Drugi del članka usmerja k novim vrednotam ob druženju z naravo. Sledijo še poglavja o pravilih, zgodovini in delu ekološke izvidnice, cilj in načinu popisa odlagalnih odpadkov ter navodil za uporabo programa. Ta priročnik bodo gotovo s pridom uporabili v vseh taborniških organizacijah, ki se bodo s svojim rednim delom usmerile tudi v program ekološke izvidnice. (S)

700 delavcev je zaslužilo manj kot 700 tisoč dinarjev

Sindikalna lista jim ni mar

Jesenice, 23. marca - Pri občinskem sindikalnem svetu na Jesenicah ugotavljajo, da se število delavcev, ki prejemajo osebni dohodek, ki je nižji od najnižjega po sindikalni listi, ne zmanjšuje.

Že nekaj časa si pri jeseniškem sindikalnem svetu prizadevajo, da bi redno dobivali podatke o osebnih dohodkih zaposlenih v vseh jeseniških podjetjih. Zato vsem osnovnim organizacijam pošiljajo vprašalnike, a odziv je vedno slab. Na zadnji poziv je od 99 podjetij odgovorilo le 53; dejali so, da podatki o osebnih dohodkih niso skrivnost, vendar so se nekateri tudi izgovarjali, da jih ne morejo posredovati, ker so njihove obračunske službe preveč zaposlene.

V 52 delovnih organizacijah je zaposlenih 10.000 delavcev; od teh je decembra 88 delavcev prejelo manj kot 500.000 dinarjev osebnega dohodka in 674 manj kot 700.000 dinarjev. Skupaj je tako 762 delavcev prelo osebnih dohodkov, ki je nižji od najnižjega po sindikalni listi. Tako je bilo, denimo, največ tistih, ki niso dobili niti 700 tisoč dinarjev, v Gradisu, gradbeni enoti Jesenice (150), v Gradbincu Kranj, gradbeni operativi Jesenice (149), v Železarni (73), v Planiki na Breznici (39), Iskri Telematiki na Blejski Dobravi (79), v Delikatesi (32)... Doplačilo do najnižjega osebnega dohodka so izplačali le v redkih primerih.

V petih podjetjih so uporabili kar linearno izplačilo, vsem enako. Pri sindikatih ocenjujejo, da se bo tako izplačilo v obliki draginskih dodatkov verjetno pogostejše pojavljalo.

Pri občinskem sindikalnem svetu tudi niso najbolj zadovoljni s splošnimi odgovori, češ da je bila rast osebnih dohodkov v mejah omejitve in podobno. Tudi januarja in februarja delovne organizacije posredujejo podatke počasi in z zamudo, ocenjujejo pa, da se število delavcev z osebnim dohodkom, ki je manjši od najnižjega po sindikalni listi, bistveno ne zmanjšuje.

D. S.

NESREČE

Med nesrečo doživel epileptični napad

Škofja Loka, 21. marca - Voznik osebnega avtomobila, 50-letni Leopold Stibelj iz Veštra, je med vožnjo na cesti Škofja Loka - Železniki povzročil prometno nesrečo. Pri odcepu za Podlubnik je namreč hotel avto Gordane Djukić iz Škofje Loke. Ta je zavila levo proti Podlubniku, ta čas pa jo je Stibelj prehitel. V trčenju je bila Djukićeva hudo ranjena, Stibelj pa je ostal nepoškodovan, vendar je doživel epileptični napad, zato so ga tudi odpeljali k zdravniku. Odzvali so mu dovoljenje in zanj zahtevali ponovni zdravniški pregled.

Trojica ranjenih v čelnem trčenju

Srednja vas v Poljanski dolini, 20. marca - Trije ranjeni in 60 milijonov gnotne škode je izid prometne nesreče, ki se je zgodila v Srednji vasi v Poljanski dolini. Povzročil jo je 25-letni Jože Hafner, ki je za volanom osebnega avtomobila menda kazal znake nujnosti. Med vožnjo skozi Srednjo vas je zapeljal na nasprotno stran ceste in čelno trčil v nasproti vozeči avto Vinka Albrehta, starega 47 let, iz Žirov, ki kljub zaviranju nesreče ni mogel preprečiti. Voznik Hafner in eden od sopotnikov sta padla iz avtomobila, ker nista bila pripeta z varnostnim pasom. Hafner in sopotnika Vincenc Rupar in Peter Bertonec so bili v nesreči laže ranjeni.

Kmetovanje in varstvo okolja

Brezplačni pregledi škropilnic

Kranj, 22. marca - "Škropljenje je eno najzahtevnejših kmetijskih opravil," pravi Andrej Valjavec iz kranjske Agromehanike in poudarja, da je za kakovost posevkov in za varovanje okolja zelo pomembno, kakšne škropilnice uporabljamo v kmetijstvu. Ker se njeni posamezni deli v stiku s strupenimi kemičnimi snovmi in se hitro obrabljajo in je tudi sicer precejšnja nevarnost onesnaženja okolja ali prekomernega, zdravju škodljivega škropljenja, jih je treba redno pregledovati. V svetu je to nekaj normalnega, pri nas pa se je doslej uveljavilo le v določenih okoljih.

Na Gorenjskem so s pregledi škropilnic začeli letos. Kot je povedal Anton Potočnik iz Zvinorejske veterinarskega zavoda Gorenjske, so za kmete brezplačni, sicer pa jih bodo plačale gorenjske občinske interesne skupnosti za preskrbo. Škropilnice pregledujejo in jih na željo lastnikov tudi brezplačno popravljajo strokovnjaki iz kranjske Agromehanike, kmetje pa morajo v teh primerih plačati le nadomestne dele. Prvi takšni pregled je bil v sredo na Primskovem, drugi včeraj v Žabnici, predvidoma pa naj bi bili še v torek, 28. marca, v Voklem, dan kasneje v Križah (pred zadrugo), v četrtek, 30. marca, v Radovljici, v petek, 31. marca, v Mavčičah, v soboto, 1. aprila, v Cerkljah, v ponedeljek, 3. aprila, v Strahinju, in v torek, 4. aprila, na Bledu. Povsod se bodo pregledi začeli ob osmih zjutraj.

C. Z.

Prenova sindikata

Nepolitična, razredna prihodnost

Radovljica, 22. marca - Edina tema, ki je na današnji seji zaposlovala člane medobčinskega sveta ZSS za Gorenjsko, je bila prenova sindikata. Od junijske razširjene seje slovenskih sindikatov naj bi bila to prednostna naloga organizacije, o njej pa se zdaj mrzlično posvetujejo v vseh sindikalnih organizacijah.

Branko Iskra, predsednik medobčinskega sveta, je uvodoma poudaril potrebo, da sindikat postane neodvisna in samostojna organizacija, pri čemer pa se ne odreka političnemu vplivu. Interesno včlanjevanje v organizacijo in ne več avtomatizem delavskih množic, kjer jih zdaj dve tretjini ostaja pasivnih, bo posledaj pogojevalo članstvo. Tudi selekcija nalog organizacije je med temeljnimi prvini reforme, ko naj bi se sindikat nič več ne ubadal z dolgim seznamom nalog, temveč najprej z izboljšanjem življenjskih in delovnih razmer delavcev, socialno varnostjo, varnostjo presežne delovne sile, varstvom pravic iz delovnega razmerja, socialno in gnotno varnostjo najšibkejših slojev ter zaščito stavkajočih.

Že prva razpravljalka Vera Umek iz Trčiča, je kot prvo nalogo prenove poudarila zahtevo po ekonomski ceni delovne sile, ki se za zdaj izraža s stalnimi pritiski po najnižji plači, ostali udeleženci pa so jo dokaj enotnih stališč povzeli za njo. Tudi Ciril Ažman iz Radovljice je sodil, da je najvažnejše uveljaviti sindikalno listo, ob tem pa se je obregnil ob »blokado« informacij glede najnižjih plač in izrazil sum, da v nekaterih tovarnah najbrž obstajata dve plačilni listi, ena resnična in druga za nadležneže, kakršni so tudi sindikati. Predlagal je, da bi s skupno republiško sindikalno akcijo premagali oviro, ki sindikatu onemogoča, da bi se bil za delavčev eksistenco.

Predlogi Marjana Pintarja iz

D. Z. Žlebir

Solidarnost

OO ZSMS Selo-Žiri pripravlja jutri, v soboto, 25. marca, solidarnostni ples, na katerem bodo nastopili ansambla Karamela, Zebra in pevec Dado Topić. Celoten čisti izkupicek prireditve bodo namenili kranjski porodničnici za nakup aparatov, ki so potrebni za nego novorojenčkov.

V. B.

V petek, 31. marca, 1989 ob 19. uri bo v kranjskem hotelu Creina druga letošnja

GLASOVA PREJA

Na temo

Kako iz krize

se bosta pogovarjala podpredsednik republiške konference SZDL Viktor Žakelj in kandidat za člana predsedstva SFRJ Marko Bulc Vabimo, da se nam pridružite in obogatite večer s svojimi mislimi ali vprašanji, ker je to zadnja priložnost za pogovor s kandidatom pred nedeljskimi volitvami.

Pokličite nas na številko 21-860 ali 21-835 in rezervirali vam bomo sedež v restavraciji.

Vabljeni!